

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

Základní škola Tomáše Šobra a Mateřská škola Písek,
Šobrova 2070

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Zřizovatel: Město Písek, Velké náměstí 114, 397 19 Písek, IČO: 00249998,
telefon: 382 330 850 (vedoucí OŠMT), 382 330 111 (ústředna)
Název školy: Základní škola Tomáše Šobra a Materská škola Písek, Šobrova 2070
Adresa školy: Šobrova 2070, 397 01 Písek

Předkladatel:

Mgr. Bc. Jaroslav Volf
ředitel školy

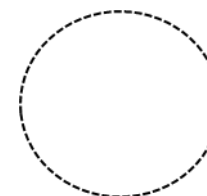
Mgr. Romana Bláhová
zástupce ředitele

Mgr. Eva Hrnečková
koordinátor ŠVP

Kontakty: telefon: 382 216 586 – ústředna, 382 222 062 – ředitel
web: www.zstsobra.cz e-mail: info@zstsobra.cz
IČO: 709 43 168 **IZO:** 108 053 571 **RED-IZO:** 600 062 163

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

.....
Mgr. Bc. Jaroslav Volf

razítko školy

Obsah

1	Identifikační údaje	3
2	Charakteristika školy	7
2.1	Úplnost a velikost školy, vybavení školy	7
2.2	Charakteristika pedagogického sboru a žáků.....	7
2.3	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
3.1	Cíle a zaměření školy.....	9
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	10
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	13
3.5	Začlenění průřezových témat.....	15
4	Učební plán	21
5	Učební osnovy.....	26
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	27
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	27
5.1.2	Cizí jazyk	55
5.1.2.1	Anglický jazyk	55
5.1.2.2	Německý jazyk.....	70
5.1.3	Další cizí jazyk.....	80
5.1.3.1	Anglický jazyk	80
5.1.3.2	Německý jazyk.....	86

5.1.3.3	Ruský jazyk.....	92
5.2	Matematika a její aplikace	104
5.2.1	Matematika	104
5.3	Informatika.....	132
5.3.1	Informatika.....	132
5.4	Člověk a jeho svět.....	149
5.4.1	Prvouka	151
5.4.2	Přírodověda	163
5.4.3	Vlastivěda	170
5.5	Člověk a společnost	178
5.5.1	Dějepis	180
5.5.2	Občanská výchova	189
5.6	Člověk a příroda.....	199
5.6.1	Fyzika.....	199
5.6.2	Chemie	219
5.6.3	Přírodopis	228
5.6.4	Zeměpis.....	237
5.7	Umění a kultura.....	250
5.7.1	Hudební výchova	250
5.7.2	Výtvarná výchova	267
5.8	Člověk a zdraví	285
5.8.1	Tělesná výchova.....	285

5.9	Člověk a svět práce	304
5.9.1	Pracovní činnosti.....	304
5.10	Polytechnika.....	319
5.11	Volitelné předměty.....	325
5.11.1	Anglický jazyk	325
5.11.2	Německý jazyk.....	328
5.11.3	Logopedie	331
5.11.4	Pohybové a sportovní aktivity.....	335
5.11.5	Polytechnika.....	338
5.11.6	Seminář přírodovědných předmětů.....	342
5.11.7	Seminář společenských předmětů	350
5.11.8	Seminář výtvarná výchova.....	353
6	Hodnocení žáků.....	356

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Jsme úplnou školou pavilónového typu s 1. až 9. postupným ročníkem. Kapacita školy je 585 žáků, ovšem naplněnost je nižší, pohybuje se mezi 300 a 400 žáky. Výuka probíhá v 1. – 9. ročníku ve dvou paralelních třídách. Škola má 18 kmenových učeben. Kromě toho disponuje řadou odborných učeben, zejména v samostatném pavilónu Polytechnického centra. Budova má bezbariérový přístup v zadní části areálu.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na jejím vzhledu se podílejí ve velké míře také žáci a učitelé. Prostory pro výuku jsou dostatečné. K dispozici žákům je učebna (případně laboratoř) informatiky, jazyků, fyziky, chemie, přírodních věd a školní kuchyňka. Na škole je žákovská a učitelská knihovna spolu s oddělením Městské knihovny v Písku. K volnočasovým aktivitám žáci využívají 3 oddělení samostatných školních družin.

K pohybovým aktivitám žáci využívají 2 tělocvičny a sportovní areál s fotbalovým hřištěm, běžeckou dráhou, volejbalovým hřištěm, hřištěm na basketbal a tenisovým kurtem, stolem na stolní tenis a herními prvky pro menší děti.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně v areálu školy. V době volna a přestávek mohou žáci využívat všech prostor školy včetně atrií. Všichni vyučující mají své kabinety. Mají volný přístup na internet, používají tiskárny i kopírky a společně se schází ve sborovně. Sportovní areál mohou ve volném čase využívat i učitelé.

Drobné materiální vybavení se zajišťuje dle návrhů vyučujících v rámci (zejména finančních) možností.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru a žáků

Pedagogický sbor se skládá z pedagogických pracovníků, vychovatelek ŠD – podle počtu oddělení a asistentů pedagoga. Věkové složení je od mladých začínajících až po zkušené pedagogy. Většina učitelů je plně kvalifikovaných a aprobovaných. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, environmentální výchovy a ICT a koordinátor ŠVP. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech a absolvují pravidelně kurzy BOZP a první pomoci.

2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola byla 5 let modelovou školou projektu Pomáháme školám k úspěchu (The Kellner Family Foundation). Projekt podporoval finančně, odborně, metodicky i sdílením zkušeností společné úsilí žáků, rodičů a pedagogů v dosahování co nejlepší úrovně vzdělávání a kultury školy. Nyní toto úsilí pokračuje ve formě čtenářského a pisatelského projektu.

Škola na svoji činnost, pořízení vybavení a dalšího vzdělávání učitelů využívá evropské fondy – čerpali jsme a čerpáme tzv. šablony, z IROPU bylo pořízeno vybavení Polytechnického centra, společně s dalšími školami z Písku jsme připravili a realizovali projekt Inkluze.

Pedagogové vzájemně spolupracují i na dalších školních a komunitních projektech. Pořádáme také kulturně-vzdělávací akce, lyžařské kurzy, školu v přírodě atd. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí. Spolupráce se zákonnými zástupci žáků se neustále rozvíjí. Jako partner školy byl v roce 2016 založen spolek rodičů Klub Tomáše Šobra. Zákonní zástupci mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím; v době konzultačních hodin výchovného poradce, metodika prevence, třídních schůzek a v době „Dnů otevřených dveří“. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy. Možnost vzájemných informací po internetu chceme výrazně rozšířit.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Cíle a zaměření školy

Cílem našeho vzdělávacího programu je učit a vychovávat žáky samostatně a tvořivě myslet, orientovat se v různých situacích citového, osobního, rodinného, pracovního a občanského života, otevírat cestu k osvojení mezilidské komunikace a respektování práv a názorů druhých, chránit své zdraví a osvojit si strategie celoživotního vzdělávání.

Všeobecné zaměření naší školy

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě
- budeme pokračovat ve využití efektivních metod, skupinového (kooperativního) a projektového vyučování, rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- posílit význam výuky cizích jazyků, utvářet u žáků představu o globálních problémech současné společnosti a způsobech jejich řešení na mezinárodní úrovni pro budoucí život v EU
- rozvíjet u žáků takové kvality osobnosti, které jim umožní správně zvolit své budoucí povolání a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti
- rozvíjet specifické zaměření naší školy v matematicko-přírodovědných oborech
- navázat na dobrou tradici naší školy ve sportovních oborech se zaměřením na odbíjenou a kopanou
- využít komunikačních a informačních technologií ve všech předmětech a ročnících
- vést žáky k respektování stanovených pravidel, motivovat žáky k partnerské komunikaci mezi učitelem a žákem, posilovat kladný vztah ke škole i městu a nadále rozvíjet kladnou spolupráci mezi rodiči a školou
- využívat venkovního areálu školy
- vytvářet podmínky pro minimalizaci patologických jevů formou besed a přednášek – kouření, alkohol, drogy, šikana, vztahy mezi žáky apod.

Další zaměření

- chceme věnovat stejnou péči a vzdělání všem žákům školy a respektovat jejich individuální potřeby
- chceme nadále pokračovat v individuální práci se žáky se zdravotním znevýhodněním, a pokud možno je nevydělovat do samostatných skupin, a nadále využívat školního bezbariérového přístupu

- výrazně se chceme zaměřovat na diferencovanou výuku matematiky a cizích jazyků a nadále žákům nabízet velký výběr volitelných i nepovinných předmětů, zájmových činností a kroužků, (např. Výtvarný kroužek, Sebeobrana, Sportovní hry, Volejbal, Flétna, Florbal, Informatika, Cvičení pro předškoláky, Anglický jazyk). Chceme pokračovat v různých akcích, soutěžích a olympiádách
- v jednotlivých předmětech na všech úrovních

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

1. **Kompetence k učení** – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:

- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním a orientaci v textech, vyhledávání informací a pochopení souvislostí
- žáky vedeme k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům zvyšuje možnosti jejich úspěchu
- žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly

2. **Kompetence k řešení problémů** – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů:

- žáci hledají různá řešení problémů a svoje řešení obhajují
- motivujeme žáky řešením problémů z běžného života
- podporujeme u žáků schopnost práce s informacemi z různých zdrojů včetně používání internetu
- žáci se zapojují do školních soutěží
- žáka vedeme k aktivnímu podílu na všech částech činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

3. **Kompetence komunikativní** – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci:

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými

- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- spolupracujeme s MŠ
- žáci využívají informační a komunikační prostředky pro spojení s okolním světem
- starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky

4. Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých:

- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení, střídání rolí ve skupině
- sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- žáky učíme zvládat svoje jednání a chování a respektovat společně dohodnutá pravidla, na jejichž formulaci se sami podílejí

5. Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti:

- ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování
- je kladen důraz na environmentální výchovu
- žáky vedeme k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních i sociálních)
- žáci mají ve škole nejen svá práva, ale také i své povinnosti

6. Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci:

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při výběru své profesní orientace
- poskytujeme žákům technické a materiální prostředky (vybavení) a metodiku k práci s moderními stroji a přístroji (Polytechnické centrum)
- pomáháme s vhodnou volbou povolání
- nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o rozšiřující a doplňující postupy
- výuku doplňujeme o praktické exkurze

7. Kompetence digitální – pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života:

- vedeme žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb k vlastnímu učení, ale i do běžného života a společnosti
- učíme žáky, aby se samostatně rozhodovali, které technologie, pro jakou činnost využijí
- podněcujeme žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili svoje pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- pomáháme s pochopením významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamujeme s novými technologiemi, učíme kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- vedeme k předcházení situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, k situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při komunikaci, spolupráci a sdílení dat v digitálním prostředí vedeme žáky k etickému jednání

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Tito žáci jsou v evidenci pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálního pedagogického centra a jsou vedeni v běžném typu třídy jako žáci integrovaní. Pro tyto žáky zpracováváme IVP (individuální vzdělávací plány).

Tento plán vypracovává třídní učitel ve spolupráci s vyučujícím daného předmětu zpravidla před zahájením školního roku a jeho platnost je na jeden školní rok. IVP vychází z vyšetření a doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálního pedagogického centra, je konzultován s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny a zohledňuje i názor zákonného zástupce, vychází z učebních dokumentů a respektuje potřeby žáka.

Obsah individuálního vzdělávacího plánu: základní údaje o žákovi, závěry vyšetření a doporučení z odborného pracoviště, konkrétní cíle, organizace výuky, forma zadávání úkolů, způsob hodnocení a klasifikace, nezbytné kompenzační pomůcky, učebnice, organizace speciálně pedagogické a psychologické péče, návrh na navýšení finančních prostředků, způsob spolupráce se zákonnými zástupci, podíl žáka na řešení problémů, popis projevů žáka ve škole.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od 3. stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení a rozpracována na konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.

Postup tvorby realizace a vyhodnocení IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Školní poradenské pracoviště na naší škole je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, psychologem, speciálním pedagogem a sociálním pedagogem. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména logopedická intervence pro žáky se závažnými poruchami řeči a práce s počítačem pro žáky s tělesným postižením. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Žákům se sociálním znevýhodněním poskytujeme individuální přístup, vytváříme příznivé klima ve škole, nadační fond školy jim přispívá na obědy, začleňujeme žáky do kolektivu třídy a jasně stanovujeme pravidla pro docházku do školy a způsob omlouvání.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Cílem je zajistit potřebnou podporu žákovi a rodině, ve spolupráci s učiteli vytvořit podmínky ve škole pro rozvoj schopností žáka.

Usilujeme o maximální využití potenciálu žáka. Není cílem vytvářet „elitu“, ale zatížit tyto žáky v míře, která odpovídá jejich potřebám, v množství informací a podnětů, které ve svých ročnících předávají dále (např. formou referátů atd.). Cílem je odstraňovat výkonové zprůměrnování, ale i poskytnout podporu těmto žákům v jejich osobnostně – sociálním rozvoji.

Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných vychází způsob výuky žáků důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciací a je vypracováván IVP.

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného § 28 vyhlášky

č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i na kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do výuky.

Vysvětlivky:

PŘ/INT = daný tematický okruh je součástí přírodopisu, a to formou integrace.

Zkratky pro předměty:

Čj	Český jazyk	Ov	Občanská výchova
Aj	Anglický jazyk	F	Fyzika
Nj	Německý jazyk	Z	Zeměpis
M	Matematika	Ch	Chemie
Inf	Informatika	Pp	Přírodopis
Prv	Prvouka	Vv	Výtvarná výchova
Př	Přírodověda	Hv	Hudební výchova
VI	Vlastivěda	Tv	Tělesná výchova
D	Dějepis	Pč	Pracovní činnosti

Formy:

INT	integrace tematického okruhu průřezového tématu
SP	samostatný předmět
P	projekt

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	Tento tematický okruh je integrován do všech předmětů								
Sebezpoznání a sebepojetí	Tv / INT Prv / INT	Tv / INT Prv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT Př / INT			Čj / INT Nj / INT Pč / INT Ov / INT	Pč / INT Ov / INT
Seberegulace a sebeorganizace	Tv / INT Prv / INT M / INT	Tv / INT Prv / INT	Tv / INT	Tv / INT M / INT	Tv / INT		Ov / INT	Pč / INT Ch / INT	
Psychohygiena	Tv / INT Prv / INT	Tv / INT Nj / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT		Ov / INT		Ov / INT
Kreativita	Vv / INT	Vv / INT Nj / INT Aj / INT	Vv / INT Inf / INT	Vv / INT	Vv / INT	M / INT Vv / INT Z / INT	Hv / INT Vv / INT	M / INT Vv / INT	Vv / INT
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT Aj / INT	Tv / INT Aj / INT	Čj / INT	Čj / INT	Ov / INT	
Mezilidské vztahy	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT Čj / INT	Hv / INT D / INT Aj / INT Ov / INT	Čj / INT Ov / INT AJ / INT	Nj / INT	Aj / INT
Komunikace	Tv / INT M / INT	Tv / INT Nj / INT Aj / INT	Tv / INT Inf / INT	Tv / INT Aj / INT	Tv / INT Aj / INT Př / INT M / INT	M / INT Čj / INT Hv / INT D / INT	M / INT	Čj / INT Nj / INT Ov / INT	Čj / INT Inf / INT

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kooperace a kompetice	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	F / INT	F / INT Aj / INT	Nj / INT Pč / INT Ch / INT Ov / INT Aj / INT	Nj / INT
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						M / INT	M / INT Aj / INT		Ov / INT
Hodnoty, postoje, praktická etika	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT	Tv / INT M / INT	Tv / INT M / INT		Čj / INT	Ch / INT	Ch / INT Ov / INT

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Prv / INT		Prv / INT			Ov / INT	Ov/INT		
Občan, občanská společnost a stát			Inf / INT		VI / INT	D / INT		Z / INT Ov / INT	D / INT Ov / INT
Formy participace občanů v politickém životě						D/INT		Ov / INT	D / INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D / INT	D / INT Z / INT	Ov / INT	D / INT Aj / INT

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	Hv / INT					Aj / INT	Čj / INT	Nj / INT Hv / INT	Ov / INT
Lidské vztahy		Hv / INT	Prv / INT	Hv / INT Aj / INT	Aj / INT	Ov / INT		Vv / INT	Vv / INT
Etnický původ						Z / INT	D / INT Z / INT	Aj / INT Z / INT	Z / INT
Multikulturalita			Aj / INT			Z / INT		Aj / INT	
Princip sociálního smíru a solidarity							Z / INT		D / INT Aj / INT Z / INT

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá			Hv / INT Aj / INT		Hv / INT Vl / INT	Čj / INT	Čj / INT	Nj / INT Z / INT	Hv / INT Aj / INT
Objevujeme Evropu a svět							Aj / INT	Nj / INT Aj / INT Z / INT	Z / INT
Jsme Evropané						D / INT	D / INT	Čj / INT D / INT Z / INT	D / INT Z / INT Ov / INT

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy		Prv / INT		Př / INT Aj / INT		Pp / INT Z / INT		Z / INT	Z / INT
Základní podmínky života			Prv / INT			Pp / INT Z / INT	Pp / INT	Ch / INT	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv / INT		Př / INT	Př / INT			Ch / INT Z / INT Aj / INT	Ch / INT D / INT Z / INT
Vztah člověka k prostředí			Prv / INT			D / INT	Z / INT Ov / INT F / INT	Ch / INT F / INT	Čj / INT Nj / INT Ch / INT Aj / INT F / INT

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení			Inf / INT			Z / INT F / INT	M / INT Ov / INT	Ch / INT Z / INT	Čj / INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Inf / INT					Z / INT	Čj / INT M / INT
Stavba mediálních sdělení									Čj / INT
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj / INT			Hv / INT	Z / INT	Vv / INT		Čj / INT
Fungování a vliv médií ve společnosti							Z / INT Ov / INT	Z / INT	M / INT D / INT
Tvorba mediálního sdělení						Aj / INT	Aj / INT	Nj / INT Vv / INT	
Práce v realizačním týmu								Aj / INT	Aj / INT

4 Učební plán

I. stupeň

vyučovací předměty	1	2	3	4	5	celkem	Z toho DČD
Český jazyk	8	7+2	6+2	6+1	6+1	33+6	6
Anglický jazyk/Německý jazyk			3	3	3	9	
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20+5	5
Informatika			0+1	1	1	2+1	1
Prvouka	1+1	2	2			5+1	3
Přírodověda				2	2	4	
Vlastivěda				1+1	1+1	2+2	
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
Volitelné předměty		0+1					1
Celková povinná časová dotace	20	22	24	26	26	102+16	16

Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk

- předmět je posílen o 2 hodiny ve druhém a třetím ročníku, o 1 hodinu týdně ve čtvrtém a pátém ročníku z disponibilní časové dotace

Matematika

- předmět je posílen o 1 hodinu týdně v každém ročníku z disponibilní časové dotace (celkem tedy o 5 hodin týdně na 1. stupni)

Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

- v těchto předmětech jsou naplňovány výstupy vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* a celkově je tato oblast navýšena o 1 hodinu týdně v prvním ročníku v Prvouce a ve čtvrtém a v pátém ročníku ve Vlastivědě z disponibilní časové dotace

Informatika

- předmět je posílen o 1 hodinu týdně ve třetím ročníku z disponibilní časové dotace

Volitelné předměty

- výuka anglického jazyka/německého jazyka/logopedie – 1 hodina týdně ve druhém ročníku

II. stupeň

vyučovací předměty	6	7	8	9	celkem	Z toho DČD
Český jazyk	4+1	4	4+1	3+2	15+4	4
Anglický jazyk/Německý jazyk	3	3	3	3	12	
Další cizí jazyk – Ajv/Njv/Rjv		2	2	2	6	
Matematika	4+1	4+1	4+1	3+2	15+5	5
Informatika	1	1	1	1	4	0
Dějepis	1	1+1	2	2	10+1	1
Občanská výchova	1	1	1	1		
Fyzika	1	1+1	2	2	20+3	3
Chemie			1+1	2		
Přírodopis	2	2	2	1		
Zeměpis	1+1	1	1	1	9	
Hudební výchova	1	1	1			
Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Tělesná výchova	3	2	2	2	10	
Pohybové a sportovní aktivity		1				
Praktické činnosti	1	1	1	0+1	3+1	1
Polytechnika	0+1	0+1	0+1		0+3	3
Volitelné předměty				0+1	0+1	1
Celková povinná časová dotace	29	31	32	30	104+18	18

Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk

- předmět je posílen o 1 hodinu týdně v šestém, a osmém ročníku, po 2 hodinách týdně v devátém ročníku z disponibilní časové dotace

Další cizí jazyk – anglický jazyk/německý jazyk/ruský jazyk

- předmět je zařazen od sedmého ročníku vždy po 2 hodinách týdně, v celkové časové dotaci 6 hodin týdně (žáci si volí z nabídky jazyků vždy jiného než již studovaného od třetího ročníku)

Matematika

- předmět je posílen o 1 hodinu týdně v šestém, sedmém a osmém ročníku a o 2 hodiny týdně v devátém ročníku z disponibilní časové dotace (celkem tedy o 5 hodin týdně na 2. stupni)

Fyzika

- předmět je posílen o 1 hodinu týdně v sedmém ročníku z disponibilní časové dotace

Občanská výchova

- předmět v sobě integruje i část výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (**Vzdělávací obor Výchova ke zdraví** je rozdělen a integrován do předmětů Občanská výchova, Tělesná výchova a Pohybové a sportovní aktivity) bez navýšení časové dotace

Chemie, Zeměpis

- předmět Chemie je posílen o 1 hodinu týdně v osmém ročníku z disponibilní časové dotace
- předmět Zeměpis je posílen o 1 hodinu týdně v šestém ročníku z disponibilní časové dotace

Tělesná výchova, Pohybové a sportovní aktivity

- předmět Tělesná výchova se realizuje v šestém až devátém ročníku v rozsahu 2 hodiny v ročníku; v sedmém ročníku se realizuje vyučovací předmět Pohybové a sportovní aktivity v rozsahu 1 hodina. Do tohoto předmětu se integrují výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Praktické činnosti

- předmět je dotován 1 hodinou týdně na celý 2. stupeň tak, aby byl vyučován v každém ročníku 1 hodinu týdně

- v devátém ročníku je předmět posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace

Polytechnika

- předmět je dotován 1 hodinou týdně od šestého do osmého ročníku z disponibilní časové dotace

Volitelné předměty

- jsou dotovány z disponibilní časové dotace
- seminář a praktika z přírodovědných předmětů, seminář ze společenskovedních předmětů, výtvarné techniky, polytechnika

5 Učební osnovy

Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je v RVP ZV orientačně rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory:

Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk)

Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace)

Informatika (Informatika)

Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)

Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství)

Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)

Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)

Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

Člověk a svět práce (Člověk a svět práce)

Z jednoho vzdělávacího oboru může být vytvořen **jeden nebo více vyučovacích předmětů, případně může vyučovací předmět vzniknout integrací vzdělávacího obsahu více vzdělávacích oborů**. Výčet jednotlivých vyučovaných předmětů je stanoven Učebním plánem ŠVP. Vzdělávací obsah jednotlivých vyučovacích předmětů je rozpracován a doplněn v učebních osnovách tak, aby bylo zaručeno směřování k rozvoji klíčových kompetencí.

Jednotlivé předměty jsou vymezeny charakteristikou předmětu, cíli předmětu, metodami, formami a postupy a vzdělávacím obsahem předmětu (očekávané výstupy a učivo).

Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezují předpokládanou způsobilost žáků využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě na konci 5. a 9. ročníku.

V rámci I. stupně je vzdělávací obsah členěn na 1. období (1. až 3. ročník) a 2. období (4. až 5. ročník). II. stupeň představuje 3. období. Distribuce vzdělávacích obsahů je v ŠVP závazná vždy za vzdělávací období, další členění do jednotlivých ročníků je doporučující. Očekávané výstupy na konci každého období jsou **závazné**.

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

1. stupeň

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast „**Jazyk a jazyková komunikace**“ zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech „**Český jazyk a literatura**“, „**Cizí jazyk**“ a „**Další cizí jazyk**“. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru „**Český jazyk a literatura**“ jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné použití jednotlivých poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užití češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům pochopit společensko-kulturní souvislosti jazykového vyjadřování. Vytváří předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové

dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého a kulturního nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivních vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Časová dotace

- v prvním ročníku 8 hodin týdně
- ve druhém ročníku 7 hodin týdně, předmět je posílen o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace, celkem 9 hodin týdně
- ve třetím ročníku 6 hodin týdně, předmět je posílen o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace, celkem 8 hodin týdně

- ve čtvrtém a pátém ročníku 6 hodin týdně, předmět je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace, celkem 7 hodin týdně

Místo vyučování

- v kmenových třídách

Metody a formy výuky

- výklad, práce s učebnicí, čítankami, slovníky, Pravidly českého pravopisu, ukázkami literárních děl, mluvní a slohová cvičení, výukové programy na počítačích apod.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- uvádí věci do souvislostí
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů

- naslouchá promluvám druhých žáků, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence občanské

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí

Kompetence pracovní

- používá účinně materiály a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- využívá elektronické učební materiály
- vyhledává informace na internetu a ověřuje důvěryhodnost, porovnává pravdivost z více zdrojů
- rozeznává vlastní a cizí obsah, vnímá problematiku autorství

Průřezová témata

OSV

- Rozvoj schopností poznávání
- Rozvíjení vztahu ke vzdělání
- Mezilidská komunikace
- Psychohygiena
- Rozvíjení schopnosti komunikace ve skupině
- Sebeorganizace

VDO

- Odpovědný přístup k přípravě na vyučování
- Dodržování školních pravidel

MKV

- Rozvíjení spolupráce v třídním kolektivu
- Lidské vztahy
- Kulturní diference

MV

- Vnímání mediálních sdělení
- ENV
- Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • skládá a rozkládá slova podle sluchu • poznává jednotlivá písmena abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám, rozlišuje písmeno tiskací a psací, skládá a čte všechny druhy slabik • skládá a čte všechny druhy slov, skládá a čte jednoduché věty • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost • plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem • správně odpovídá na kontrolní otázky • rozpozná členění textů, ví, jak se čte tečka, čárka, otazník, vykřičník • naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy • dramatizuje • recituje básničky, zná říkadla, rozpočítadla • popisuje své zážitky • porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • rozlišuje věty, slova, slabiky a hlásky • spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídajících možnostem žáka 1. ročníku 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • písmena malá, velká, tiskací, psací • slabiky • slova s písmeny ě – dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • slova se skupinami di, ti, ni, dy, ty, ny • uspořádání slov ve větě, interpunkční znaménka • délka samohlásek <p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza • hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací, srozumitelné mluvení, artikulace • spisovně se vyjadřuje • nadpis, článek, řádek, odstavec • poslech, vyprávění, dramatizace, recitace • prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení • uvědomělé čtení 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - rozvíjení vztahu ke vzdělání - mezilidská komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání mediálních sdělení

Český jazyk 1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • srozumitelně mluví, uvědoměle čte, vyjadřuje svoji zkušenost • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní • píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky • rozlišuje písmo psací a tiskací • píše správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, píše interpunkční znaménka • dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty • píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty • dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky 	<p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava na psaní • psaní prvků písmen a číslic • písmo psací a tiskací • psaní – písmeno, slabika, slovo, diktát slov, jednoduchých vět • velké počáteční písmeno 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - rozvíjení vztahu ke vzdělání - mezilidská komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání mediálních sdělení <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty • rozlišuje a zdůvodňuje věty oznamovací tázací, rozkazovací a přací, píše věty s náležitými znaménky • řadí věty podle děje • určí nadřazenost a podřazenost slov • řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl • rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní • „i“ – „y“ po měkkých a tvrdých souhláskách • umí užívat psaní „ú“, „ů“ • zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov: „b“ – „p“, „d“ – „t“, „d“ – „t“, „z“ – „s“, „ž“ – „š“, „v“ – „f“, „h“ – „ch“ • zná význam dělení slova na konci řádku • seznámení se s názvy slovních druhů, poznává podstatná jména, slovesa a předložky v textu • rozlišuje obecná a vlastní jména, procvičuje pravopis vlastních jmen, osob, zvířat, měst a vesnic • aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami „dě“, „tě“, „ně“, „bě“, „pě“, „vě“, „mě“ 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá, souvětí • druhy vět • pořadí vět v textu • slovo nadřazené, podřazené, souřadné • věta, slovo – pořádek slov ve větě • slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek • psaní slov s „ú“, „ů“ • párové souhlásky na konci a uvnitř slov; samohlásky, souhlásky, dvojhlásky • význam slabiky pro dělení slov, slabikotvorné „r“, „l“ • písmeno „ě“ ve slovech • slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky • vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic • slova lichotná, hanlivá, bez citového zabarvení, slova spisovná a nespisovná 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení vztahu ke vzdělání - rozvíjení schopnosti komunikace ve skupině <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení spolupráce v třídním kolektivu - lidské vztahy

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí slušně oslovit, pozdravit, poděkovat, omluvit se, poprosit • dodržuje posloupnost děje na základě pozorování • pojmenuje předměty a jejich vlastnosti • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • píše písmena, číslice podle normy psaní • správně spojuje písmena a slabiky • používá znaménka ve slovech i větách • opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě • nacvičuje psaní velkých písmen hůlkové abecedy a nově naučená písmena „Y“, „W“, „Q“, „X“ • prohlubuje nácvik písmen podle jednotlivých tvarových skupin a nácvik dříve osvojených písmen 	<p>Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní formy společenského styku • děj – základ vypravování • jednoduchý popis • umíst'ování diakritických znamének • opis, přepis <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvary písmen abecedy • spojování písmen, slabik • písmena hůlkové abecedy, jejichž znalost uplatní v geometrii • rozvíjení tvořivosti a fantazie žáků • pěstování jejich zodpovědného vztahu k nácviku psaní 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpovědný přístup k přípravě na vyučování - dodržování školních pravidel <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygienu - sebeorganizace

Český jazyk 2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • přechází k plynulému čtení textu bez slabikování • užívá správný slovní přízvuk • čte s porozuměním nahlas a potichu • umí naslouchat textu s ilustrací • vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy • recituje básně; čte pohádky a vypráví o nich 	<p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení jednoduchých textů • slovní přízvuk • čtení hlasité a tiché • soustředěný poslech textů, poezie, prózy • text a ilustrace; vyprávění, dramatizace pohádek a povídek • báseň, verš, rým • individuální četba 	<p>MV - vnímání mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí věty a souvětí • spojuje věty, doplňuje souvětí • vyhledává základní skladební dvojice ve větě jednoduché • třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná, protikladná; mnohoznačná, přejatá • rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik • vyslovuje slova se správným přízvukem • pamětně zvládá vyjmenovaná slova • píše správně „i“ / „y“ ve slovech po obojetných souhláskách • používá vědomosti v praktických cvičeních • poznává a rozlišuje slovní druhy • určí ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce • skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo: jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední, určuje pády podstatných jmen • uvědoměle praktikuje pravopis, psaní jmen měst, vesnic, hor, pohoří, řek, rybníků, států, příslušníků národů • určí osobu, číslo a čas u sloves • časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá a souvětí • věta jednoduchá a její stavba • základní skladební dvojice • nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, opozita; slova mnohoznačná, přejatá, příbuzná • hláskosloví • stavba slova • vyjmenovaná slova po „b“, „l“, „m“, „p“, „s“, „v“, „z“ – pravopis „i“, „y“ po obojetných souhláskách • druhy slov – slovní druhy ohebné, neohebné • podstatná jména • vlastní jména měst, vesnice, hor, pohoří, řek, rybníků, států, příslušníků národů • slovesa – pojmenování děje, tvary sloves, časování 	<p>OSV</p> <p>- posilování vztahů přátelství a respektu ve skupinové práci</p> <p>VDO</p> <p>- odpovědný přístup k přípravě na vyučování</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • procvičuje slovosled, vybírá vhodné prostředky • sestaví nadpis a člení projev • pojmenovává předměty a děje • tvoří otázky • vypravuje podle obrázků • popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti • je schopen využít a sestavit společně jednoduchou osnovu a vyprávět podle osnovy • požádá o informaci, podá stručné informace (i telefonicky), uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy, píše pohlednice, dopis <ul style="list-style-type: none"> • odstraňuje nedostatky • píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle • provádí kontrolu vlastního projevu • napíše krátký dopis, adresu • vyplní lístek, telegram 	<p>Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stylizace a kompozice • jazykové prostředky • členění jazykového projevu • souvislé jazykové projevy • otázky a odpovědi • vypravování • popis • osnova textu • společenský styk a jeho formy <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upevňování správných tvarů písmen • úprava zápisu • kontrola vlastního projevu • dopis, adresa • vyplňování formulářů, luštění křížovky, přepis, opis 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení spolupráce v třídním kolektivu - kulturní diference <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena

Český jazyk 3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynule čte věty a souvětí, člení text • rychle čte s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti • chápe četbu jako zdroj informací • vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému • orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize • seznamuje se s poezií, prózou, divadlem, literaturou uměleckou a dětskou, výtvarným doprovodem i ilustracemi 	<p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení, členění textu • rychlé čtení, tiché a hlasité • četba jako zdroj poznatků o přírodě, současnosti a minulosti • práce s literárním textem • besedy o knihách • základy literatury 	<p>ENV - vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná větu jednoduchou, souvětí • užívá různé podoby slova • rozlišuje slova podle významu • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozpozná slova spisovná a nespisovná • poznává slova citově zabarvená • rozlišuje část předponovou, příponovou, kořen slova • uvědoměle používá i – y po obojetných souhláskách uvnitř slov, u vyjmenovaných a příbuzných slov • poznává slovní druhy neohebné • skloňuje podstatná jména • vyhledává infinitiv v textu • určuje osobu, číslo a čas u sloves • časuje slovesa v oznamovacím způsobu • rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací • určuje větu jednoduchou a souvětí • spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy • určuje podmět a přísudek • ovládá pravopis vlastních jmen – jednoslovných 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá, souvětí • nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená • stavba slova – kořen, předpona a přípona • předložky • vyjmenovaná slova po „b“, „f“, „l“, „m“, „p“, „s“, „v“, „z“ • slovní druhy – ohebné, neohebné • vzory podstatných jmen • infinitiv sloves, určité slovesné tvary • časování sloves • slovesné způsoby • stavba věty jednoduché • podmět a přísudek, základní skladební dvojice • mluvnické kategorie podstatných jmen (rod, číslo, pád) a sloves (osoba, číslo, čas, způsob) • shoda přísudku s podmětem • vlastní jména – zeměpisné názvy, jména ulic a jména států – jednoslovná 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní činnosti - vnímání autora mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje • vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti • čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů • dramaturguje, k dramaturgii využívá loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy • rozhovory o knihách, besedy o ilustracích, vyjadřuje své pocity z četby • využívá školní knihovnu • navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich • rozumí základním literárním pojmům • užívá vhodné jazykové prostředky, dodržuje následnost dějové složky • sestavuje osnovu • popisuje jednoduché věci (rostliny, zvířata, věci) • zná pravidla telefonické komunikace, pasní dopisu, e-mailu, oznámení, blahopřání • vede rozhovor 	<p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj techniky čtení • čtení textů uměleckých a populárně – naučných • tiché čtení s porozuměním • tvořivá práce s literárním textem, práce s dětskou knihou • divadelní a filmová představení • základy literatury • poezie, rým, rytmus • próza <p>Jazyková a komunikační výchova/Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s textem, jeho členění, osnova • popis • vedení rozhovoru • telefonická, elektronická a osobní komunikace • blahopřání, oznámení 	<p>MKV MV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběžně si osvojuje jazyk jako nástroj dorozumívání • určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovotvorné základy, jak byla slova odvozena, cvičí pravopis – užívá správné koncovky • používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin, psaní předpon • získá dovednosti užívat v praxi skupiny „bě“ – „bje“, „vě“ – „vje“, „pě“, mě, mně + předpony • dovede používat dovednosti o vyjmenovaných slovech v praktických cvičeních, píše pravopisně správně vlastní jména • osvojuje si užívání a určování slovních druhů • rozpozná podstatná jména pomnožná, homonyma • určuje pád, číslo, rod, vzor u podstatných jmen • skloňuje podle vzoru • rozpozná druhy přídavných jmen – pravopis • rozezná mluvnické kategorie sloves • vštěpuje si do paměti správné tvary podmiňovacího způsobu • vyhledává číslovky v textu • rozpozná číslovky • určuje základní větné členy • vyhledává různé podměty 	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mateřský jazyk – prostředek dorozumívání • stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova • předpony • předložky • procvičování učiva – skupin „bě – bje“, „vě – vje“, „pě“, „mě – mně“ („bje“, „vje“ – tam, kde se setká předpona „ob-“ a „v-“ s kořenem na „je-) • pravopis „i“ – „y“ po obojetných souhláskách (mimo koncovku) • vlastní jména – víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů • tvarosloví – slovní druhy • mluvnické kategorie podstatných jmen, podstatná jména pomnožná, homonyma • přídavná jména • slovesa a jejich mluvnické kategorie • podmiňovací způsob 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - mezilidské vztahy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní činnosti - vnímání autora mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává různé přísudky • píše správně „i“ – „y“ v koncovkách příčestí minulého • určuje věty jednoduché, spojuje věty v souvětí • osvojí si psaní věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči • užívá vhodných spojovacích výrazů • procvičuje určování neohebných druhů slov • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • rozpozná zájmena <ul style="list-style-type: none"> • sestavuje osnovu textů • procvičuje dovednosti vypravovat • zvládá vlastní popis • je schopen napsat dopis – jeho části • sestaví oznámení, zprávu • používá tiskopisy a dokáže je vyplnit • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení, reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmena – jejich druhy, určování zájmen osobních • číslovky • skladba – základní větné členy • podmět vyjádřený a nevyjádřený • věta jednoduchá, souvětí, spojovací výrazy • přímá řeč – nepřímá řeč, interpunkce v řeči přímé • neohebné druhy slov <p>Sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukce jednoduchých textů • vypravování • popis předmětu, děje, pracovního postupu, líčení zážitků • dopis, oznámení, zprávy • tiskopisy – poštovní poukázka, podací lístek • vyjadřování v běžných komunikačních situacích 	<p>MKV</p>

Český jazyk 5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 		

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte plynule, s porozuměním, nahlas a potichu přiměřeně náročné texty • vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm • čte procítěně s prvky uměleckého přednesu • předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • vyjadřuje své názory, tvoří literární text na dané téma • zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty • dramatizuje povídky, pohádky, využívá maňásky, loutky • orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku a porovnává ilustrace různých výtvarníků • navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich, hodnotí je • orientuje se v odborných textech včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, katalogy, internet 	<p>Čtení a literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů • výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu • předčítání textu, recitace – rým, verš, sloka • volná reprodukce přečteného textu • zápis textu, tvorba vlastních textů • dramatizace, scénky • besedy o knihách • divadelní a filmová představení, televizní tvorba, porozumění různým druhům textů, věcné i odborné literatury • základy literatury, pojmy, druhy a žánry • poezie, lyrika, epika, přenášení významů, přirovnání, próza: čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč 	<p>MV</p>

2. stupeň

Časová dotace

- v šestém a osmém ročníku 4 hodiny týdně, předmět je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace, celkem 5 hodin týdně
- v sedmém ročníku 4 hodiny týdně
- v devátém ročníku 3 hodiny týdně, předmět je posílen o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace, celkem 5 hodin týdně

Místo vyučování

- v kmenových třídách

Metody a formy výuky

- výklad, práce s učebnicí, čítankami, slovníky, Pravidly českého pravopisu, ukázkami literárních děl, mluvní a slohová cvičení, výukové programy na počítačích apod.

Vyučovacím předmětem **český jazyk a literatura** se prolínají průřezová témata:

OSV – mluvní cvičení, dovednost zapamatovat si báseň, poznávání lidí a jejich osudů podle příběhů, sebepoznání a mezilidské vztahy

VDO – občanská zodpovědnost, angažovanost, demokratické zásady v dílech spisovatelů;

VMEGS – rodinné příběhy z cest, život dětí v jiných zemích, cestování a cestopisy, Češi a Evropa, doba národního obrození

MKV – charakteristika člověka

ENV – lidová slovesnost a příroda, příroda a já, životní prostředí a vztah člověka k němu

MV – diskuze, sdělovací prostředky a my, druhy sdělovacích prostředků

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- využívá prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhoduje

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje
- účinně se zapojuje do diskuze a vhodně obhajuje své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentuje

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí – chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- má pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- dodržuje hygienu práce
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení aplikace a služby; využívá je při učení a při zapojení do života školy
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, která odpovídají dané situaci a účelu
- chápe význam digitálních technologií a seznamuje se s novými, reflektuje rizika jejich využití

Český jazyk 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná slovní druhy • určí mluvnické kategorie • rozpozná základní větné členy a zdůvodní shodu (podmět a přísudek, druhy přísudku) • rozliší větu jednoduchou a souvětí • rozliší základní slohové útvary • sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost • odlišuje spisovný a nespisovný projev • vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu • vyhledá hlavní myšlenky textu získá přehled o dostupných jazykových příručkách • samostatně pracuje s „Pravidly českého pravopisu“, se „Slovníkem spisovné češtiny“ a s dalšími slovníky a příručkami • vyhledá v textu přímou řeč 	<p>Jazyková výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jazykověda, jazykové příručky, zvuková stránka slova a věty • podstatná jména • zájmena, číslovky, přídavná jména • skladba <p>Komunikační a slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sloh – slohové útvary • vypravování • člověk ve společnosti-telefonování, vzkazy, dopis, e-mail • výpisky, výtah • zpráva, oznámení • popis • přímá řeč 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvní cvičení - verbální a neverbální sdělení <p>VMGES</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinné příběhy z cest

Český jazyk 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si, co je literatura a co je ústní lidová slovesnost • rozliší druhy literatury 	<p>Literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidová slovesnost • poezie • pohádky • pověsti • bajky, báje, mýtus • povídky ze života dětí, literárně výchovné aktivity • dobrodružná literatura • komiks 	<p>MV</p> <p>VMGES - život dětí v jiných zemích</p> <p>ENV - lidová slovesnost a příroda</p> <p>OSV - poznávání lidí podle příběhů</p> <p>- dovednost zapamatovat si báseň</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozšiřuje znalosti o slovních druzích • dokáže určit rozvíjející větné členy • rozezná větu hlavní a vedlejší <ul style="list-style-type: none"> • kultivuje svůj mluvený a písemný projev • rozšiřuje znalosti o základních slohových útvarech 	<p>Jazyková výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neohebné slovní druhy • podstatná jména – odvozování – vlastní jména • přídavná jména – odvozování • homonyma, antonyma, synonyma • slovesa – „rod“ • skladba, věta a výpověď • větné členy – předmět + vedlejší věta, příslovečné určení (místa, času, způsobu) + vedlejší věty, přívlástek (shodný a neshodný) + vedlejší věta • věty jednočlenné a dvojčlenné, větný ekvivalent <p>Komunikační a slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické formy slohu • vypravování – užití přímé řeči • popis pracovního postupu, děje, odborný dopis, líčení, charakteristika • referát 	<p>OSV - mluvní cvičení, poznávání lidu</p> <p>ENV - příroda a já</p> <p>VMEGS - cestování</p>

Český jazyk 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá dalších literárních pojmů při práci s textem • vyhledá v ukázce základní znaky žánru 	<p>Literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prožitkové čtení • verš, rým, sloka • základní znaky prózy a dramatu • román, novela, povídka • cestopis • fantasy a film 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>MKV - charakteristika člověka</p> <p>VMEGS - cestování, cestopisy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje se slovníkem cizích slov, vyhledává na internetu • zjistí rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých a tvoří správné tvary • upevňuje používání pravopisu • určuje vedlejší věty • rozpozná souvětí souřadné a podřadné • seznamuje se s pravidly správné interpunkce <ul style="list-style-type: none"> • prohlubuje znalosti o slohových útvarech a využívá je při práci s textem • všímá si manipulace v textu a záměru autora • porovnává dostupné informační zdroje • uvažuje samostatně nad tématy a píše vlastní úvahu • obohacování slovní zásoby <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základními literárními směry, pojmy • uvede významné představitele české a světové literatury 	<p>Jazyková výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba a její obohacování, tvoření slov • slovesa, slovesný vid • podstatná jména přejatá • skladba-souvětí podřadná a souřadná • druhy vedlejších vět • významové poměry mezi větami hlavními • pravopis <p>Komunikační a slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kratší slohové útvary – objednávka, inzerát, nabídka, stížnost, žádost • výklad, výtah • charakteristika literární postavy • úvaha <p>Literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejstarší literatura • renesanční literatura • pobělohorské období • Národní obrození • česká a světová literatura 19. století a počátku 20. století 	<p>OSV - sebepoznávání</p> <p>VDO - občanská odpovědnost, angažovanost</p> <p>ENV - životní prostředí</p> <p>VMEGS - Češi a Evropa, doba národního obrození</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití • dorozumí se kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk • rozpoznává rozdíl mezi fakty a názorem autora • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic i osobních zájmů, v mluveném projevu pohotově, správně a logicky formuluje své myšlenky • zapojuje se do diskuze a řídí ji a využívá zásad komunikace • seznamuje se s literárními směry a pojmy 20. století do současnosti a uvede významné představitele 	<p>Jazyková výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecné výklady o českém jazyce (slovanské jazyky, evropské jazyky, národní jazyk) • skladba – odchylky větné stavby • shrnutí učiva 6. – 9. ročníku (tvarosloví, slovní zásoba, tvoření slov) <p>Komunikační a slohová cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakování slohových útvarů (shrnutí poznatků z předešlých let) • diskuse • projev, připravený, nepřipravený • publicistické útvary <p>Literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • česká a světová literatura 20. století • současná česká literární tvorba • hlavní vývojová období české a světové literatury • shrnutí poznatků o žánrech 	<p>MV - diskuze, druhy sdělovacích prostředků</p> <p>OSV - mluvní cvičení</p> <p>ENV - vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>VDO - demokratické zásady v dílech spisovatelů</p>

5.1.2 Cizí jazyk

5.1.2.1 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě, proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem. Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života.

1. stupeň

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnicích a v pracovních sešitech. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů. Žáci zároveň používají program v jazykové laboratoři.

Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

žák

- velmi jednoduše se zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům

- klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času
- rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem
- reaguje na jednoduché pokyny učitele
- rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje
- napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou
- hlásky vyslovuje se správnou výslovností

Časová dotace

- 1 hodina týdně ve 2. ročníku, 3 hodiny týdně od 3. do 5. ročníku

Formy realizace

Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykové učebně, popř. v multimediální nebo počítačové učebně. Žáci jsou v rámci ročníku rozděleni do přiměřeně velkých skupin. Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty. Žáci mají možnost výjezdů do zahraničí, mohou se účastnit olympiád apod.

Do výuky jsou průběžně zařazována **průřezová témata**

OSV	–	Sociální rozvoj
VMEGS	–	Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
MKV	–	Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ;
ENV	–	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
VDO	–	Občanská společnost a škola

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby v anglickém jazyce; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah v anglickém jazyce, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie v anglickém jazyce, aby si zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Specifika prvního období výuky cizího jazyka

První období výuky cizího jazyka zahrnuje 3. ročník a je zaměřeno na úvodní seznámení s cizím jazykem. Jeho obsah i struktura jsou podřízeny nejen cílům a dosažení očekávaných výstupů, ale také snaze o maximální motivaci žáků, získání důvěry a zájmu o jazyk.

Proto se výuka opírá především o interaktivní hry, písničky, poslech a konverzaci. Čtení a psaní je zde záměrně potlačeno (součástí výuky se stává až na konci období). Důraz je kladen na užívání vizuálních a taktilních pomůcek, poslechové aktivity, dramatizaci a metodu TPR („total physical response“).

Významnou úlohu hraje postupné rozšiřování slovní zásoby, která poslouží jako základ pro systematictější výuky gramatické části v dalších ročnících.

V průběhu tohoto období si žáci mohou založit vlastní jazykové portfolio.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům, větám a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • pochopí obsah a smysl jednoduché konverzace a textu s dostatkem času pro porozumění • pozdraví a krátce se představí, představí členy rodiny • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: pozdravy, čísla 1 – 20, barvy, školní potřeby, hračky, zvířata, jídlo, pití, nábytek, rodina, oblečení, části těla • fráze a vazby: „What's your name?“ „How are you?“, „What's this?“, „What colour is...?“, „I like...“, „I have got...“, „There's a ...“ • základní přídavná jména a jejich použití („big“, „small“, „long“, „short“, apod) • svátky a tradice: „Halloween“, „Christmas“, „Easter“ • prohlubování návyků správné anglické výslovnosti • předložky místa: „in, on, under“ 	<p>MV</p> <p>Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění</p> <p>VMEGL</p> <p>Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice anglicky mluvících národů</p>

Anglický jazyk 4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: abeceda, rodina, jídlo a pití, zvířata v ZOO, ve městě, volný čas, práce a povolání, počasí, čísla 0-100, dny v týdnu/kalendářní rok • gramatické jevy: přivlastňovací zájmena, místní a časové předložky, sloveso: „can“ • vazby: „I have got“, „I haven't got“, „I like“, „I don't like“, „Do you like“, „Where is the...“, „What's the time?“ „What is the weather like?“, „What's he doing?“ • prohlubování návyků správné anglické výslovnosti 	<p>OSV - poznávání lidí, komunikace</p> <p>MKV - lidské vztahy</p> <p>ENV - ekosystémy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • dokáže najít na internetu jednoduché informace v cizím jazyce • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • dokáže najít informaci v slyšeném textu či rozhovoru, aniž by znal všechna použitá slova a fráze • vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: představování, přátelé a rodina, můj svět, čas, místa kolem nás, lidé, měsíce/kalendářní rok • čísla 1 – 1000 • abeceda, hláskování • sloveso být, použití, otázky • sloveso mít, použití, otázky • přídavná jména a jejich postavení ve větě • přítomný čas prostý • osobní a přivlastňovací zájmena • tázací zájmena • vazba „there is“/„there are“ • přítomný čas průběhový • přivlastňovací „'s“ 	<p>OSV - poznávání lidí, komunikace</p> <p>MKV - lidské vztahy</p>

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu v 6. až 9. ročníku navazuje na základní znalosti získané v předchozích ročnících a směřuje k

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 – B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

žák

- domluví se s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky
- rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů
- rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká

- seznamuje se s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti

Časová dotace

- 3 hodiny týdně od 6. do 9. ročníku

Formy realizace

Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykové učebně, popř. v multimediální nebo počítačové učebně. Žáci jsou v rámci ročníku rozděleni do přiměřeně velkých skupin. Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Důležitou součástí vyučování jsou hry různé krátkodobé žakovské projekty, díky kterým se žáci učí samostatné práci a přirozenému použití jazyka. Žáci mají možnost výjezdů do zahraničí, mohou se účastnit olympiád apod. Žáci zároveň používají program v jazykové laboratoři

Do výuky jsou průběžně zařazována **průřezová témata**:

OSV	–	Sociální rozvoj
VMEGS	–	Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
MKV	–	Lidské vztahy, Kulturní difference, Multikulturalita, Etnický původ
ENV	–	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
VDO	–	Občanská společnost a škola

Na druhém stupni se objevují přirozené vazby anglického jazyka na učivo jiných předmětů, především českého jazyka, zeměpisu, přírodopisu a dějepisu. Práce v těchto předmětech zároveň příležitostně vyžaduje vyhledávání a zpracovávání informací v anglickém jazyce.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby v anglickém jazyce; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah v anglickém jazyce, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie v anglickém jazyce, aby si zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Anglický jazyk 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí krátkým a jednoduchým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: Každodenní život, zvířata na farmě a v lese, svátky a oslavy, jídlo a pití, svět kolem nás, počasí, zábava, reálie anglicky mluvících zemí, cestování • přítomný čas prostý a průběhový; • minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves • osobní a ukazovací zájmena • řadové číslovky • 2. a 3. stupeň přídavných jmen 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>MKV - kulturní diference</p> <p>MV - tvorba mediálního sdělení</p>

Anglický jazyk 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí i s případným mírným přízvukem • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí jednoduchým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace • napíše jednoduché texty týkající osvojovaných témat, přičemž využívá probíraných gramatických jevů • dokáže najít na internetu jednoduché informace v cizím jazyce 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: Můj každodenní život, budoucnost, čas a místa, Londýn, zážitky a zkušenosti, problémy a řešení • minulý čas prostých, pravidelných a nepravidelných sloves • vyjádření budoucnosti pomocí “will” a “going to” • minulý čas průběhový • určitý a neurčitý člen, použití • předpřítomný čas • vyjádření nutnosti a rady 	<p>OSV - mezilidské vztahy, řešení problémů, kooperace</p> <p>VMEGS - objevujeme Evropu a svět</p> <p>MV - tvorba mediálního sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: Minulost a přítomnost, životy slavných lidí, zdraví a bezpečnost, hrdinové, životní prostředí, mezilidské vztahy, realie anglicky mluvících zemí, moderní technologie a média • minulý čas prostý a průběhový • předpřítomný čas, použití • vztažné věty • počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, použití „some“ a „any“ 	<p>ENV - lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV - kooperace, kompetice</p> <p>VMEGS - objevujeme Evropu a svět</p> <p>MKV - multikulturalita, etnický původ</p> <p>MV - práce v realizačním týmu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v přiměřeně složitých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí • porozumí obsahu reálné komunikace rodilých mluvčích • hovoří s partnerem v dialogu • rozumí přiměřeně složitým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace, dokáže shrnout a parafrázovat text • napíše přiměřeně složité texty týkající se osvojovaných témat • dokáže s přípravou i bez přípravy hovořit na osvojené téma 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: problémy a řešení, šikana, volný čas, odvaha a riskování, mohu se zeptat?, nakupování a prodej, protest a nesouhlas, povolání • minulý čas prostý a průběhový • předpřítomný čas • vyjádření budoucnosti pomocí „will“, „going to“ a přítomného času průběhového • podmínkové věty reálné • trpný rod 	<p>ENV - vztah člověka a prostředí</p> <p>VDO - principy demokracie</p> <p>OSV - problematika narušených mezilidských vztahů</p> <p>MKV - princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MV - práce v realizačním týmu</p>

5.1.2.2 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka probíhá ve skupinách, které početně odpovídají zhruba polovině třídy. Probíhá v kmenových třídách, v jazykové učebně, popř. v multimediální nebo počítačové učebně. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Protože schopnost komunikace není znalost, nýbrž dovednost, je výuka zaměřena na všechny jazykové dovednosti – mluvení, porozumění čtenému textu, písemné vyjadřování a porozumění poslechovému textu.

Cílem je, aby se žáci dokázali dorozumět s cizincem v běžných životních situacích a uměli s ním hovořit o jednoduchých tématech. Žáci by měli rozumět také čtenému a slyšenému textu, který odpovídá obtížnosti jejich jazykové úrovni. Nedílnou součástí cílových znalostí žáků je rovněž zvládnutí psané podoby jazyka, dovednost vyjádřit se i písemnou formou. Hlavním cílem není však pravopisná bezchybnost, ale především komunikativnost písemného projevu. Výuka seznamuje žáky také s reáliemi zemí, ve kterých se mluví německým jazykem. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, učí je toleranci a je součástí komunikace s nimi. Po každém tematickém celku následuje prověření probraných znalostí a dovedností pomocí testů, praktického předvedení učiva, případně formou projektu. Vždy následuje hodnocení a sebehodnocení.

Časová dotace

Německý jazyk je vyučován na 1. stupni od 3. do 5. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Na 2. stupni pak od 6. do 9. ročníku s dotací 3 hodin týdně.

Průřezová témata

6.1.5,6,8	OSV	–	Kreativita, Poznávání lidí, Komunikace, Sociální rozvoj
6.3.1,2,3	VMEGS	–	Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
6.4.1,3,4	MKV	–	Kulturní diference, Etnický původ, Multikulturalita, Lidské vztahy
6.5.3,4	ENV	–	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
6.6.3,4	MV	–	Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině
- práce s chybou v NJ – chybu nechávat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině
- práce s chybou v NJ – chybu nechávat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- řešit úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce
- formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- transfer – využití podobnosti AJ – NJ
- využívat nonverbální komunikaci – Mimik, Gestik, Körpersprache
- srozumitelně popsat situaci, věci
- reagovat na slyšené i psané – pokyny, povely, úkoly

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky
- zodpovědně plnit zadané úkoly, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu a tým

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby v německém jazyce; využívá je při učení i při zapojení do života školy a společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah v německém jazyce, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie v německém jazyce, aby si zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • pochopí obsah a smysl jednoduché konverzace a textu s dostatkem času pro porozumění • pozdraví a krátce se představí • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se během výuky setkal • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • nácvík a prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: pozdravy, moje třída, barvy, čísla 0-12 <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní zájmena (ich, du, Sie, er), slovesa sein, heißen, určitý člen v jednotném čísle • časování vybraných sloves v jednotném čísle • časování pravidelných a nepravidelných sloves • (lesen, sprechen) <p>fráze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wohnen in, kommen aus <p>úvod do reálií</p>	<p>MV Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice německy mluvících národů</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu • sdělí základní informace s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a oblastech svých zájmů a každodenního života • rozumí krátkým poslechovým a psaným textům z běžného života, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny a přátel a dalších osvojovaných témat • nácvik a prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: moji přátelé, moje rodina, zvířata, čísla 0-100, dny v týdnu, roční období, povolání <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oznamovací a tázací věta • předložky aus, in • Wo? Woher? • přivlastňovací zájmena (mein, dein, sein, ihr, unser) • richtig x falsch • osobní zájmena: wir, ihr, sie • neurčitý člen, kein, keine, kein • časování sloves vyjadřující činnost • časování sloves v přítomném čase • časování slovesa haben, sein • 4. pád podstatných jmen s určitým a neurčitým členem • množné číslo podstatných jmen • kein x nicht <p>fráze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie alt bist du? Woher kommst du? 	<p>OSV - poznávání lidí, komunikace</p> <p>MKV - lidské vztahy</p> <p>ENV - ekosystémy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým větám z běžného života, pokud má vizuální oporu • dokáže najít na internetu jednoduché informace v cizím jazyce • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět z oblasti svých zájmů a každodenního života • dokáže najít informaci v slyšeném textu či rozhovoru, aniž by znal všechna použitá slova • vyplní osobní údaje do formuláře • nácvik a prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: čas + časové údaje, denní program, měsíce, místa kolem nás, jídlo + nápoje, nákupy, pokrmy <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • časování slovesa sein, předložka um, časování sloves s odlučitelnou předponou, předložka an + 3.p (u dnů), řadové číslovky (1–31), určitý a neurčitý člen ve 4.pádě • spojka weil • časování vybraných sloves • předložky – in, auf, bei + 3.p. • příslovce dann, danach, jetzt • zájmeno man • vazba-ich hätte, ich möchte • množné číslo podstatných jmen <p>fráze: <i>Ich habe Geburtstag am ...,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich mag, ich mag nicht, ich liebe, ich liebe nicht, ich hasse, ich esse am liebsten</i> • Was kostet das? Was macht das zusammen? <p>Pokyny učitele (rozkaz)</p>	<p>OSV – poznávání lidí, komunikace</p> <p>MKV – lidské vztahy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech a vyhledává v nich požadované informace • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • jednoduše vypráví a popisuje zážitek podle obrázku nebo fotografie • vyjádří vlastní názor • nácvik a prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: moje škola, školní předměty, učitelé, nábytek, školní místnosti, koníčky, volný čas, dopravní prostředky, počasí, svátky a sport <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • časování slovesa haben, am + dny v týdnu, časování slovesa mögen, přídavná jména, příslovce místa, předložky – in, gegenüber, neben + 3.p., • předložky se 3. a 4.pádem (Wohin?), sloveso fahren, předložka mit • rozkazovací způsob <p>fráze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie ist das Wetter? Es ist...., Es regnet, donnert, blitzt. 	<p>OSV – mezilidské vztahy</p> <p>MKV – kulturní diference</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchém poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí i s případným mírným přízvukem • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí jednoduchým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace • napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat, přičemž využívá probíraných gramatických jevů • dokáže na internetu najít jednoduché informace v cizím jazyce 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: části těla, zdraví a nemoc, způsob života, bydlení, byt, rozšiřující zásoba pro téma rodina <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • další způsobová slovesa, vybraná slovesa s odlučitelnou předponou, číslovky 0 – 1 000 000, perfektum slabých sloves a některých silných, předložky se 3. a 4. pádem, <p>vazba Es gibt ...</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy, řešení problémů, kooperace</p> <p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelné promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných i formálních i neformálních situacích • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: přátelé, kontakty, komunikační prostředky, státy (jazyk, příslušníci) <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stupňování přídavných jmen a příslovčí • préteritum slabých a některých nepravidelných sloves • préteritum způsobových sloves • dass Sätze • weil Sätze • wenn Sätze • předložkové vazby • další nepravidelná slovesa v minulém čase • skloňování přídavných jmen 	<p>ENV – vztah člověka a prostředí</p> <p>VDO – principy demokracie</p> <p>OSV – problematika narušených mezilidských vztahů</p> <p>MKV – princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MV – práce v realizačním týmu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v přiměřeně složitých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí • porozumí obsahu reálné komunikace rodilých mluvčích • hovoří s partnerem v dialogu • rozumí přiměřeně složitým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace, dokáže shrnout a parafrázovat text • napíše přiměřeně složité texty týkající se osvojovaných témat • dokáže s přípravou i bez přípravy hovořit na osvojené téma 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: sport, olympijské hry, životní prostředí, budoucnost <p>gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • man, předložky se 4.pádem, zvrtná slovesa, sloveso werden + budoucí čas, konunktiv IIa opisný tvar + würde • als x wenn 	<p>ENV – vztah člověka a prostředí</p> <p>VDO – principy demokracie</p> <p>OSV – problematika narušených mezilidských vztahů</p> <p>MKV – princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MV – práce v realizačním týmu</p>

5.1.3 Další cizí jazyk

5.1.3.1 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk patří do vzdělávacího oboru „Další cizí jazyk“. Vyučuje se v rozsahu 2 hodiny týdně 7. – 9. ročníku, zpravidla ve třídách dělených v rámci ročníku.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem a autentickými materiály, práce s počítačovými programy apod.).

Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou využívány audionahrávky, jednoduché autentické texty, žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací apod.

Klíčové kompetence

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence k učení

- efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy...)
- pracovat s chybou v AJ – chybu nechávat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly – např. poslech: nezpanikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když ne všemu zcela rozumím, domyslet význam, cvičením dosahovat zlepšení
- transfer – schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost AJ – NJ)
- využívat a aplikovat internacionalismy a anglikanismy

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- orientovat se v cizím jazykovém prostředí (umět se zeptat na cestu a porozumět odpovědi, zakoupit si jízdenky v automatu, telefonovat)
- řešit úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání
- aplikovat různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů v angličtině
- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- transfer – využití podobnosti AJ – NJ
- využívat nonverbální komunikaci
- srozumitelně popsat situaci, věci
- reagovat na slyšené i psané – pokyny, povely, úkoly

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky
- zodpovědně plnit zadané úkoly, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu a tým

Kompetence pracovní

- účelně využívat vědomosti a dovednost získané v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač apod.)
- pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu
- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- formovat pracovní návyky (vedení sešitu, psaní slovíček)

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby v anglickém jazyce; využívá je při učení i při zapojení do

- života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah v anglickém jazyce, k tomu volí
- postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie v anglickém jazyce, aby si zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Další cizí jazyk – Anglický jazyk 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchém informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • dokáže najít na internetu jednoduché informace v cizím jazyce • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět • a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • vyplní osobní údaje do formuláře • 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: představování, přátelé a rodina, můj svět, čas, místa kolem nás, lidé, měsíce / kalendářní rok • čísla 0 – 1000 • abeceda, hláskování • sloveso být, použití, otázky • sloveso mít, použití, otázky • přídavná jména a jejich postavení ve větě • přítomný čas prostý • osobní a přivlastňovací zájmena • tázací zájmena • vazba „there is“ / „there are“ • přítomný čas průběhový • přivlastňovací „'s“ • modální slovesa 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>VDO - společnost a stát</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům, větám a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí krátkým a jednoduchým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na otázky o něm, rodině, volném čase a dalších osvojovaných a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: Každodenní život, zvířata na farmě a v lese, svátky • a oslavy, jídlo a pití, svět kolem nás, počasí, zábava, realie anglicky mluvících zemí, cestování • přítomný čas prostý a průběhový; • minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves • osobní a ukazovací zájmena • řadové číslovky • 2. a 3. stupeň přídavných jmen 	<p>VMEGS</p> <p>- Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV</p> <p>- kulturní diference</p>

Další cizí jazyk – Anglický jazyk 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně a přiměřenou rychlostí i s případným mírným přízvukem • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí jednoduchým tematickým textům, vyhledá v nich požadované informace • napíše jednoduché texty týkající osvojovaných témat, přičemž využívá probíraných gramatických jevů • dokáže najít na internetu jednoduché informace v cizím jazyce • rozumí slovním spojením a větám z běžného života • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: Můj každodenní život, budoucnost, čas a místa, Londýn, zážitky a zkušenosti, problémy a řešení • minulý čas prostých, pravidelných a nepravidelných sloves • vyjádření budoucnosti pomocí “will” a “going to” • minulý čas průběhový • určitý a neurčitý člen, použití • vyjádření nutnosti a rady 	<p>MV</p> <p>- tvorba multimediálního sdělení</p>

5.1.3.2 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Vyučuje se v 7., 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně, zpravidla ve třídách dělených v rámci ročníku.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování, skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem a autentickými materiály, práce s počítačovými programy apod.).

Výuka druhého cizího jazyka na naší škole je koncipována jako úvodní seznámení se s cizím jazykem. Jde především o probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby příslušného jazyka, zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností a porozumění vyslechnutému textu. Metody a formy práce jsou založeny na imitaci, tvořivých činnostech, hře, pozorování a poslechu. Učitel využívá nahrávek, říkanek, básniček, písniček a jednoduchých textů. Vyučující rozvíjí představivost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu. Při výuce německého jazyka směřujeme podle standardů pro základní vzdělávání k dosažení jazykové úrovně A1.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy...)
- pracovat s chybou v NJ – chybu nechápat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly – např. poslech: nezpanikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když ne všemu zcela rozumím, domyslet význam, cvičením dosahovat zlepšení
- transfer – schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost AJ – NJ)
- využívat a aplikovat internacionalismy a anglikanismy

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- orientovat se v cizím jazykovém prostředí (umět se zeptat na cestu a porozumět odpovědi, zakoupit si jízdenky v automatu, telefonovat...)
- řešit úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání
- aplikovat různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů v němčině

- řešit úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání
- aplikovat různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů v němčině

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce
- formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- transfer – využití podobnosti AJ – NJ;
- využívat nonverbální komunikaci – „Mimik“, „Gestik“, „Körpersprache“
- srozumitelně popsat situaci, věci
- reagovat na slyšené i psané – pokyny, povely, úkoly

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky
- zodpovědně plnit zadané úkoly, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu a tým

Kompetence pracovní

- účelně využívat vědomosti a dovednosti získané v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač apod.)
- pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu...
- vyhledávat informace, materiály potřebné pro práci v hodinách, na projektu...
- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- formovat pracovní návyky (vedení sešitu, psaní slovíček ...)

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby v německém jazyce; využívá je při učení i při zapojení do života školy

a společnosti

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah v německém jazyce, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie v německém jazyce, aby si zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se každodenních témat • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: pozdravy, oslovení, domov, členové rodiny, pojmenování zemí, škola, školní předměty, dny v týdnu, barvy, číslovky 1-2000 <p>Gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tykání, vykání • slovosled věty oznamovací a tázací • přivlastňovací zájmena • zájmeno man • časování sloves (vybraných) • zápor ve větě, podstatná jména v 1. a 4. pádě • předložky • osobní zájmena <p>Fráze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ich heiße..., ich wohne, ich komme aus... 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>VDO - společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV - kulturní diference</p> <p>MV tvorba multimediálního sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům a které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se času, cestování a podobné otázky pokládá • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • práce se slovníkem • prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: rodina, bydlení, denní program, popis osoby, popis domácích mazlíčků, denní program, roční období, roční období, počasí <p>Gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • časování sloves (způsobová, nepravidelná vybraná, s odlučitelná předponou) • osobní zájmena (1. a 4.p.) • předložky se 3. a 4.pádem • tázací zájmena, zápor kein <p>Fráze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „ich möchte“, „ich muss“ 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>VDO - společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV - kulturní diference</p> <p>MV tvorba multimediálního sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým jednoduchým textům, které se týkají běžných konkrétních témat • dokáže vyhledávat konkrétní informace v jednoduchých běžných materiálech, např. v inzerátech • dokáže vyhledávat informace v jednodušších materiálech, se kterými běžně přichází do styku, např. webová stránka, krátký novinový článek • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a reaguje na ně • rozumí frázím a výrazům, které se vztahují k jednoduchým každodenním potřebám (např. nakupování, instrukce u lékaře), pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se témat – volný čas, sport, nakupování, zdraví a nemoci a dalších osvojovaných témat • dokáže si s někým vyměňovat názory a informace týkající se běžných témat a osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, vyjádří stručně svůj názor • prohlubování návyků správné německé výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: sport, denní program (nabídka aktivit), bydlení/město, nakupování, oblečení, ekologie a ochrana životního prostředí • deníček • telefonický rozhovor • u lékaře <p>Gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovesa (rozkazovací způsob silných sloves, zvrtná slovesa, perfektum silných a smíšených sloves, vybraná modální slovesa v préteritu) • spojky (weil, dass, denn, deshalb) • slovosled <p>Fráze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es tut mir weh. Ich habe Kopfschmerzen. 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>VDO - společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV - kulturní diference</p> <p>MV tvorba multimediálního sdělení</p>

5.1.3.3 Ruský jazyk

Časová dotace

- 2 hodiny týdně od 7. do 9. ročníku

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast „Jazyk a jazyková komunikace“ zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti „Jazyk a jazyková komunikace“ se realizuje ve vzdělávacích oborech „Český jazyk a literatura“, „Cizí jazyk“ a „Další cizí jazyk“. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

„Cizí jazyk“ a „Další cizí jazyk“ přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- prostřednictvím zajímavých a různorodých metod si v procesu aktivního učení osvojuje správnou výslovnost, z velké části si pamatuje novou slovní zásobu, učí se pamětně texty písniček, říkanek, chápe gramatické struktury prezentované komunikativní formou
- je systematicky veden ke správné orientaci v učebnici a v dalších materiálech – slovníky, doplňkové texty, časopisy
- osvojuje si pokyny a termíny související s jednotlivými typy cvičení a textů, učí se ovládat abecedu a hledání v abecedním seznamu
- je schopen využívat analogie, odhadovat význam neznámých výrazů podle známých a dříve osvojených, orientovat se v novém, neznámém textu poslechovém či čteném
- má v praxi pochopit přínos osvojení si ruského jazyka při práci s časopisy, na PC, a rozšiřovat si dále své znalosti z různých oborů – kultura, sport, příroda...
- má poznatky získané ve škole prohlubovat při práci doma při dalším rozvíjení daného tématu

Kompetence k řešení problémů

- porovnává stavbu českého a ruského jazyka, vyhledává shody a odlišnosti
- se učí vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat je a zpracovávat
- opakovaně pracuje s problémem, který již byl jednou vyřešen, ale snaží se jej použít v jiné situaci

Kompetence komunikativní

- se nebojí mluvit, byť i s chybami a neobratnostmi
- je uváděn do takových komunikativních situací, v nichž může samostatně vyjadřovat svůj názor, svoje mínění, myšlenky
- komunikuje nejen ve dvojicích, ale i skupinách
- systematicky rozvíjí psaní na základě rozvoje mluveného projevu, nesoustředí se jen na doplňovací cvičení či překlad, ale od začátku se snaží o jednoduché, kreativní psaní doplněné náčrtky a obrázky
- se zapojuje do diskuze
- poslouchá texty s porozuměním, reprodukuje je a využívá k dalšímu ústnímu či písemnému projevu
- používá mimo učebnicové texty a materiály, práce s internetem

Kompetence sociální a personální

- v průběhu výuky prochází všemi sociálními formami práce – frontální, práce jednotlivce, dvojic, trojic, skupin

- se samostatně vřazuje do skupin, při práci v skupinách si rozdělí role tak, aby výsledek společné práce byl co nejlepší
- pracuje v hodině ruského jazyka v přátelské a tvůrčí atmosféře
- se učí hodnotit sebe i své spolužáky – jak byli aktivní, v čem se mají zlepšit
- si vede své portfolio, shromažďuje své práce, aby mohl sledovat svůj vývoj a své pokroky
- si uvědomuje v různých situacích společné rysy lidí z různých jazykových prostředí
- si uvědomuje potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Kompetence občanské

- si uvědomí svou občanskou identitu – simulované situace, kdy žák seznamuje cizince se svou zemí, vesnicí, rodinou
- diskutuje, vytvoří plakát, výzvu pro a proti k důležitým společenským jevům – životní prostředí, využití volného času, zdravý životní styl
- prezentuje své myšlenky a názory, k vzájemnému naslouchání, k efektivní diskusi
- se seznámí s problémy ruské společnosti, dokáže se vcítit do problémů minorit žijících v Rusku, ve světě i u nás

Kompetence pracovní

- správně a uvědoměle používá studijní materiály, slovníky určené ke studiu
- dodržuje pracovní a hygienické návyky při učení
- samostatně pracuje s materiály, využívá poznatků a informací i z jiných vzdělávacích oblastí – zeměpisu, literatury, hudební, výtvarné, občanské, zdravotní výchovy
- samostatně, systematicky a cílevědomě pracuje

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby v ruském jazyce; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah v ruském jazyce, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie v ruském jazyce, aby si zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • rozumí jednoduchým pokynům učitele <p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Fonetika</p> <p>Před azbukové období – audio orální kurz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost hlásek, přízvučných a nepřízvučných slabik, slov • nácvik intonace tázacích a oznamovacích vět (fráze, mini dialogy, individuální práce s výslovností, poslech s porozuměním) 	<p>OSV - mezilidské vztah</p> <p>VDO - společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV - kulturní difference</p> <p>MV - tvorba multimediálního sdělení</p> <p>OSV - kooperace a kompetice</p> <p>MV - tvorba mediálního sdělení</p> <p>VMEGS - Evropa a svět</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • sdělí své jméno a věk <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému, jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základná údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení a výslovnost párových tvrdých a měkkých souhlásek <p>Azbukové období:</p> <ul style="list-style-type: none"> • psaní azbuky <p>Slovní zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, zvířata, realie zemí příslušných jazykových oblastí • práce se slovníkem <ul style="list-style-type: none"> • grafická podoba jazyka • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>MKV - mezilidské vztahy a kulturní diference</p> <p>VDO - občanská společnost, stát</p> <p>ENV - základní podmínky života</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících každodenních témat • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • rozumí jednoduchým pokynům učitele <p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • sdělí své jméno a věk 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetické znaky (aktivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost hlásek, přízvukných a nepřívukných slabik a slov • nácvik intonace tázacích a oznamovacích vět (fráze, mini dialogy) • individuální práce s výslovností 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>VDO - společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV - kulturní diference</p> <p>MV - tvorba multimediálního sdělení</p> <p>OSV - kooperace a kompetice</p> <p>MV - tvorba mediálního sdělení</p> <p>VMEGS - Evropa a svět</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech s porozumění • čtení a výslovnost párových tvrdých a měkkých souhlásek <p>Slovní zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reálie zemí příslušných jazykových oblastí • lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání • nákupy, obec, dopravní prostředky • kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) • zvířata, příroda, počasí • reálie zemí příslušných jazykových oblastí 	<p>MKV</p> <p>- mezilidské vztahy a kulturní diference</p> <p>VDO</p> <p>- občan, společnost, stát</p> <p>ENV</p> <p>- základní podmínky života</p>

Další cizí jazyk – Ruský jazyk 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • skloňování podstatných jmen, časování sloves v přítomném čase 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • rozumí jednoduchým pokynům učitele 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fonetické znaky (aktivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • číslovky 1–10, 11–20, 30–90, 100–1000 v 1. pádě, spojení číslovek 2, 3, 4, čtení „oro“ u řadových číslovek • osobní a přivlastňovací zájmena v 1. – 3. pádě, ve 4. pádě • lexikální osvojení tvarů jednotného čísla sloves: číst, dělat, hrát, kreslit, tancovat, milovat, jíst, jet, být • skloňování podstatných jmen • časování sloves v přítomném čase • číslovky 1–10, 11–20, 30–90, 100–1000 v 1. pádě, spojení číslovek 2, 3, 4, čtení „oro“ u řadových číslovek • osobní a přivlastňovací zájmena v 1. – 3. pádě, ve 4. pádě • lexikální osvojení tvarů jednotného čísla sloves: číst, dělat, hrát, kreslit, tancovat, milovat, jíst, jet, být 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>VDO - společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímají</p> <p>MKV - kulturní diference</p> <p>MV - tvorba multimediálního obsahu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do běžných rozhovorů • sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na otázky týkající se jeho osobního a rodinného života. pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • sdělí své jméno a věk <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům; • rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci. • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) 	<ul style="list-style-type: none"> • výslovnost hlásek, přízvučných a nepřízvučných slabik a slov • nácvik intonace tázacích a oznamovacích vět (fráze, minialogy, individuální práce s výslovností, poslech s porozuměním) • čtení a výslovnost párových, tvrdých a měkkých souhlásek <p>Slovní zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem 	<p>OSV</p> <p>- kooperace a kompetice</p> <p>MV</p> <p>- tvorba mediálního sdělení</p> <p>VMEGS</p> <p>- Evropa a svět</p> <p>MKV</p> <p>- mezilidské vztahy a kulturní diference</p> <p>VDO</p> <p>- občan, společnost, stát</p> <p>ENV</p> <p>- základní podmínky života</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • reálie zemí příslušných jazykových oblastí • geografie, historie, věda, kultura, umění, literatura, tradice, folklor • vyjádření omluvy, poděkování, blahopřání, vyjádření časových údajů • vyjádření přání, možnosti, nemožnosti, nutnosti, potřeby, podobnosti • oslovení neznámé osoby, domluvení schůzky, formuláře, dotazníky, dopisy, životopis, komunikace přes internet a použití multimédií <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • skloňování podstatných jmen • časování sloves v přítomném čase • číslovky 1–10, 11–20, 30–90, 100–1000 • v 1. pádě, spojení číslovek 2, 3, 4, čtení “oro“ u řadových číslovek • osobní a přivlastňovací zájmena v 1. – 3. pádě, ve 4. pádě 	

Další cizí jazyk – Ruský jazyk 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> • lexikální osvojení tvarů jednotného čísla sloves: číst, dělat, hrát, kreslit, tancovat, milovat, jíst, jet, být • skloňování podstatných jmen • časování sloves v přítomném čase • číslovky 1–10, 11–20, 30–90, 100–1000 v 1. pádě, spojení číslovek 2, 3, 4, čtení „oro“ u řadových číslovek 	

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

1. stupeň

Časová dotace

Vyučovací předmět matematika je realizován ve všech ročnících na 1. stupni v celkovém počtu 5 hodin týdně, předmět je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Charakteristika

Matematika se vyučuje prostřednictvím klasické matematiky, ale i metodou profesora Hejného, vždy 1 třída v ročníku.

Vzdělávací oblast „Matematika a její aplikace“ v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Matematika rozvíjí logické a abstraktní myšlení žáků, vede je k myšlenkové samostatnosti a přispívá k jejich celkovému intelektuálnímu rozvoji. V hodinách matematiky pracují žáci samostatně nebo ve skupinách a manipulují s názornými učebními pomůckami. Používají nestandardní metody a postupy při řešení matematických úloh a problémů z praxe. Klademe důraz na uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. Podporujeme komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, přičemž zohledňujeme vzdělávací potřeby a možnosti každého žáka.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislost
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické a matematické postupy

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- naslouchá promluvám druhých žáků, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence pracovní

- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- používá elektronické výukové materiály
- využívá digitální technologie, které napomáhají k efektivnímu řešení matematického problému
- využívá digitální technologie k vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Průřezová témata

OSV – Rozvíjení vztahu ke vzdělání

Podporování kreativity a nápaditosti při řešení slovních úloh a hlavolamů

Rozvíjení schopnosti komunikace ve skupině

Společné zvažování postupu vedoucího k řešení problému

Sebekontrola při ověřování správnosti řešení úkolů

Posilování vztahů přátelství a respektu ve skupinové práci

Aplikace tabulek, grafů, diagramů jako pomocných nástrojů při řešení problémů

Koordinace práce ve skupině, vzájemný respekt

VDO – Dodržování školních pravidel

Odpovědný přístup k přípravě na vyučování

MKV – Rozvíjení spolupráce v třídním kolektivu

EMV – Rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě, ochrana přírody

VES – Využívání vlastních zkušeností a znalostí z četby a prvouky při řešení úloh

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • sčítá a odčítá v oboru 0–10, 10–20 • řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel, se sčítáním a odčítáním v oboru 0–20 bez přechodu desítky • sčítá a odčítá s přechodem přes 10 do dvaceti • orientuje se na číselné ose a v prostoru – pojmy před, za, vpravo, vlevo, hned před, hned za • doplní tabulky, schémata, posloupnosti čísel • řeší zajímavé úlohy <p>Závislosti, vztahy a práce s daty: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže číst a nastavit celé hodiny, zná strukturu týdne, má představu věku • eviduje statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulek • doplní tabulku, použije ji i jako nástroj organizace souboru objektů, orientuje se ve schématech 	<ul style="list-style-type: none"> • numerace v oboru 0–20 • čtení a psaní číslic 0–20 • zápis čísel v desítkové soustavě • číselná osa • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné početní operace • řešení slovních úloh na porovnávání čísel <ul style="list-style-type: none"> • týden, hodiny, věk • doplňování tabulky, cesta v grafu, řešení grafu 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - rozvíjení vztahu ke vzdělání <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - rozvíjení schopnosti komunikace ve skupině

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Geometrie v rovině: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje základní rovinné útvary, jednoduchá tělesa • postaví jednoduchou krychlovou stavbu <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší problémové situace a úlohy z běžného života • orientuje se v základech finanční gramotnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v prostoru: vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za • geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • tělesa: krychle, kvádr <ul style="list-style-type: none"> • seznámení s bankovkami a mincemi do 100 • slovní úlohy o penězích 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporování kreativity a nápaditosti při řešení slovních úloh a hlavolamů <ul style="list-style-type: none"> - dodržování školních pravidel

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá čísla do 100 s přechodem přes 10 a používá tyto operace k řešení praktických úloh • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • orientuje se na číselné ose • zaokrouhlí dané číslo na desítky • řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel, se sčítáním a odčítáním a se vztahy o x více, o x méně do 100 • násobí, dělí v oboru násobílek 1 až 10 • řeší slovní úlohy na násobení a dělení <p>Závislosti, vztahy a práce s daty: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel • rozpozná a určí základní jednotky času • čte údaje na hodinách 	<ul style="list-style-type: none"> • číselný obor 0-100 • zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 • zaokrouhlování na 10 • sčítání a odčítání do 100 • řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání • názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů • násobilka 1 až 10 a automatizace, dělení v oboru násobílek • slovní úlohy na násobení a dělení • základní jednotky času <ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase: hodiny, kalendář • orientace v grafu • úlohy, při nichž se data evidují v tabulce 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - rozvíjení vztahu ke vzdělání <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení schopnosti komunikace ve skupině - společné zvažování postupu vedoucího k řešení problému.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a píše trojčíferná čísla • vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1000 • orientuje se na číselné ose do 1000 • porovnává čísla do 1000 • písemně sčítá a odčítá 2 trojčíferná čísla a provádí kontrolu • užívá spoje všech násobitelů 1–10 • násobí z paměti dvojcíferné číslo jednocíferným v jednoduchých případech (13*3, 14*2) • dělí dvojcíferné číslo jednocíferným mimo obor násobilky – určí neúplný podíl a zbytek (16:3, 39:4) • řeší slovní úlohy s písemným sčítáním, odčítáním, s násobením dvojcíferného čísla jednocíferným a dělením dvojcíferného čísla jednocíferným 	<ul style="list-style-type: none"> • číselný obor 0–1000 • číselná řada, číselná osa, zápis čísel do 1000 • porovnávání čísel • písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledků záměnou sčítanců • sčítání a odčítání čísel bez a s přechodem násobků 100 • písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním • násobilky 1 až 10 • dělení v oboru těchto násobitelů • násobení a dělení dvojcíferných čísel jednocíferným • dělení se zbytkem • pamětné násobení dvojcíferného čísla jednocíferným mimo obor násobilky • řešení a vytváření slovních úloh s dvěma různými početními výkony 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebekontrola při ověřování správnosti řešení úkolů - posilování vztahů přátelství a respektu ve skupinové práci

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času orientuje se v tabulce, jednotkách délky, hmotnosti a objemu <p>Geometrie v rovině a v prostoru:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> označí bod, krajní body úsečky, průsečík 2 přímek změří délku úsečky s přesností na <i>mm</i> sestrojí úsečku dané délky s přesností na <i>mm</i> rýsuje přímky a polopřímky provádí odhad délky vzdáleností převede jednotky délky <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší zajímavé úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> měření času, převody času převody jednotek délky a hmotnosti práce s tabulkou <ul style="list-style-type: none"> přímka, polopřímka, úsečka vzájemná poloha 2 přímek rovnoběžky, různoběžky rovinné obrazce – trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti základní jednotky délky měření délek stran rovinných obrazců obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku prostorové útvary (kvádr, krychle, válec, kužel, jehlan, koule) <ul style="list-style-type: none"> úlohy o pohybu (rychlost, délka) úlohy o penězích 	<p>VDO</p> <p>- odpovědný přístup k přípravě na vyučování</p> <p>OSV</p> <p>- aplikace tabulek, grafů, diagramů jako pomocných nástrojů při řešení problémů</p> <p>MKV</p> <p>- rozvíjení spolupráce v třídním kolektivu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítá po jednotkách, desítkách, stovkách a tisících • porovnává čísla do 1 000 000 a používá znaménka $>$, $<$, $=$ • zaokrouhluje čísla na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10 • rozkládá čísla do 1 000 000 v desítkové soustavě • čte a píše čísla do 1 000 000 • písemně sčítá a odčítá (sčítá i 3 čísla, odčítá od součtu dvou čísel) • písemně násobí dvojciferným činitelem • písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí zkoušku výsledku • řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony • převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu, času • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • písemně sčítá a odečítá dvě trojciferná čísla a provádí kontrolu výpočtu • umí použít kalkulátor na základní početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> • číselný obor od 0 do 1 000 000 • čtení, zápis čísel, desítková soustava • porovnávání čísel do 1 000 000 • zaokrouhlování na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10 • sčítání a odčítání čísel v daném oboru • násobení a dělení čísel v daném oboru • pamětné násobení a dělení jednociferným číslem • písemné násobení jednociferným a dvojciferným číslem • písemné dělení jednociferným dělitelem • slovní úlohy na násobení, dělení, sčítání, odčítání • jednotky délky, hmotnosti, objemu, času • užívání závorek • celek, část, zlomek, $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$, $1/10$ 	<p>OSV</p> <p>- sebekontrola při ověřování správnosti řešení úkolů</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy <p>Geometrie v rovině a v prostoru: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> určí vzájemnou polohu dvou přímek sestrojí rovnoběžky a kolmice narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem pozná osově souměrný útvar narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce sestrojí grafický součet, rozdíl a násobek úseček vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku podle vzorce určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu vypočítá obsah čtverce a obdélníku podle vzorce <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší zajímavé úlohy vyhledává v jízdním řádě 	<ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy typu o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně využívá závorek pracuje s pojmy celek, část, zlomek, činitel, jmenovatel, zlomková čára, polovina, třetina, pětina, desetina vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík rýsování rovnoběžek, různoběžek kolmice, rýsování kolmice, pravý úhel kružnice, kruh, poloměr kružnice, kruhu osa souměrnosti rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník obdélník, čtverec, rovnoběžník grafický součet, rozdíl úseček a násobek úsečky souměrné útvary slovní úlohy o vynálezech čte v jízdních řádech 	<p>OSV - aplikace tabulek, grafů, diagramů jako pomocných nástrojů při řešení problémů</p> <p>VDO - odpovědný přístup k přípravě na vyučování</p> <p>ENV - rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě, ochrana přírody</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a početní operace: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává přirozená čísla do a přes 1 000 000 • zaokrouhluje čísla do 1 000 000 • písemně sčítá přirozená čísla • písemně odčítá přirozená čísla do 1 000 000 • písemně násobí trojčiferným činitelem • písemně dělí dvouciferným dělitelem • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • řeší jednoduché a složené slovní úlohy (s 1 nebo 2 početními operacemi) v oboru do jednoho milionu • zapíše a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin • zaokrouhlí desetinné číslo řádu desetin na celky • písemně sečte, odečte desetinné číslo řádu desetin a setin • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku 	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla 0 – 1 000 000 • kladná a záporná čísla • celá čísla, desetinná čísla, zlomky • zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) • zaokrouhlování přirozených čísel na 1 000 000, 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10 • pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel • pamětné násobení a dělení přirozených čísel • písemné sčítání 2 až 3 přirozených čísel • písemné odčítání 2 přirozených čísel • písemné násobení trojčiferným číslem • písemné dělení dvouciferným dělitelem • pamětné dělení se zbytkem • řešení slovních úloh s jedním až dvěma početními výkony • písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin 	<p>OSV - rozvíjení vztahu ke vzdělání</p> <p>VDO - odpovědný přístup k přípravě na vyučování</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • používá římské číslice od jedné do tisíce <p>Závislosti, vztahy a práce s daty:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rýsuje graf, doplňuje tabulky • jednotky času • aritmetický průměr • jednoduché úlohy s procenty • vyhledává a třídí dat <p>Geometrie v rovině a v prostoru:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník • vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku podle vzorců • převádí jednotky obsahu m^2, dm^2, cm^2, mm^2 • sčítá a odčítá graficky úsečky • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru • vyhledává úhly v geometrických útvarech • narýsuje kružnici a určí vzájemnou polohu dvou kružnic 	<ul style="list-style-type: none"> • zlomky se jmenovatelem 10, 100 a zápis desetinných čísel • římské číslice od 1 do 1000 <ul style="list-style-type: none"> • diagramy, grafy, tabulky • jednoduché úlohy s procenty • výpočet aritmetického průměru • převod jednotek času <ul style="list-style-type: none"> • konstrukce obdélníku a čtverce • výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce • rýsování rovnoběžek, kolmic daným bodem, rýsování pravoúhlého, rovnostranného, rovnoramenného trojúhelníku • slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu • osově souměrné útvary 	<p>OSV</p> <p>- koordinace práce ve skupině, vzájemný respekt</p> <p>VDO</p> <p>- odpovědný přístup při přípravě na vyučování</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší slovní úlohy ze života zvířat, se zeměpisnými údaji a z běžného života 	<ul style="list-style-type: none"> rýsování kružnic a vzájemná poloha dvou kružnic slovní úlohy o hmotnosti, o zeměpisných údajích a finanční gramotnosti 	<p>VES</p> <p>- využívání vlastních zkušeností a znalostí z četby a prvouky při řešení úloh</p>

2. stupeň

Časová dotace

Matematika na 2. stupni navazuje na matematiku 1. stupně. Učební plán je stanoven na 5 hodin matematiky týdně ve všech ročnících.

Charakteristika

Žáci v těchto třídách jsou vedeni k zvládnutí základních dovedností, početních operací a řešení jednoduchých logických úloh. Při řešení úloh je upřednostňován úsudek a logické myšlení.

Obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Tyto okruhy nejsou oddělené, ale v tematických celcích prochází celým druhým stupněm ZŠ. Okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy prolíná všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Matematika rozvíjí logické a abstraktní myšlení žáků, vede je k myšlenkové samostatnosti a přispívá k jejich celkovému intelektuálnímu rozvoji. V hodinách matematiky pracují žáci samostatně nebo ve skupinách, manipulují s názornými učebními pomůckami, řeší úlohy s využitím matematických tabulek, kalkulačků a výpočetní techniky. Používají nestandardní metody a postupy při řešení matematických úloh a problémů z praxe.

Žáci získávají dovednost efektivně provádět operace s čísly, učí se upravovat číselné i algebraické výrazy a řešit lineární rovnice. Významnou úlohu ve studiu matematiky hraje prohlubování pojmu proměnné, pochopení funkčních vztahů a orientace v práci s daty a základech statistiky. Nezastupitelné místo má rovinná a prostorová geometrie, která vede žáky k dovednosti přesného a estetického rýsování a rozvíjí geometrickou představivost.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení
- vybírá a využívá pro efektivní řešení matematických problémů vhodné způsoby, metody a strategie samostatně či v kooperaci s ostatními žáky
- užívá obecné termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky z matematiky i ostatních oblastí
- samostatně pozoruje, na základně osvojených matematických a geometrických znalostí odhaduje výsledky a porovnává je se skutečností

Kompetence k řešení problému – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- matematické postupy aplikuje při řešení problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- pochopí zadaný matematický problém, promyslí a naplánuje jeho řešení, využívá k tomu matematických dovedností, vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řeší problémy, hledá vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů
- kriticky myslí a je schopen obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- formuluje a vyjadřuje myšlenky a názory v logickém sledu formou zápisu, náčrtu, výpočtu geometrické konstrukce a odpovědi
- rozumí různým typům textů a grafů, přemýšlí o nich, reaguje na ně
- obhájí a argumentuje vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchá názor jiných
- rozumí běžně užívané základní matematické a geometrické symbolice

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- při řešení úkolu aktivně spolupracuje s ostatními žáky
- spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel a atmosféry v týmu
- v případě nepochopení matematického problému požádá o pomoc spolužáka či pedagoga, též naopak umí pomoci, je-li o to požádán
- přispívá k diskusi v malé skupině i debatě celé třídy

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- respektuje základní principy chování ke spolužákům i učitelům
- respektuje přesvědčení druhých

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- dodržuje stanovená pravidla
- používá účelně vybavení a pomůcky

Kompetence digitální – pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

- rozlišuje obrazných symbolů, porozumí jejich významu (např. šipky, značky, piktogramy), odlišuje symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem
- využívá digitální technologie v situacích, které jim zefektivní řešení matematického problému
- posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených on-line zdrojích a k informacím z více zdrojů
- využívá digitální technologie pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci i interpretaci výsledků

Průřezová témata

OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá znaky dělitelnosti • určuje násobky a dělitele daného čísla • rozpozná čísla soudělná a nesoudělná • dělitelnost přirozených čísel využívá k řešení slovních úloh z praxe • použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel • určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel 	<p>Dělitelnost přirozených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaky dělitelnosti • prvočísla, čísla složená, násobek a dělitel • čísla soudělná a nesoudělná • nejmenší společný násobek • největší společný dělitel 	<p>OSV</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • přečte a zapíše dané desetinné číslo • porovná, zaokrouhlí a znázorní desetinné číslo na ose • převede desetinných čísel na zlomky a obráceně • provádí písemné i pamětné početní operace v oboru desetinných čísel • osvojí si algoritmus pro dělení desetinných čísel • řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k základním operacím s desetinnými čísly 	<p>Početní operace s desetinnými čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> • desetinný zlomek a jeho zápis desetinným číslem • porovnávání a zaokrouhlování • sčítání, odčítání, násobení a dělení • jednoduché slovní úlohy 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • převádí jednotky hmotnosti, obsahu, délky a objemu 	<p>Převody jednotek</p> <ul style="list-style-type: none"> • převádění jednotek délky, hmotnosti, obsahu, objemu 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí dvě rovnoběžky • sestrojí kolmici z bodu k přímce • sestrojí pomocí kružítka střed úsečky, osu úsečky • matematicky správně a přesně popíše základní geometrické útvary • od ruky nakreslí rovinné útvary, krychli a kvádr • využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary 	<p>Základní pravidla rýsování</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy a užití čar • rýsování kolmic, rovnoběžek • střed úsečky, osa úsečky 	<p>OSV</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá jednotky stupeň a minuta • rozpozná a narýsuje úhel pravý, přímý, ostrý a tupý • přenesení úhel, porovná jej • sestrojí osu úhlu • sečte, odečte, násobí a dělí úhly graficky i početně • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 	<p>Úhel a jeho velikost</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy úhlů (pravé, ostré, tupé, přímé) • jednotka velikosti úhlů (stupně a minuty) • odhady a měření velikosti úhlů • osa úhlu – konstrukce kružítkem • úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé • početní operace s úhly 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí obraz v osové souměrnosti • rozpozná útvary souměrné podle osy, určuje osu souměrnosti 	<p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • osová souměrnost • osově souměrné útvary 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje vnitřní a vnější úhel trojúhelníka výpočtem • rozpozná trojúhelník rovnoramenný a rovnostranný, popíše vlastnosti stran a úhlů • osvojí si základní vlastnosti trojúhelníků • určuje těžnici, výšku, popíše jejich vlastnosti a narýsuje je • sestrojí kružnici vepsanou a opsanou trojúhelník 	<p>Trojúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnitřní a vnější úhly trojúhelníka • třídění trojúhelníků • těžnice • výšky v trojúhelníku • kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná a popíše tělesa (krychle, kvádr) • určí povrch a objem krychle a kvádrů výpočtem podle vzorců • řeší slovní úlohy na výpočet objemu a povrchu těles • sestrojí síť těles, tato tělesa načrtne 	<p>Krychle, kvádr</p> <ul style="list-style-type: none"> • povrch, objem kvádrů a krychle • slovní úlohy na objem a povrch • síť těles 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítá obsah obdélníka a čtverce • řeší úlohy z praxe na výpočet obvodů a obsahů čtverce a obdélníka 	<p>Obvody a obsahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítání obvodů a obsahů • slovní úlohy na obvod a obsah 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede zapsat a znázornit na číselné ose čísla kladná i záporná • porovná celá čísla • sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla • převede zlomky na desetinná čísla a naopak • graficky znázorní zlomek • převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla • rozšíří a zkrátí zlomek • porovná zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose • provádí základní početní operace se zlomky a racionálními čísly • upraví složený zlomek • užívá zlomky při řešení praktických situací • řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky 	<p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • čísla celá – kladná, záporná, nula, číselná osa • absolutní hodnota celého čísla • porovnávání • početní operace s celými čísly <p>Zlomky a racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • čtení a zápis zlomku • vyjádření částí celku pomocí zlomků • převádění zlomků na desetinné číslo a naopak základní tvar zlomku • smíšené číslo • rozšiřování a krácení zlomků • zobrazení na číselné ose • porovnávání • početní operace se zlomky • složený zlomek • slovní úlohy 	<p>MV</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapíše poměr velikostí dvou veličin • provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování • vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem • řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru • využívá dané měřítko při čtení map, při zhotovení jednoduchých plánů 	<p>Poměr</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítání s poměry • rozšiřování a krácení poměru • zmenšení, zvětšení a rozdělení v poměru • postupný poměr • měřítko plánu a mapy 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní • zapíše tabulku a zakreslí graf přímé (nepřímé) úměrnosti • zakreslí bod o daných souřadnicích v pravoúhlé soustavě souřadnic • přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic • řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti • řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky 	<p>Přímá a nepřímá úměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • přímá a nepřímá úměrnost • graf přímé a nepřímé úměrnosti • pravoúhlá soustava souřadnic v rovině • trojčlenka • slovní úlohy na úměrnost 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí, kolik procent je daná část celku • určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent • určí celek z dané části a příslušného počtu procent • své poznatky využívá k řešení slovních úloh s procenty 	<p>Procenta, úroky</p> <ul style="list-style-type: none"> • výpočet Z, PP, PČ • jednoduché úrokování • slovní úlohy 	<p>MV - zastoupení menšin ve společnosti</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti • sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti • rozpozná útvary souměrné podle středu, určí střed souměrnosti • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar • ve vektorovém programu provádí náčrty středové souměrnosti 	<p>Středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • středová souměrnost • středově souměrné útvary 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • sestrojí čtyřúhelník, zapíše postup konstrukce • vypočítá obsah a obvod trojúhelníku • za pomoci vektorových a grafických programů vytvoří a sestrojí čtyřúhelníky dle zadání 	<p>Čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžníky, lichoběžníky • obvody a obsahy rovnoběžníků, lichoběžníků • slovní úlohy na výpočet obvodu, obsahu • konstrukce a postup čtyřúhelníku • obsah trojúhelníku 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná shodné útvary • v praxi umí použít věty o shodnosti trojúhelníků • sestrojí trojúhelník podle vět „sss“, „sus“, „usu“ • ve vektorovém programu sestrojí různé typy trojúhelníků <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí síť základních hranolů • vymodeluje hranoly ve 3D prostoru • počítá objem a povrch těchto hranolů • řeší slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu hranolů 	<p>Shodnost trojúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • shodné útvary v rovině • věty „sss“, „sus“, „usu“ • konstrukce trojúhelníků <p>Hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • síť hranolů • jednotky objemu, převody jednotek • objem a povrch hranolu • slovní úlohy z praxe na objem a obsah hranolů 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulačtoru 	<p>Mocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> odhady a výpočty mocnin a odmocnin 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> k výpočtu délky strany v pravoúhlém trojúhelníku používá Pythagorovu větu řeší praktické slovní úlohy z praxe k užití Pythagorovi věty 	<p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> výpočet přepony, odvěsny praktické využití Pythagorovy věty 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> určí třetí mocninu a odmocninu z tabulek a kalkulačtoru provádí základní početní operace s mocninami 	<p>Mocnina s přirozeným mocnitelem</p> <ul style="list-style-type: none"> třetí mocnina a odmocnina pravidla pro počítání s mocninami 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> určí hodnotu daného číselného výrazu řeší jednoduché situace s využitím proměnných zapiše slovní text pomocí výrazů s proměnnými provede základní početní operace s mnohočleny dovede rozložit mnohočlen na součin vytýkáním a pomocí vzorců 	<p>Výrazy a mnohočleny</p> <ul style="list-style-type: none"> číselné výrazy výraz s proměnnou, určování hodnoty početní operace s mnohočleny rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním a pomocí vzorců 	<p>ENV - vztah člověka k prostředí</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vypočítá povrch a objem válce i ve slovních úlohách sestrojí síť válce 	<p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> povrch a objem válce síť válce 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší pojmy rovnost dvou výrazů, rovnost, proměnná, neznámá • vyřeší rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav a ověřuje správnost svého výsledku • řeší slovní úlohy z praxe 	<p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduché i složitější rovnice • ekvivalentní úpravy rovnic • slovní úlohy řešené rovnicemi 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice • sestrojí tečku ke kružnici z daného bodu ležící vně kružnice pomocí Thaletovy věty • určí vzájemnou polohu kružnice a přímky, dvou kružnic • vypočítá obvod a obsah kruhu pomocí vzorců • pomocí vzorců řeší slovní úlohy vedoucí k obvodu a obsahu kruhu, délce kružnice 	<p>Kruh, kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • kruh a kružnice • obsah a délka kružnice • vzájemná poloha kružnice a přímky, dvou kružnic • Thaletova kružnice • konstrukce tečen ke kružnici 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti • sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky • používá základní pravidla přesného rýsování • využívá vztahů mezi geometrickými útvary k řešení konstrukčních úloh • zakreslí náčrtek zadaného úkolu • správně zapíše konstrukční postup s použitím matematické symboliky 	<p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • množiny bodů dané vlastnosti • konstrukce trojúhelníků • konstrukce čtyřúhelníků 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli • vyřeší soustavu 2 rovnic o 2 neznámých za pomoci zvolené metody • provede zkoušku řešení • řeší slovní úlohy z praxe pomocí soustavy 2 lineárních rovnic se 2 neznámými 	<p>Rovnice a soustavy rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy • sčítací metoda • dosazovací metoda • slovní úlohy řešené soustavou rovnic 	<p>VMEGS - objevujeme Evropu a svět</p> <p>ENV - vztah člověka k prostředí</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná funkční vztah od jiných vztahů • vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem • sestrojí graf nepřímé úměrnosti, kvadratické funkce • užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkce jako závislost • lineární funkce a její graf • nepřímá úměrnost, kvadratická funkce 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • třídí a charakterizuje základní tělesa • načrtne tato tělesa • vypočítá povrch a objem základních těles s užitím vzorce • v jednoduchých příkladech užije goniometrických funkcí při výpočtu objemu, povrchu některého z těles • sestrojí síť jehlanu a kužele 	<p>Jehlan, kužel, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakování těles (krychle, kvádr, hranoly, válec) • zobrazení těles • síť, povrch a objem jehlanu a kužele • objem a povrch koule 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost zapíše pomocí matematické symboliky • určí poměr podobnosti a na jejím základě určí velikosti dalších • sestrojí daný obraz podobný danému • rozdělí a změní úsečku v daném poměru <p>podobnost trojúhelníků dokazuje na základě vět sss, usu, sus</p>	<p>Podobnost a její užití v praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> • podobnost útvarů, zvětšení, zmenšení • poměr podobnosti • věty o podobnosti • podobnost v praxi 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj poznávání</p> <p>MV</p> <p>- fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>- vztah mediálních sdělení a reality</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje základní termíny pro úročení – úrok, sazba, úroková doba, úrokovací období a řeší úlohy s nimi • převede částky devizových prostředků z jedné měny do druhé • čte a interpretuje tabulku a grafy v praxi • provádí jednoduché statistické šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje diagramem • určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše je do tabulky 	<p>Finanční matematika a statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • úrok • jednoduché úročení • převody různých měnových systémů • diagramy • četnost znaku 	

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Časová dotace

Předmět je realizován na 1. stupni (třetí, čtvrtý a pátý ročník) a na 2. stupni (šestý, sedmý, osmý a devátý ročník). Týdenní dotace vzdělávacího předmětu je 1 hodina týdně.

Charakteristika

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto je jednak navýšen počet hodin výuky informatiky pro mladší věk žáka, jednak jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výuka probíhá na počítačích v počítačové či multimediální učebně, nebo v běžné učebně za použití tabletů s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata

- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace pomocí internetu a z internetu
- na základě pochopení pak tyto informace propojuje a užívá při tvorbě obrázků, prezentací a vlastních jednoduchých programů
- dokáže správně užívat termíny, znaky a symboly běžně používané v informatice
- samostatně experimentuje při poznávání nových programů, získané výsledky z jejich fungování kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro další možné využití v jiných programech a ostatních výukových předmětech
- určí překážky bránící mu v učení, zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace vzniklé při chodu programu a fungování počítače, přemýšlí o těchto nesrovnalostech a jejich příčinách
- vyhledá informace pomocí internetu či běžně užívaných programů a databází, nalezne jejich shodné a odlišné znaky
- samostatně nebo ve skupině řeší vzniklé nebo zadané problémy, volí vhodné postupy
- prakticky ověřuje správnost fungování aplikace či programu a tyto postupy je schopen použít v podobných situacích

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu
- obhájí svůj názor a úměrně znalostem z informatiky argumentuje, učí se naslouchat názorům druhých a vhodně na ně reaguje
- porozumí různým typům zápisů, obrazových informací a grafů
- využívá tvořivě internet, jeho různé portály, knihovny a databázi či e-mail pro účinnou komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracuje ve skupině, podílí se na její zdárné činnosti, přispívá k diskusi
- pomáhá stanovovat pravidla práce ve vytvořené skupině a zároveň se dokáže jimi řídit
- vytváří spolu s ostatními členy týmu příjemnou atmosféru, jedná přátelsky, dělí se o práci
- poskytne pomoc při chodu nebo poznávání nového hardwaru či softwaru, dokáže o ni požádat spolužáky či učitele

Kompetence občanské

- chápe základní principy chování ke svým spolužákům i učitelům
- je si vědom svých práv a povinností ve výuce informatiky i mimo ni
- projevuje smysl pro kulturu a tvořivost při tvorbě programů, různých druhů záznamů a prezentací

Kompetence pracovní

- dodržuje pravidla a povinnosti dané v učebně informatiky
- dokáže se adaptovat na změněné i nové pracovní podmínky
- dokáže chránit své zdraví i zdraví druhých užíváním vhodné techniky, znalostí a dodržováním hygienických norem
- využívá znalosti a zkušenosti získané v předmětu informatika jako přípravu na své budoucí povolání

Kompetence digitální

- ovládá základní digitální technologie a jejich prostředí (hardware, zapnutí, vypnutí, práce s okny a se složkami, klávesnice, myš, základní tisk)
- s důrazem vytváří silné zabezpečení svých uživatelských účtů
- bezpečně komunikují v on-line prostředí

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví postup pro robota, aby došel k cíli • najde chybu a opraví ji • přečte postup, kterým robot má jet a určí, kde je jeho cíl nebo start • hledá více řešení, kterými se robot dostane ke stejnému cíli <ul style="list-style-type: none"> • ovládá postavu a vede ji k cíli krok za krokem • vytvoří postup k jednoduchým úkolům • hledá více řešení vedoucí k cíli • určí postup pro omezení počtu kroků • posoudí, jestli daný postup vede ke splnění úkolu • najde chybu a opraví ji 	<p>Algoritmizace a programování (základy algoritmizace s robotickou hračkou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní ovládání • hledání postupu k danému cíli • čtení a psaní kódu • práce s chybou • hledání počátečního a koncového stavu • nalezení více řešení <p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • přímé řízení postavy • pořadí a jeho plánování • nalezení více řešení • omezení příkazů • čtení a interpretace záznamu pohybu • oprava a úprava programu 	<p>OSV VDO</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • vysvětlí, co je to program a rozdíly mezi člověkem a počítačem • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením 	<p>Digitální technologie (ovládání digitálního zařízení)</p> <ul style="list-style-type: none"> • digitální zařízení • uživatelské jméno a heslo • příkazy a program • kreslení čar, vybarvování • kreslení bitmapových obrázků • psaní slov na klávesnici • editace textu • přehrávání zvuku • ukládání práce do souboru • ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • ovládání myši • používání ovladačů 	<p>MV - vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>OSV - kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští on-line aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého <ul style="list-style-type: none"> • ovládá postavu pomocí příkazů a vede ji k cíli • vytvoří postup pro postavu ke splnění úkolu • hledá vhodný postup za daných pravidel • posoudí, jestli daný postup vede ke splnění úkolu • vyhledá a opraví chybu v postupu • vytváří různé postupy ke splnění téhož úkolu • používá posloupnost příkazů, opakování příkazů, podprogramy 	<p>Digitální technologie (práce ve sdíleném prostředí)</p> <ul style="list-style-type: none"> • využití digitálních technologií v různých oborech • počítačová data, práce se soubory • ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • propojení technologií, internet • úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš • technické problémy a přístupy k jejich řešení <p>Algoritmizace a programování (řešení problémů pomocí algoritmizace)</p> <ul style="list-style-type: none"> • řízení postavy otáčením • příkazy s parametrem pro nastavení vlastností postavy • programování kreslení geometrických útvarů • řešení problémů 	<p>MV</p> <p>- vnímání autora mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví program pro robota • oživí robota, otestuje jeho chování • najde chybu v programu a opraví ji • upraví program pro příbuznou úlohu <ul style="list-style-type: none"> • sdělí informace obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<p>Algoritmizace a programování (základy algoritmizace s robotickou hračkou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavení programu a oživení robota • program a jeho vlastnosti, jeho vytváření, vykonání, úprava, oprava <p>Data, informace a modelování (úvod do kódování a šifrování dat a informací)</p> <ul style="list-style-type: none"> • piktogramy, emodži • kód • přenos na dálku, šifra • pixel, rastr, rozlišení • tvary, skládání obrazce 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný <ul style="list-style-type: none"> • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí <ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>Informační systémy (úvod do práce s daty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu • kritéria kontroly dat <p>Informační systémy (úvod do informačních systémů)</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém, struktura, prvky, vztahy <p>Data, informace a modelování (úvod do modelování pomocí grafů a schémat)</p> <ul style="list-style-type: none"> • graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely • model 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopností poznávání</p> <p>MV</p> <p>- vnímání autora mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • upraví program pro obdobný program • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát, rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postavy • používá události ke spuštění činnosti postav • ovládá více postav pomocí zpráv • ověří správnost programu, v programu najde a opraví chyby, navrhne jiné řešení • přečte zápis programu, vysvětlí jednotlivé kroky, upraví program pro obdobný problém 	<p>Algoritmizace a programování (základy programování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • příkazy a jejich spojování • pohyb a razítkování • kombinace procedur • opakování příkazů • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • kreslení čar • pevný počet opakování • vlastní bloky a jejich vytváření • změna vlastností postavy pomocí příkazu • ovládání pohybu postav • animace střídáním obrázků • spouštění pomocí událostí • násobné postavy a souběžné reakce • vysílání zpráv mezi postavami • ladění, hledání chyb • čtení programů • modifikace programu 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a práva • sdělí informaci obrázkem • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či úseček • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • navrhne tabulku pro záznam dat • umístí data správně do tabulky • najde a opraví chyby v různých interpretacích týchž dat • propojí data z více tabulek či grafů 	<p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • školní informační systém • uživatelé, činnosti, práva <p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • piktogramy, emodži • kód, barevný model, kódy barev • přenos na dálku, šifra • pixel, rastr, rozlišení • tvary, skládání obrazce <p>Informační systémy (práce s daty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řešení problémů s daty • porovnávání dat v tabulce a grafu 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání autora mediálních sdělení <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla komunikace

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomocí bloků vytvoří dle zadání program a otestuje jeho funkčnost, najde případné chyby a odstraní je • po přečtení programu vysvětlí, co vykonává • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 	<p>Algoritmizace a programování (blokové programování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření programu • podprogramy • opakování příkazů – cykly • vlastní bloky a jejich vytváření • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy 	<p>MV</p> <p>- vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>OSV</p> <p>- pravidla komunikace</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení • vytvoří jednoduchý model domácí sítě – popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy <ul style="list-style-type: none"> • zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí grafů řeší problémy • vytvoří model, ve které znázorní více souběžných činností 	<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • instalace aplikací, aktualizace • správa souborů, struktura složek • domácí a školní počítačová síť • fungování a služby internetu • princip e-mailu • přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa • postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení/dialogová okna) <p>Data, informace a modelování (Kódování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zakódované informace kolem sebe <p>Data, informace a modelování (Kódování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • standardizovaná schémata a modely • vývojový diagram • ohodnocené a orientované grafy • modely, paralelní činnost 	<p>MV</p> <p>- vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>OSV</p> <p>- pravidla komunikace</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	<p>Algoritmizace a programování (blokové programování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • příkazy a jejich spojování • opakování příkazů – cykly • opakování s podmínkou • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • vlastní bloky a jejich vytváření • kombinace procedur • pohyb, kreslení čas • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • čtení programů 	<p>OSV - kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému <ul style="list-style-type: none"> • sesbírá vlastní data, uloží je • kontroluje úplnost dat 	<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • blokové programování • větvení programu, rozhodování • grafický výstup, souřadnice • podmínky, funkce • podprogramy s parametry • proměnné <p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukládání dat • komprimace dat 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopností poznávání</p> <p>MV</p> <p>- vnímání autora mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní 	<p>Digitální technologie (Hardware a software)</p> <ul style="list-style-type: none"> • složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • operační systémy: funkce, typy, typické využití • komprese a formáty souborů • fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) 	<p>MV - tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSV - kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy s výpočtem s daty • připiše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat • chápe důležitost, rozsah a využití centrálních registrů • na schématickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu 	<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • použití vzorců u různých typů dat • funkce s číselnými vstupy • funkce s textovými vstupy • řazení dat v tabulce • zpracování výstupů z velkých souborů dat • grafy <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • registr obyvatel • informační systém městského úřadu Písek <p>Digitální technologie (Sítě)</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy, služby a význam počítačových sítí • fungování sítě • struktura a principy internetu, datacentra, cloud • web: fungování webu, prohlížeč, odkaz • princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<p>Digitální technologie (Bezpečnost)</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočnicků), nebezpečné aplikace a systémy • zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>Digitální technologie (Digitální identita)</p> <ul style="list-style-type: none"> • digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a vytrvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 	

5.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat, uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů, přírodních jevů a chránit je, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.

Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Tato oblast zahrnuje tři výukové předměty

- Prvouka (první období)
- Přírodověda (druhé období)
- Vlastivěda (druhé období)

Předmět Prvouka (1. – 3. ročník) zahrnuje tato průřezová témata

- OSV
- VDO
- ENV
- MV
- VMEGS

5.4.1 Prvouka

Toto první období od 1. do 3. ročníku rozvíjí oblast o poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a poznává vztahy mezi nimi. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světa kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, rozumět způsobu života. Učí se předcházet problémům (situace ohrožení). Učí se chápat pojmy minulost, současnost a budoucnost. Vyjadřují své myšlenky, poznatky a dojmy, reagují na názory a podněty jiných.

Nezbytností vzdělávání je prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Důležitý je osobní příklad učitele. Propojení této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací, osvojení si nové role žáka, pomáhá při nalézání postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Oblast je rozdělena do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Žáci se učí poznávat nejbližší okolí, chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se hledat nové zájmy a rozšiřovat současné. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření zkušeností (zvláště v dopravní výchově). Úkoly a činnosti by měly v žácích budovat kladný vztah k bydlišti a k jejich zemi.

Lidé kolem nás

Žáci si osvojují základy vhodného chování mezi lidmi. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví a vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí. Seznamují se s globálními problémy. Tento tematický okruh buduje demokratického občana.

Lidé a čas

Žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Učí se měřit čas. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci, regionu a postupuje se nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Je důležité, aby žáci samostatně vyhledávali informace z dostupných zdrojů (encyklopedie, internet, apod.)

Rozmanitost přírody

Žáci se učí poznávat planetu jako součást sluneční soustavy, živou a neživou přírodu. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování, sledovat vliv lidí na přírodu. Učí se ochraně přírody a životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví

Žáci se učí poznávat sebe sama jako bytost, která má biologické a fyziologické funkce a potřeby. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodně a nevhodně z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc při životních situacích.

Časová dotace

- výuka se realizuje v 1. až 3. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně na ročník

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žáci využívají metody a strategie učení, plánování a organizaci
- vyhledávají, třídí, zaznamenávají informace, využívají pozorování a experimenty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje různé situace ze života, problémové úkoly (využití vědomostí, rozpoznání, pochopení)
- nácvik vytrvalosti, trpělivosti, přijetí neúspěchu
- nácvik logického uvažování a kritického myšlení
- žák se učí zodpovědnosti za svá rozhodnutí a činy

Kompetence komunikativní

- učitel zařazuje činnosti a úkoly, které vedou k formování a k samostatnému vyjadřování myšlenek a názorů (rozšiřování slovní zásoby)
- kultivace ústního i písemného projevu, debaty, naslouchání, spolupráce, respektování odlišného názoru

Kompetence sociální a personální

- učitel zařazuje činnosti vhodné pro skupinovou práci, rozvíjí u dětí spolupráci a pravidla soužití ve třídě

Kompetence občanské

- rozvíjení vztahu k tradicím, kultuře a historii
- žáci si osvojují společenské normy, práva a povinnosti, zodpovědnost, ekologii

Kompetence občanské

- manipulace s různými materiály, práce s nástroji, příprava na budoucnost

Kompetence digitální

- využívá elektronické výukové materiály
- zkoumá přírodu s využitím online aplikací
- uvědomuje si zdravotní rizika, která plynou z dlouhodobého užívání digitálních technologií, zařazuje relaxační chvílky

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná svoji školu, třídu • popíše svoje místo ve třídě • rozliší přestávku • určí činnosti ve škole • umí se ve třídě orientovat • popíše bezpečnou cestu do školy • zná účel semaforu • rozpozná dopravní prostředky <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná roční období • pozoruje přírodu v určitých ročních obdobích, na podzim • umí rozlišit podzimní ovoce od zeleniny • popíše práci na zahradě <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, co je denní režim • popíše domácí přípravu • vysvětlí, jak pomáhá rodičům • umí vyjmenovat základní členy rodiny • zná datum svého narození • umí popsat vybavení svého pokoje 	<p>Domov, škola:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředí třídy, školy, orientace ve škole, cesta do školy, cestujeme, kde bydlím <p>Podzim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příroda na podzim, na procházce v lese, podzimní plody, podzim na poli, v zahrádce <p>Rodina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • moje rodina, narozeniny, můj pokojíček, pomáháme si 	<p>OSV</p> <p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe význam Vánoc, Mikuláše, popíše zvyky a tradice • umí vyjmenovat některé zimní sporty • popíše zimní počasí • určí názvy částí lidského těla • vysvětlí důležitost péče o zdraví • určí pojem nemoc, úraz • vysvětlí pojem prevence • zná základní smysly • vyjmenuje některé zdravé potraviny • určí místo, kde nakupujeme ovoce, zeleninu, potraviny, oděvy • předvede praktické situace při nakupování • pojmenuje a popíše povolání rodičů • osvojí si úctu k práci a k jejím výsledkům • vymezí pojem životní prostředí • chápe důležitost ochrany životního prostředí • umí si rozvrhnout svůj volný čas • určí a popíše některé zájmy a hry dětí • vysvětlí účel kina, divadla 	<p>Zima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zimní počasí, Mikuláš, příroda v zimě, Vánoce, zimní sporty <p>Lidské tělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • každý jsme jiný, moje tělo, smysly, nemoc a úraz, péče o své tělo, zdravá strava <p>Lidé a společnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolání, u lékaře, v divadle, v knihovně, v obchodě, u rybníka, co lidé vytvořili, třídíme odpad, chráníme přírodu 	<p>ENV</p> <p>VDO</p> <p>OSV</p> <p>MV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí a přiřadí mlád'ata k vybraným domácím zvířatům • pojmenuje domácí zvířata • přiřadí k nim mlád'ata • vysvětlí, jak o ně pečovat • chápe význam Velikonoc • umí pojmenovat jarní počasí • umí vyjmenovat některé jarní rostliny • chápe význam domácího mazlíčka a popíše péči o něj • umí vyjmenovat roční období • umí vyjmenovat měsíce v roce • umí vyjmenovat dny v týdnu • zná základní orientaci v čase • umí pojmenovat počasí v létě • vyjmenuje některé letní rostliny • vyjmenuje některé rostliny a zvířata v lese • umí popsat nebezpečí o prázdninách a jak mu přecházet 	<p>Jaro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přišlo jaro, příroda na jaře, jarní počasí, jarní rostliny, v sadu, včelky, práce na zahradě, Velikonoce, ptáci, mlád'ata, domácí mazlíčci, poznáváme zvířátka <p>Rok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, kalendář, měříme čas, hodiny <p>Léto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • letní radovánky, letní počasí, zahrada v létě, léto v lese, nebezpečí o prázdninách 	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapíše adresu domova, adresu školy • popíše bezpečnou cestu do školy • zná účel semaforu • rozpozná dopravní prostředky • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • popíše účel světelné křižovatky • vyjmenuje podle názoru základní dopravní značky • zná název Česká republika a hlavní město • roztřídí listnaté a jehličnaté stromy a keře • rozezná zeleninu, ovoce • určí ovocné stromy • pojmenuje volně žijící zvířata a popíše je • vyjmenuje některé lesní plody a houby • vyjmenuje některé rostliny a živočichy u vody • vyjmenuje členy úké i širší rodiny • zná své povinnosti • umí vyjmenovat své zájmy určí, jak si lidé pomáhají 	<p>Škola:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jsem školák, školní rok, cesta do školy, cestujeme • Domov • můj domov, naše vlast <p>Podzim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příroda na podzim, listnané stromy, jehličnaté stromy, keře, lesní plody, houby, podzim v sadu, zahrada na podzim, podzim u řeky <p>Rodina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • moje rodina, rodinné oslavy, zájmy a povinnosti, pomáháme si 	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše účel světelné křižovatky • vyjmenuje podle názoru základní dopravní značky • rozliší dopravní prostředky • popíše jízdní kolo • pojmenuje volně žijící zvířata a popíše je • vyjmenuje některá zvířata, která můžeme spatřit v zimě • pozná zvyky a tradice Vánoc a Velikonoc • vyjmenuje některé zimní sporty • zná některé orgány v lidském těle • zná části těla • pozná smysly a jejich funkci • vyjmenuje některé zdravé potraviny • zná některé povolání • pojmenuje své zájmy a koníčky • seznámí se s výrobou potravin, papíru, skla • umí roztrždit odpad 	<p>Dopravní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chodec, cyklista, dopravní značky a dopravní prostředky <p>Zima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příroda v zimě, zvyky a tradice, zimní sporty <p>Lidské tělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • každý jsme jiný, části těla, smysly, nemoc a úraz, u lékaře, žiju zdravě, správná výživa <p>Lidé a společnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolání dospělých, zájmy a koníčky, suroviny a výrobky, výroba potravin, výroba papíru, ve sklárně, třídíme odpad, chráníme přírodu 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje některé práce na zahradě v jarním období • pozná mládě, samce a samici hospodářských zvířat a drůbeže • seznámí se s pojmy ryby, plazi, obojživelníci a savci a s jejich znaky <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjmenovat roční období • umí vyjmenovat měsíce v roce • umí vyjmenovat dny v týdnu • umí vyjmenovat části dne • zná základní jednotky času <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se zvířaty a rostlinami, které můžeme spatřit v létě, na poli, u vody • pozmenuje nebezpečí o prázdninách a jak se před ním chránit 	<p>Jaro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přišlo jaro, Velikonoce, jaro v lese a u vody, jarní květiny, pokojové rostliny, zahrada na jaře, rozkvetly stromy, ze života včel, práci na jaře, hospodářská zvířata a drůbež, savci a ptáci, ryby, plaza a obojživelníci, domácí zvířata <p>Rok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období, kalendář, měsíce v roce, dny v týdnu, části dne, měříme čas, minulost, přítomnost, budoucnost <p>Léto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přišlo léto, zahrada v létě, v létě na poli, letní louka, léto u vody, chystáme se na prázdniny 	<p>VDO</p> <p>ENV</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná zásady slušného chování ve škole • vyjmenuje základní dopravní značky • popíše jízdní kolo • popíše semafor, vyjmenuje některé dopravní prostředky • určí rozdíl mezi vesnicí a městem • seznámí se se základními turistickými značkami • seznámí se se státními symboly České republiky • seznámí se se základními pohořími ČR, rozdělí na Čechy, Morava, Slezsko • poslechne státní hymnu, umí ji poznat • blíže se seznámí s hlavním městem (památky, významné stavby, apod.) • učí se rozeznat světové strany • rozpozná typy krajiny • umí rozpoznat rozdíl mezi stromem a keřem • pozná některé byliny • pozná některé houby (jedlé, nejedlé, jedovaté) • pozná některé druhy ovoce a zeleniny • rozezná druhy obilí • pozná některé užitkové rostliny 	<p>Škola:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ve škole, cesta do školy, doprava <p>Domov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kde jsme doma, naše vlast, Praha, krajina kolem mého domova, orientace v krajině, typy krajiny <p>Živá příroda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stormy a keře, byliny, houby, ovoce, zelenina, užitkové plodiny 	<p>MV</p> <p>VDO</p> <p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznává vlastnosti některých látek • pozná základní jednotky hmotnosti, objemu a času • • umí vyjmenovat členy rodiny a jejich vazby • umí rozeznat některá povolání • učí se hospodařit s penězi • zná základní zvyky a znaky Vánoc • • rozezná lidské smysly • umí popsat lidské tělo, některé orgány a jejich funkci • vyjmenuje vývoj člověka od novorozence po starého člověka • umí vyjmenovat některé zdravé potraviny • • rozezná některá povolání • určí hodnotu peněz • seznámí se se zájmovými organizacemi • seznámí se s časovou osou • • vyjmenuje některé horniny a nerosty • seznámí se s pojmy uhlí a ropa 	<p>Svět kolem nás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti látek, skupenství látek, měříme teplotu, měříme hmotnost, měříme čas, měříme objem <p>Rodina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • moje rodina, čím chci být, příjmy a výdaje, Vánoce, hospodaříme s penězi <p>Lidské tělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • každý jsme jiný, stavba těla, rozmnožování, vnitřní orgány, smysly, u lékaře, růst a vývoj, žiji zdravě, správná výživa, denní režim <p>Lidé a společnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolání dospělých, zájmové organizace, charita, minulost, současnost, budoucnost <p>Neživá příroda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské výtvořiny, horniny a nerosty, uhlí a ropa 	<p>VDO</p> <p>ENV</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná důležitost vody a koloběh vody v přírodě • pozná důležitost vzduchu a vody, světla a tepla • umí vyjmenovat některé tradice a zvyky o Velikonocích • seznámí se se společnými znaky rostlin, s částmi jejich těla • seznámí se se společnými znaky živočichů, savců, ptáků, ryb, plazů a obojživelníků a s jejich rozdíly • u každého druhu umí vyjmenovat některé zástupce • umí vyjmenovat roční období • seznámí se s pojmem Slunce, planety • seznámí se s výpravami do vesmíru • umí vyjmenovat některé rostliny a zvířata v lese, v okolí lidských obydlí, na poli, na louce, u vody 	<p>Život na Zemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chráníme přírodu, voda, vzduch a půda, světlo a teplo <p>Rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Velikonoce, společné znaky rostlin. části kvetoucích rostlin, chráněné, léčivé a jedovaté rostliny <p>Živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> • společné znaky živočichů, savci, ptáci, ryby, plazi, obojživelníci <p>Vesmír:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období, slunce, planety, výpravy do vesmíru <p>Přírodní společenství:</p> <ul style="list-style-type: none"> • les, okolí lidských obydlí, pole, louka, u vody, chystáme se na prázdniny 	

5.4.2 Přírodověda

Výuka přírodovědy ve II. vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky je činnostní – provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných jevech, pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomostí z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody.

Vyučovací předmět přírodověda je svým pojetím koncipován tak, aby žáci získali základní znalosti a dovednosti z různých přírodovědných oborů. Má dětem umožnit aktivně poznat přírodu, člověka a svět i prostředí, které lidé utvářejí, pracují v něm a žijí. Jako syntetický vzdělávací předmět by měl u žáků rozvíjet schopnost poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a přírodní zákonitosti. Dále by je měl vést k zodpovědnosti za své zdraví, za životní prostředí, v němž žijí a které i spoluutvářejí. Měl by jim též umožnit nahlédnout do základů techniky, fyzikálních, chemických a biologických vztahů.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu. Při vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností.

Zohledňování možností každého žáka při dosahování cílů základního vzdělávání.

Formy práce

Samostatná práce – pozorování, referáty
Týmová práce – projekty, pokusy
Vycházky, exkurze

Metody práce

Klasické výukové metody
Besedy
Experimentální a zážitkové metody
Výukové metody s využitím audiovizuální a počítačové techniky.

Časová dotace

Výuka se realizuje ve 4. a 5. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně na ročník.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména ENV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále OSV (rozvoj empatie) a VDO.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- učitel podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problémů, svoje řešení si dokázali obhájit
- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života, k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat (žáci jsou vedeni úměrně k věku k používání internetu)
- podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží
- děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat zákonitosti neživé přírody • umí rozlišit jednotlivá skupenství látek • umí určit některé horniny a nerosty • umí popsat jednotlivé vlastnosti látek <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat zákonitosti živé přírody • umí vysvětlit pojem fotosyntéza • umí třídit rostliny a živočichy do základních skupin • umí popsat potravní řetězec <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat přírodu v ročním období podzim • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ročním období podzim • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ekosystému les <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat přírodu v ročním období zima • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ekosystému park • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ekosystému potoků a řek 	<ul style="list-style-type: none"> • voda, vzduch, světlo, teplo, půda – základní vlastnosti a rozdělení, rozlišení jednotlivých skupenství látek, nerosty a horniny (rozdělení + základní zástupci), vlastnosti látek (měření délky, hmotnosti, teploty a času) • živá příroda, fotosyntéza, třídění rostlin a živočichů, potravní řetězec, ekologie • zástupci rostlin a živočichů u lidských obydlí • zástupci rostlin a živočichů v ekosystému les • zástupci rostlin a živočichů v ekosystému park • zástupci rostlin a živočichů v ekosystému potoků a řek 	<p>ENV</p> <p>VDO</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat přírodu v ročním období jaro • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ekosystému pole • umí popsat přírodu v ročním období léto • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ekosystému louky • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v ekosystému rybník • umí základy ochrany přírody a rizik, která přírodě hrozí • se orientuje v integrovaném záchranném systému • používá online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek • zkoumá přírodu s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací • plánuje a realizuje pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> • zástupci rostlin a živočichů v ekosystému pole • zástupci rostlin a živočichů v ekosystému louky • zástupci rostlin a živočichů v ekosystému rybníka • ochrana přírody, rizika v přírodě, integrovaný záchranný systém • životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií • péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí – bezpečné chování v online prostředí 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se orientuje v rozmanitosti přírodních podmínek na Zemi • umí vyjmenovat jednotlivé podnebné pásy na Zemi • umí vyjmenovat zástupce rostlin a živočichů v jednotlivých podnebných pásech • se orientuje v ochraně přírody a umí vyjmenovat některé botanické a zoologické zahrady • umí popsat složení jednotlivých tělních soustav člověka • umí aplikovat první pomoc • orientuje se v základech sexuální výchovy • umí popsat jednotlivá stádia vývoje člověka • orientuje se ve správné výživě • umí rozlišit návykové látky a zná jejich dopad na lidské tělo • umí vyjmenovat stroje, které pomáhají člověku • zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií • využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmanitost přírodních podmínek na Zemi • podnebné pásy, přizpůsobení rostlin a živočichů • třídění přírodnin • ochrana přírody (botanické zahrady, ZOO) • složení jednotlivých tělních soustav • první pomoc • základy sexuální výchovy • vývojová stádia člověka • správná výživa • ochrana člověka před návykovými látkami • stroje ve službách člověka • životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím digitálních technologií rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích 	<p>OSV</p> <p>ENV</p> <p>MV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjmenovat jednoduché stroje a ví, jak pracují • umí vyjmenovat základní zdroje energie • umí rozlišit klasické a alternativní zdroje energie • orientuje se v základech výrobě papíru, skla a plastů • umí vyjmenovat základní prvky Sluneční soustavy • orientuje se v termínech ohledně Měsíce • umí vyjmenovat složení a základní vlastnosti Země • umí vysvětlit pojem gravitace 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché stroje • zdroje energie, výroba energie • výroba papíru, skla a plastů • poznáváme vesmír • Sluneční soustava • Měsíc • složení a vlastnosti Země • gravitační síla 	

5.4.3 Vlastivěda

Vyučovací předmět vlastivěda je vymezen jako předmět mající u žáků navázat na poznatky získané v předmětu prvouka a tyto znalosti a dovednosti prohloubit.

Přináší žákům vědomosti o významných historických, kulturních a společenských událostech v životě lidí v průběhu dějinného vývoje. Provádí je současností společenského dění a nabízí jim náhled do budoucna. Formuje u dětí vědomí příslušnosti k místu vlastního zrození, k vlastnímu národu. Rozvíjí zájem žáků o poznávání života lidí, jejich tradic, zvyklostí a zvláštností během vývoje lidského společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech světa. Vede je k pochopení nutnosti vzájemné tolerance a spolupráce.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti, proto je třeba dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu napomáhají mezipředmětové vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou.

Předmět vlastivěda je koncipován jako syntéza dějepisného, občansko-politického a zeměpisného učiva. Má proto u žáků prohloubit elementární znalosti a dovednosti v orientaci v terénu v práci s mapou, v uspořádání naší vlasti v regiony, seznámit je se státy Evropy. Děti by měli přijatelnou formou nabít povědomí o základní struktuře demokratického zřízení a nutnosti občanské angažovanosti při chodu obce, města, státu.

K přiblížení učiva pomáhají také historické knihy, jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy.

Témata obsažená v předmětu vlastivěda by měla vést děti k tomu, že chovat a starat se zodpovědně ke kulturně – historickému a přírodnímu bohatství naší země a planety je jejich povinností. Ta se ale může stát i zdrojem jejich seberealizace a radosti.

Zohledňování možností každého žáka při dosahování cílů základního vzdělávání.

Formy práce

- Individuální – mapou, buzolou
- Skupinová práce – projekty, referáty, řešení problémových úkolů
- Besedy
- Vycházky, exkurze
- Práce s informacemi – literatura, počítače, využití videa

Metody a postupy

- Klasické výukové – výklad, přednáška
- Metody aktivizující – soutěže, dramatizace, výuka v terénu
- Výuka pomocí audiovizuální a výpočetní techniky

Časová dotace

- Výuka se realizuje ve 4. a 5. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně na ročník

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména

- MKV
- VMEGS
- VDO
- OSV – komunikace, hodnoty a postoje
- OSV – projekty, komunikace, diskuse, prezentace práce

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací

Získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ pro žáka a pro jeho celoživotní učení.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypráví o životě v pravěku • orientuje se v období středověku • vysvětlí přínos Velkomoravské říše a příchodu Konstantina a Metoděje • vyjmenuje významné osobnosti tohoto období • umí popsat období Karla IV. a jeho přínos • umí popsat období Jana Husa a jeho přínos • umí vyjmenovat panovníky na českém trůně • stručně vysvětlí příčiny a důsledky bitvy na Bílé hoře • zhodnotí význam Marie Terezie a Josefa II 	<ul style="list-style-type: none"> • pravěcí lidé v Čechách, na Moravě a ve Slezsku • archeologické vykopávky • Keltové • dávní Slované • doba Přemyslovských knížat • vláda Přemyslovských králů • Lucemburkové na českém trůně • Husitské války • život v českých zemích po husitských válkách • Jagellonci na českém trůně • na počátku vlády Habsburků • České země po bitvě na Bílé hoře • císařovna Marie Terezie a císař Josef II 	<p>VMEGS</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem parlament, poslanec, senátor, senát zákon, prezident, státní symboly • používá mapu ČR a vyhledává na ní údaje • popíše polohu naší vlasti • vysvětlí pojem hranice, najde na mapě naše nížiny a pohoří • vyhledá na mapě velké řeky a přehrady • vyhledá největší města na mapě a popíše jejich polohu • rozliší pojem podnebí a počasí • popíše jednotlivé druhy země • vyhledá na mapě místa těžby nerostných surovin • odmítne nepříjemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě • na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě 	<ul style="list-style-type: none"> • parlament, zákony, prezident, vláda, státní svátky, státní symboly • práce s mapou • jízdní řády • poloha, rozloha a počet obyvatel ČR • povrch ČR • vodstvo ČR • města ČR • počasí a podnebí ČR • půdy a zemědělství ČR • nerostné bohatství a průmysl ČR • životní prostředí ČR • okolí našeho domova • soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS) • chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí 	<p>VDO</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat dějiny novověku a moderních dějin • vyjmenuje nejznámější buditele českého národa • popíše hlavní události za Rakouska – Uherska • určí pojem dualismus • vysvětlí bezprostřední důvod vzniku 1. světové války • popíše průběh 1. světové války • zná prezidenta T. G. Masaryka • zhodnotí život v první republice • vysvětlí důvod vzniku 2. světové války • poví o těžkém životě obyvatelstva v protektorátu • vysvětlí odsun německého obyvatelstva • popíše rok 1968 • vysvětlí události 17. listopadu 1989 • vysvětlí pojem demokracie • seznámí se s pojmy NATO a EU • pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě • uvede rozdíly mezi reálnou a digitální identitou • uvede informace, která může poškozovat druhou osobu • vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. známé osobnosti, spolužáka) <p>uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • České země jako součást Rakouska • Rakousko – Uhersko (dualismus) • První světová válka • samostatné Československo • Druhá světová válka • Obnovení Československé republiky • návrat k demokracii • Česká republika • soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita • chování lidí – předcházení konfliktním situacím v online prostředí • osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa 	<p>VMEGS</p> <p>VDO</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se na mapě České republiky • umí rozdělit Českou republiku na jednotlivé kraje a zhodnotí jejich polohu • umí charakterizovat přírodní podmínky v jednotlivých krajích • vyhledá významná města v jednotlivých krajích • popíše Jihočeský kraj • vyhledá významná města a místa v rámci Jihočeského kraje • orientuje se na mapě Evropy • vyhledá na mapě důležitá města a místa a zhodnotí jejich polohu • umí rozdělit Evropu na jednotlivé celky • umí popsat přírodní charakteristiku Evropy • orientuje se v evropských státech • vysvětlí pojem EU, vymezí základní práva občanů EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika – rozdělení České republiky na jednotlivé zeměpisné oblasti • charakteristika (vodstvo, podnebí, průmysl, zemědělství, významná města) jednotlivých oblastí ČR • Jihočeský kraj • poloha Evropy v rámci celého světa, hranice • přírodní charakteristika Evropy • evropské státy a jejich charakteristika • Evropská unie 	<p>VMEGS</p> <p>VDO</p>

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.

Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou

minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

5.5.1 Dějepis

Časová dotace

- 1 hodina týdně v 6. ročníku a 2 hodiny týdně od 7. do 9. ročníku

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií
- seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacích oborů zeměpis, dějepis, informační a komunikační technologie, výchova k občanství a dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- při řešení problémů objevovat paralely s historií
- svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách
- seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- naučit se diskutovat

Kompetence občanské

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy

- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- chápat cíl, riziko podnikání, rozvíjet myšlení, nacházet řešení

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení a služby
- získává, vyhledává a kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah. K tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata

OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, holocaust

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, rekatolizace, náboženská nesnášenlivost, občanská společnost, volební systémy, totalitní režimy, formy vlády, holocaust, Charta 77, tolerance

VMEGS – jsme Evropané, formování evropských států, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní revoluce, 1. a 2. světová válka jako mezníky vývoje...

MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů, náš etnický původ, předsudky, stereotypy katolické církve, husitství, rasismus, otrokářství v USA, lidská solidarita během válek

ENV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů

MV – obroda českého jazyka, vliv novin, knihy, propaganda, sdělovací prostředky a politika

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede příklady archeologických kultur na našem území • rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí • podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty 	<p>Člověk v dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny • historický čas a prostor <p>Počátky lidské společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • člověk a lidská společnost v pravěku 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - mezilidské vztahy <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a příroda <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - časová přímka

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví, zdůvodní význam přírodních podmínek na rozvoj starověkých civilizací a jejich kulturní odkaz • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci • uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států • popíše život v době nejstarších civilizací 	<p>Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • Antické Řecko a Řím • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	<p>ENV - příroda a první civilizace</p> <p>VDO - demokracie, despotie, tyrani</p> <p>MKV - sbližování a prolínání kulturních vlivů</p> <p>VMEGS - jsme Evropané</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury • uvede první státní útvary na našem území • uvede základní informace z období počátků našeho státu • popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti • charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí • rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské • uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu 	<p>Křesťanství a středověká Evropa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nový etnický obraz Evropy • utváření států v západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 	<p>VMEGS - jsme Evropané</p> <p>MKV - náš etnický původ</p> <p>ENV - historické památky</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek • popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu • uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období • pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku 	<p>Objevy a dobývání, počátky nové doby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou • zámořské objevy a počátky dobývání světa • český stát a velmoci v 15. – 18. století • barokní kultura a osvícenství 	<p>MKV - předsudky, stereotypy katolické církve, husitství</p> <p>ENV - základní podmínky života</p> <p>VDO - formy participace občanů v politickém životě</p> <p>OSV - morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla • charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií • uvede základní historické události v naší zemi a vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století • rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap • popíše příčiny vedoucí k 1. světové válce 	<p>Modernizace společnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA • industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka • národní hnutí velkých a malých národů • utváření novodobého českého národa • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva • kulturní rozrůzněnost doby • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus • rozpoutání 1. světové války 	<p>VGS - objevujeme Evropu a svět</p> <p>VDO - rekatolizace, náboženská nesnášenlivost</p> <p>VMEGS - revoluce ve V. Británii, Francii, USA</p> <p>ENV - historické památky</p> <p>MDV - fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1.světové války • uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky • popíše příčiny, průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě 	<p>Moderní doba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. světová válka jako mezník vývoje, vznik SN - 2. světová válka jako mezník vývoje, vznik OSN <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - volební systém, formy vlády - holocaust - totalitní režimy, ČSR a komunismus, Formy vlády, Charta 77 <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rasismus 20. století <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - technické vynálezy, průmyslová revoluce <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - propaganda

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa • uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa • zhodnotí význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti 	<p>Rozdělený a integrující se svět:</p> <ul style="list-style-type: none"> • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi • politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) • vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 • vznik České republiky • vývoj České republiky od jejího vzniku do současnosti • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava 	<p>MV - propaganda</p> <p>VMEGS</p>

5.5.2 Občanská výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Občanská výchova se zaměřuje na utváření představ žáků o mravních a právních předpokladech mezilidského společenského soužití. Učí žáky orientovat se v různých situacích osobních, citového, rodinného, pracovního a občanského života, které jim budou oporou při řešení životních situací. Otevírá cestu k osvojení mezilidské komunikace, schopnost vyjadřovat a zdůvodňovat vlastní názory, respektovat práva a názor druhých.

Naučí žáky srovnávat společenské jevy ve vlastní zemi s jevy v evropském a celosvětovém měřítku. Žáci si utváří představu o lokálních a globálních problémech současné společnosti a způsobech jejich řešení na národní a mezinárodní úrovni.

Umožňuje jim získávat poznatky z oblasti práva a prakticky aplikovat zásady odpovědného chování a aktivního občanství v demokratické společnosti. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích a hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Časová dotace

- v 6. - 9. ročníku je předmět vyučován 1 hodinu týdně
- 1 vyučovací hodina ve všech ročnících bude věnována tématu „Ochrana člověka za mimořádných událostí“

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Metody a formy práce

- výklad, individuální práce, skupinová práce, referáty, projekty, práce na počítači s použitím programů

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace, je schopen uvést věci do souvislosti
- uplatňuje výsledky vzdělání ve vztahu k budoucnosti
- zhodnotí výsledky svého učení
- posoudí vlastní pokrok
- sestaví projekt, referát

Kompetence k řešení problému

- vnímá problémové situace ve škole i mimo školu
- promyslí a naplánuje způsob řešení problému, využívá svých znalostí a dovedností
- objevuje a vyhledá různé varianty řešení problému
- je schopen slušně obhájit své názory dle společenských norem
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje své myšlenky výstižně a v logickém sledu
- obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- zapojuje se aktivně do diskuse a naslouchá názoru druhých lidí

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině
- přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- poskytne pomoc v případě potřeby
- podílí se na zlepšení své sebedůvěry

Kompetence občanské

- respektuje názory druhých lidí a je schopen vcítit se do situace jiných lidí
- uvědomí si svá práva a povinnosti ve škole
- postaví se vhodným způsobem proti fyzickému a psychickému násilí
- chrání naše památky
- podporuje ochranu zdraví, rozumí environmentálním problémům

Kompetence pracovní

- plní své povinnosti a závazky
- orientuje se na využití svých znalostí z hlediska budoucnosti

Kompetence digitální

- využívá technologie a digitální zařízení k dohledání či třídění informací potřebných k vyučování
- digitální technologie využívá k efektivnější práci
- rozumí rizikům souvisejícím s bezpečností zařízení, možnosti negativního dopadu na jeho tělesné a duševní zdraví
- chápe rizika související s ohrožením bezpečnosti digitálních zařízení i dat v nich a možných dopadů na jeho duševní a tělesné zdraví

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše a vyjmenuje státní symboly ČR, vysvětlí historii jejich vzniku • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • rozumí pojmu rasismus a vysvětlí, v čem je nebezpečný • zná menšiny žijící v naší zemi a rozumí jejich rovnocennosti • dokáže rozvrhnout svůj denní rozvrh, uvede možnosti využití volného času • uvede na příkladech různé role členů rodiny, třídy, vrstevnické skupiny • vyhodnotí dopady svého jednání na utváření klimatu ve třídě, rodině či jiné komunitě • rozumí rizikům použití návykových látek a jejich negativním vlivům na osobnost člověka a ví, kde hledat pomoc • zná zásady chování při mimořádných událostech 	<p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regiony, nářečí, kraje • Státní symboly • Hlavní město • Naši prezidenti • Významné osobnosti • Tradice a svátky naší země <p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodinné vztahy • Příbuzenské vztahy • Soužití dospělých osob (manželství, partnerství, registrované partnerství) • Náhradní rodinná péče <p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rasismus, xenofobie... • emigrace <p>Škola</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravidla, význam <p>Obec a obecní zřízení Návykové látky, bezpečnost v dopravě Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	<p>MKV</p> <p>- lidské vztahy</p> <p>OSV</p> <p>- seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VDO</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše kulturní život ve své obci, možnosti kulturních aktivit • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • vysvětlí druhy majetku a vlastnictví • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • orientuje se ve svém bydlišti a okolí, státní správě a dokáže se v případě potřeby obrátit na správnou instituci • popíše rozdíly demokratického a totalitního řízení státu, uvede příklady • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci • zdůvodní význam (výhody, nevýhody) členství ČR v EU • charakterizuje pojmy ekonomická, bezpečnostní a politická spolupráce v rámci mezinárodní organizace • rozumí významu voleb do zastupitelstev a uvede příklady, jak mohou volby ovlivnit život občana • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • rozlišuje společensky vhodné a nevhodné chování jedince 	<p>Kultura a umění</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultura v našem městě <p>Média</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy médií, fake news <p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy - Verbální, neverbální • Mezilidská komunikace – asertivní chování, kompromis <p>Víra a náboženství</p> <p>Morálka, mravnost, lidská práva - důstojnost</p> <p>Národnostní menšiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rasismus, xenofobie <p>Majetek a vlastnictví</p> <p>Stát</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy, znaky • Volby (systémy, druhy, zákonodárná moc) 	<p>ENV</p> <p>- vztah člověka k prostředí</p> <p>MV</p> <p>- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MKV</p> <p>- kulturní diference</p>

Občanská výchova 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si důsledky jednání v rámci komunity a potřebu respektu a tolerance • rozumí pojmu humanita a solidarita, na příkladech uvede konkrétní případy • dokáže se bránit agresi a manipulaci • zná zásady chování při mimořádných událostech 	<p>Životní prostředí</p> <p>Spolupráce mezi zeměmi Evropy (EU)</p> <p>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	<p>VDO</p> <p>- principy demokracie občanská společnost</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí své možnosti a schopnosti při rozhodování se v důležitých životních situacích • rozumí, jak pracovat s vůlí člověka při tvorbě osobních cílů dosahování cílů a překonávání překážek • popíše charakterové vlastnosti a rozpozná, které jsou kladné a záporné • chápe důležitost řešení osobních a mezilidských konfliktů • prosazuje svá práva a názory vhodnou, slušnou formou • zná a je schopen použít vybrané relaxační techniky k uvolnění stresu a únavy • uvědomuje si důsledky chování s ohledem na zdraví svého i druhých • zná zásady chování při mimořádných událostech • rozlišuje a chápe pojmy nabídka a poptávka, na příkladech vysvětlí fungování trhu zboží a trhu práce popíše, jak vzniká cena výrobku • dokáže říci, co je rodinný rozpočet a jak se příjmy a výdaje dále přerozdělují • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 	<p>Základy psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnost, temperament, charakter, motivace, potřeby, city • Paměť (druhy – krátkodobá, dlouhodobá, vizuální...), myšlení, učení, pozornost • Stres, asertivní chování • Sebepoznání k volbě profesní orientace <p>Tržní hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní pojmy (nabídka, poptávka, trh) • Inflace, rozpočet domácnosti • Dělná práce <p>Dělná moc ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moc výkonná (Prezident ČR, vláda, ministerstva) • Moc soudní (soustava soudů ČR) • Moc zákonodárná (parlament – PS, Senát) 	<p>OSV</p> <p>- sebepoznání a sebepojetí</p> <p>OSV</p> <p>- komunikace</p> <p>- hodnoty, postoje</p> <p>VDO</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje, ve kterých případech se užívá právo občanské, trestní a ústavní • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • popíše nejzávažnější protispolečenské jevy, objasní jejich potrestání a příčiny • rozpozná rozdíl mezi přestupkem a trestným činem, jejich důsledky v praxi a sankce pro něj vyplývající 	<p>Politické spektrum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravice, levice • Koalice, opozice, pluralita <p>Ústava</p> <p>Právní řád ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Právní normy, předpisy, vyhlášky • Občanskoprávní vztahy <p>Trestní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přestupek, trestný čin • Druhy trestů • Trestní odpovědnost • Orgány právní ochrany • Korupce <p>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy participace občanů - občan, občanská společnost a stát <p>MKV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik státního rozpočtu, jeho příjmy a výdaje • rozlišuje, ve kterých případech se užívá právo pracovní • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů z hlediska pracovního života • vysvětlí možnosti získání a pozbytí majetku a vlastnictví • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše funkci bankovníctví a úvěrů a jejich podmínky • rozumí významu autorských práv a smyslu jejich dodržování • rozpozná druhy pojištění a jejich podstatu • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • orientuje se v základních právních předpisech sepsání smluv za určitých podmínek • vysvětlí pojem globalizace, uvede výhody a nevýhody týkající se globalizace ve světovém dění (s ohledem na vlastní stát) • rozlišuje a chápe pojmy nabídka a poptávka, na příkladech vysvětlí fungování trhu zboží a trhu práce • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	<p>Volba povolání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postup při volbě povolání – strukturovaný životopis, pracovní pohovor <p>Vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy (hmotné, nehmotné) • Možnosti získání a pozbytí majetku • Smlouvy • Autorská práva • Pojištění <p>Peněžní ústavy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Význam bank • Druhy bank • Úvěry, leasing, splátkový prodej <p>Státní rozpočet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy (schodkový, přebytkový, vyrovnaný) • Zdroje • Výdaje • Daňová soustava ČR • Peníze – funkce, podoba, forma placení, hospodaření s penězi 	<p>OSV</p> <p>- řešení problémů a rozhodovací dovednost mezilidské vztahy</p> <p>ENV</p> <p>VMEGS</p> <p>- jsme Evropané</p> <p>MKV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • zná zásady chování při mimořádných událostech 	<p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Živnostník, živnostenský list, obchodní rejstřík • Podnikání X zaměstnání <p>Občanství</p> <p>Pracovní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brigáda • První zaměstnání <p>Orgány právní ochrany a sankce</p> <p>Populace – globalizace - projevy, globální problémy</p> <p>Puberta, dospívání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity <p>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Vzdělávací předmět Fyzika umožňuje žákům svým charakterem výuky hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Umožňuje tedy nevědomě používané principy dostat do vědomí pro další použití. Např. Děti se houpají na houpačce a využívají nevědomě principu páky, po jeho uvědomění, jej mohou využít přizvedání břemen, povolování zarezlých šroubů, či nakládání nákladu na přívesný vozík.

Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují dovednosti jako je dovednost soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování, vyvozovat z nich závěry. Učí se zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, klást si otázky „Jak?“, „Proč?“, „Co se stane, jestliže...?“, „Kde to používám?“, „Kde to mohu použít?“, učí se hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Pomáhá naučit žáky nejen data a informace opisovat a opakovat, ale přímo se k nim dostávat experimentální cestou, cestou zážitku. Utváří přímý vztah mezi žákem a přírodou.

Metody, formy, postupy

Formy

- individuální práce
- skupinová práce
- práce ve dvojicích (laboratorní práce, praktické ověřování vědomostí)
- exkurze (příležitostně)

Metody a postupy

- klasické výukové metody (slovní, názorně – demonstrační, dovednostně-praktické)
- aktivizující metody (diskuse, metody heuristické, metody situační)
- komplexní výukové metody – výuka pomocí audiovizuální techniky, projekty

Časová dotace

- výuka Fyziky se realizuje v šestém ročníku 1 hodinu týdně a v dalších třech ročnících (7. až 9.) s hodinovou dotací 2 hodiny týdně
- výuka probíhá převážně ve fyzikální učebně a pro celou třídu. Třída se dělí při laboratorních pracích několikrát do roka

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální jevy a měřit různé fyzikální vlastnosti, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádět pokusy, které buď ověřují, či potvrzují vyslovované hypotézy, nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách
- vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je ve svém dalším studiu
- poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.)
- vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při jejich fyzikálním vzdělávání
- hledat, navrhnout či používat různé další metody, informace nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace a prostředky nevedly k cíli
- posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigovat chybná řešení problému
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou dané metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- vyjadřovat hypotézy o podstatě sledovaných jevů výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchat názorům a připomínkám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, obhajovat citlivě svůj názor v souladu s principy slušného chování
- vyhledávat pomocí různých informačních a komunikačních prostředků informace a data k danému fyzikálnímu jevu a porovnávat je s vlastní zkušeností

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápat základní ekologické souvislosti a problémy

Kompetence pracovní

- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla

Kompetence digitální

- používá aplikace a online digitální animace a simulace, které využívá při učení i při zapojení do života školy a samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- uživatelsky ovládá digitální zařízení a vybavení pro získávání dat z digitálních měřících senzorů
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- pracuje s digitálními daty, analyzuje je a na základě jejich vyhodnocení stanovuje závěry

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova (kooperace a kompetence)
- Environmentální výchova (vztah člověka k prostředí)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá hustotu látek v tabulkách • vzájemně převádí běžně používané jednotky hustoty • vypočte hustotu tělesa • pracuje s veličinami pro výpočet hustoty 	<p>Hustota látky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednotky hustoty • výpočet hustoty látky za pomoci veličin hmotnost a objem 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopností poznávání kooperace</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní jednotku teploty • změří teplotu teploměrem a zapíše výsledek • uvede příklad změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty • uvede některé typy teploměrů a popíše jejich princip měření teploty • pracuje s daty s meteostanice 	<p>Měření teploty tělesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • měření teploty • jednotky teploty • měřidla teploty • změna objemu tělesa a látky při zahřívání a ochlazování 	<p>MV</p> <p>- sleduje předpovědi teplot, orientuje se v grafech změn teplot</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní jednotku času, její díly a násobky • převede a vyjádří čas v běžně používaných násobcích a dílech jednotky času • odhadne a změří dobu trvání děje a zapíše výsledek (s určením odchylky měření) 	<p>Měření času:</p> <ul style="list-style-type: none"> • měření času • jednotky času • měřidla času 	<p>ENV</p> <p>- globální oteplování</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastními slovy popíše co je to gravitace Země, jaké jsou její výhody a nevýhody a jak ji využíváme • pomocí olovnice určí směr svislý a za pomoci vodováhy směr vodorovný • určí gravitační sílu, jakou Země působí na těleso o určité hmotnosti • porovná velikost gravitační síly působící na dvě různá tělesa a na těleso v různé vzdálenosti od země • zná značku síly a její jednotky • popíše rozdíl mezi gravitační silou a tíhou • posoudí výraz gravitace těles <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní jednotku síly, její díly a násobky • změří velikost síly vhodným siloměrem a zapíše výsledek (s určením odchylky měření) • převede a vyjádří sílu v běžně používaných násobcích a dílech jednotky • znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru, působišti <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí v konkrétní situaci, jaký je účinek působení síly • v jednoduchých případech kvalitativně předpoví, jaký bude pohyb tělesa nebo jeho změna, když na těleso působí určitá síla 	<p>Gravitace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gravitace Země • gravitační síla • gravitační pole • síla a její jednotky • výpočet gravitační síly Země působící na těleso o určité hmotnosti • tíha • gravitace těles <p>Síla a její znázornění:</p> <ul style="list-style-type: none"> • síla, její jednotky • měření a měřidla síly • grafické znázornění síly <p>Účinky síly:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové • deformační 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání kooperace - řešení problémů, kreativita, kooperace <p>ITK</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v jízdních řádech <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání rekordů

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí graficky i výpočtem výslednici sil působících ve stejném, nebo opačném směru • rozhodne, zda jsou dvě síly v rovnováze • graficky určí výslednici dvou různoběžných sil <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná třecí síly působící mezi tělesy v závislosti na hmotnosti tělesa, různých materiálech, drsnostech a obsahu stykových ploch • popíše na konkrétních příkladech, jak můžeme třecí sílu zvětšit nebo zmenšit • rozhodne, zda v dané situaci je tření užitečné či škodlivé • určí jak vzniká odpor prostředí, aerodynamický tvar <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše co je těžiště tělesa odhadne, nebo experimentálně určí polohu těžiště, např. desky, tyče • posoudí, kdy se těleso převrátí a kdy se vrátí do původní polohy • rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní nebo nestabilní 	<p>Skládání a rozkládání sil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skládání dvou sil stejného směru a opačného směru • skládání sil různého směru, rovnováha sil těžiště tělesa <p>Tření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • smykové • valivé • odpor prostředí <p>Těžiště a stabilita těles:</p> <ul style="list-style-type: none"> • těžiště • polohy tělesa 	<p>OSV</p> <p>- učí se spolupracovat při pokusech, organizovat práci, vyslovit a obhájit svůj názor a s porozuměním vyslechnout názor spolužáka</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • u konkrétního příkladu rozhodne, zda je těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu • rozliší a uvede příklady jednotlivých druhů pohybů • uvede základní jednotku rychlosti pohybu tělesa, její násobky • provede výpočet rovnoměrné rychlosti • převede a vyjádří rychlost rovnoměrného pohybu v běžně používaných násobcích a dílech jednotky délky • vypočte dráhu rovnoměrného pohybu • vypočte čas rovnoměrného pohybu • sestrojí grafu závislosti rychlosti na čase • určí z grafu příslušné hodnoty veličin <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na určitou plochu • vypočítá tlak za pomoci síly a obsahu • uvede hlavní jednotku tlaku a její násobky • popíše šíření tlakové síly v pevném tělese • uvede příklady, jak můžeme zvětšit (zmenšit) účinky tlakové síly na praktických příkladech 	<p>Pohyb tělesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohyb a klid tělesa • trajektorie a dráha • druhy pohybu • rychlost a její výpočet • grafické znázornění rychlosti a dráhy pohybu <p>Tlaková síla a tlak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tlaková síla • tlak „$p = F / S$“ • přenášení tlaku v pevných látkách • tlak v praxi 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopnosti poznávání, kooperace</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny, tlaky ve stejné hloubce dvou různých kapalin • vypočítá chybějící údaj ve vztahu „$p = h \cdot \rho \cdot g$“, při řešení konkrétních problémů • popíše princip přelévání kapaliny ve spojených nádobách 	<p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <p>Hydrostatický tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> • výpočet • spojené nádoby 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozvíjení rozhodovacích dovedností kooperace ve skupinách
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • svými slovy popíše Pascalův zákon • ukáže využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení a vypočítá v jednoduchých případech konkrétní hodnoty 	<p>Pascalův zákon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hydraulické zařízení 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na rozhodnutí ve skupinách
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • znázorní síly a jejich výslednici působící na těleso ponořené do kapaliny a uvede příklady využití v praxi • předpoví, zda těleso bude plovat, vznášet se či potápět se a uvede příklady využití v praxi • svou úvahu podpoří výpočtem vztlakové síly 	<p>Archimédův zákon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potápění, plování a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině • vztlaková síla působící na těleso v kapalině 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracovává informace z médií
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob měření atmosférického tlaku • objasní princip rtuťového tlakoměru, aneroidu, barografu, manometru • určí ze znalostí tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického, zda bude v nádobě přetlak či podtlak • posoudí účinky atmosférického tlaku působící na hladinu kapaliny 	<p>Mechanické vlastnosti plynů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atmosférický tlak • vztlaková síla působící na těleso v plynech • tlak plynu v uzavřené nádobě (podtlak a přetlak) 	<p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - škody způsobené na vozkách přetěžovanými vozidly - snižování ztrát energie - snižováním odporu sil

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží • rozliší bodový a plošný zdroj světla • rozhodne, zda je optické prostředí čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné • uvede rychlost světla ve vakuu a porovná ji s rychlostmi světla v jiných optických prostředích • objasní vznik stínů za tělesem osvětlené jedním, nebo více světelnými zdroji • objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce • objasní vznik barev • vysvětlí za jakých podmínek a proč vzniká duha • popíše proč mají tělesa různé barvy <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná rovinné a kulová zrcadla (duté a vypuklé) • popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na rovinném a kulovém zrcadle • uvede příklady využití kulových zrcadel 	<p>Světlo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • světelné zdroje • optické prostředí přímočaré šíření světla • rychlost světla • stín, polostín • měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce • rozklad světla optickým hranolem • barva těles <p>Odraz světla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zákon odrazu • rovinná a kulová zrcadla • zobrazení předmětu rovinným a kulovými zrcadly 	<p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití zrcadel ve slunečních elektrárnách - ekonomické využití zdrojů světla

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech ukáže, kdy dochází k lomu světla od kolmice a kdy ke kolmici • v konkrétních příkladech předpoví, zda nastane lom od kolmice nebo ke kolmici • rozliší spojnou a rozptylnou čočku • popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na tenké spojce a rozptylce • určí, jaký obraz vznikne při použití spojky a rozptylky • vysvětlí a ukáže použití spojky jako lupy • uvede příklad úplného odrazu světla a objasní, kdy může nastat, optický kabel <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí funkci čočky v lidském oku • popíše vadu krátkozrakého oka a dalekozrakého oka a vysvětlí jejich korekci brýlemi • uvede příklady využití mikroskopu a dalekohledu <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem světelný tok • uvede příklady, jak jej využíváme v praxi • popíše pojem osvětlení • uvede příklad kde se s ním může setkat 	<p>Lom světla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí • čočky • průchod paprsků význačného směru a zobrazení předmětu tenkou čočkou • spojka, rozptylka • úplný odraz světla <p>Optické přístroje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • optické vlastnosti oka • lupa, mikroskop a dalekohled • videokamera <p>Fotometrie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • světelný tok • osvětlení 	<p>ENV</p> <p>- nebezpečí vzniku požáru odkládáním plastových a skleněných lahví v přírodě (čočky)</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky nabitá přitahovat, či odpuzovat • vysvětlí elektrování těles vzájemným třením a princip uzemnění nabitého tělesa • pokusem prokáže existenci elektrického pole, např. mezi dvěma nesouhlasně nabitými tělesy • předvede a objasní vznik elektrické jiskry při elektrování (např. svlékání svetru) <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dílčími pokusy zvolí správné kovy (elektrody) a výběrem vhodné kapaliny (elektrolytu) k sestavení chemického monočlánku • změří elektrické napětí voltmetrem, určí výsledné napětí zdroje při zapojení několika článků za sebou <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • podle schématu sestaví elektrický obvod • správně používá schématické značky a zakreslí schéma reálného obvodu • rozlišuje mezi pojmy uzavřený a otevřený elektrický obvod • určí a pokusem ověří podmínky vedení proudu obvodem • pokusem určí, zda je látka vodič nebo izolant • provede sériové a paralelní zapojení žárovek • určí zákonitosti sériového obvodu (napětí a proud) • určí zákonitosti paralelního obvodu (napětí a proud) 	<p>Elektrostatický náboj a elektrické pole:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektrický náboj • elektrování těles třením • elektrické pole • elektrická síla • siločáry elektrického pole <p>Elektrické napětí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chemické zdroje elektrického napětí • měření elektrického napětí <p>Elektrický obvod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavení jednoduchého elektrického obvodu • vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty • sériové a paralelní zapojení 	<p>ENV - odlučování popílku</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích a v elektrolytech • vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud • rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky vzniku elektrického proudu, a ověří jejich splnění pokusem • změří elektrický proud ampérmetrem • popíše podmínky pro vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech • s využitím poznatků z CHEMIE popíše vznik iontů 	<p>Elektrický proud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedení v kovech • elektrické vodiče a izolanty • měření elektrického proudu • vedení elektrického proudu v kapalinách • vedení elektrického proudu ve vodném roztoku • vedení elektrického proudu v plynech 	<p>ENV</p> <p>- šetření s elektrickou energií u tepelných spotřebičů.</p> <p>OSV</p> <p>- rozvoj schopností poznávání dobré komunikace</p> <p>- uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci kooperace</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše na čem závisí velikost odpor • porovná odpor dvou kovových drátů, které se liší jen průřezem, nebo jen délkou, nebo jen materiálem, v jednoduchých případech je schopný svoji úvahu ověřit pokusem • předpoví změnu v obvodu, když se při stálém napětí zvětší nebo zmenší odpor rezistoru zapojenému v obvodu • popíše, jak se mění odpor kovového vodiče s teplotou • výpočtem stanoví hodnotu odporu v jednoduchém obvodu <p>uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky elektrického proudu</p>	<p>Elektrický odpor</p> <ul style="list-style-type: none"> • závislost odporu na vlastnostech vodiče • výpočet celkového odporu v obvodu • tepelné účinky odporu 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady polovodičových součástek • vysvětlí princip vedení elektrického proudu v polovodičích • popíše typy polovodičů P/N • nakreslí polovodič v propustném i závěrném směru • objasní přeměny energie ve slunečním článku a uvede příklady jeho využití jako alternativního zdroje <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše permanentní magnet • pokusem určí póly tyčového magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují • vysvětlí výhody magnetického pole země <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokusem dokáže existenci magnetického pole kolem vodiče a cívky s elektrickým proudem • porovná vlastnosti elektromagnetů a permanentních magnetů • dokáže sestavit jednoduchý elektromagnet • určí, jak se bude měnit intenzita magnetické pole při zvětšení či zmenšení proudu procházejícího cívkou • vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce 	<p>Vedení elektrického proudu v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> • polovodič typu P/N • polovodičové součástky <p>Magnetické vlastnosti látek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • magnetické pole trvalého magnetu • magnetické pole země • póly magnetu <p>Magnetické pole elektrického proudu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • magnetické pole cívky s proudem • elektromagnet • působení magnetického pole na cívku s proudem • elektromagnetická indukce 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vzniku střídavého proudu (napětí) při otáčení magnetu v blízkosti cívky nebo otáčením cívky, z konkrétního grafu časového průběhu střídavého napětí (nebo proudu) • objasní princip činnosti dynama a alternátoru • zvolí vhodné měřidlo a změří střídavý proud nebo napětí • uvede příklady druhů elektráren • určí transformační poměr transformátoru, uvede příklady praktického využití transformace dolů a transformace nahoru • popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné síti • pojmenuje jednotlivé části rozvodné soustavy • popíše přenos elektrické energie od výrobce ke spotřebiteli <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní nebezpečí vzniku zkratu a možnosti ochrany před ním pomocí tavné pojistky • dodržuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními a k jejich objasnění využívá poznatky o vedení elektrického proudu v kapalinách a ve vzduchu • vysvětlí význam uzemnění u domácích spotřebičů • vysvětlí proč, je životu nebezpečné dotknout se vodivých částí zdírek zásuvky • objasní vznik blesku a zásady ochrany před jeho účinky 	<p>Střídavý elektrický proud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik střídavého proudu • měření střídavého proudu a střídavého napětí • transformátor • transformační poměr • rozvodná síť <p>Bezpečnost při práci s elektrickými zařízeními</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana před úrazem elektrickým proudem 	<p>Principy hospodaření se zdroji</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem, a umí tento postup použít řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními. popíše konkrétní důvody nebezpečí v situacích znázorněných obrázkem nebo popsáných slovně <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozhodne, zda se koná práce a které těleso práci koná vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí „$W = F \cdot s$“ předvede konání práce o velikosti přibližně 1 J určí výkon z práce a času „$P = W / t$“ při rovnoměrném pohybu tělesa určí výkon $P = F \cdot v$ určí účinnost zařízení jako poměr mezi výkonem vykonaným a výkonem dodaným <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladech nebo pokusech objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou energií (resp. polohovou energií v gravitačním poli Země, polohovou energií pružnosti) tělesa v konkrétních situacích objasní, že změna pohybové nebo polohové energie tělesa je spojena s konáním práce 	<p>Práce, výkon, účinnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> mechanická práce výkon účinnost <p>Energie tělesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> polohová energie tělesa pohybová energie tělesa přeměna pohybové a polohové energie tělesa (zákon zachování energie) 	<p>MV</p> <p>- sleduje a porovnává výkony sportovců</p> <p>VDO</p> <p>- respekt vůči lidem vykonávajícím fyzicky namáhavou práci</p> <p>ENV</p> <p>- účinnost zařízení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá vztahu „$E_p = m \cdot g \cdot h$“ pro polohovou gravitační energii tělesa při řešení problémů a úloh • popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při pohybu v gravitačním poli Země, např. hozený míč • uvede příklady přenosu energie v soustavě těles, např. polohová energie vody na pohybovou energii turbíny, a jejich využití v praxi <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady jevů, které dokazují, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • uvede příklady a vysvětlí, jak souvisí teplota tělesa s rychlostí neuspořádaného pohybu částic tělesa; • objasní vnitřní energii tělesa jako energii, která souvisí s energií částic, s jejich polohovou a pohybovou energií • uvede příklady změn vnitřní energie tělesa konáním práce, chemickou reakcí, nebo tepelnou výměnou • rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota • určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně (bez změny skupenství), popř. změnu teploty nebo hmotnosti pomocí vztahu „$Q = c \cdot m \cdot (t - t_0)$“ • rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením • v jednoduchých případech porovná tepelnou vodivost látek a uvede příklady tepelné izolace 	<p>Vnitřní energie tělesa, teplo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • částicové složení látek • vnitřní energie tělesa • změna vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně • měrná tepelná kapacita • určení přijatého či odevzdaného tepla • tepelná výměna (vedením, prouděním, zářením) 	<p>ENV</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodní elektrárny - obnovitelné zdroje <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sleduje a kriticky vyhodnocuje informace o různých zdrojích energie a jejich vlivu na životní prostředí

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady změn skupenství (tání, tuhnutí, kondenzace, vypařování, sublimace, desublimace, varu) z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje • objasní jev anomálie vody a uvede příklady jeho negativních i pozitivních důsledků • navrhne a pokusem ověří, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapaliny, a uvede praktické využití • předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení, nebo zmenšení tlaku nad vroucí kapalinou, uvede praktické využití tohoto jevu • určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při změně skupenství • vysvětlí vznik mlhy, jinovatky a oblaků 	<p>Změna skupenství:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tání a tuhnutí • vypařování a zkapalnění • anomálie vody • var při různém tlaku 	<p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - šetření energie izolací - vytápění solární energií <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí využití spalovacích motorů v dopravě z ekologického a ekonomického hlediska - posuzuje aktuální informace o nových motorech a pohonech šetrnějších k životnímu prostředí
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše složení atomu • na příkladu objasní, co rozumíme izotopem daného prvku • uvede tři základní druhy radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti • popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnost využití v jaderných reaktorech a jaderných elektrárnách • popíše termojadernou reakci • vysvětlí, jak pracuje jaderná elektrárna, reaktor, uvede pro a proti dalšího rozvoje jaderné energetiky 	<p>Jaderná energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atom • izotopy a nuklidy • radioaktivita • štěpná reakce • slučování jader atomů • jaderná elektrárna 	<p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv energetických zdrojů na rozvoj společnosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvažuje o problémech v širších souvislostech a učí se kritickému myšlení <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriticky čte a vnímá mediální sdělení - uvědomuje si vliv médií

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady periodických dějů z praxe a přírody • popíše matematické kyvadlo • na grafickém znázornění vlnění určí periodu, vlnovou délku, frekvenci, rychlost vlnění • vysvětlí pojem frekvence (perioda) a na čem závisí tyto veličiny u kmitavého pohybu tělesa na pružině • rozezná vlnění příčné a podélné 	<p>Periodické děje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kmitání, vlnění • perioda • frekvence 	<p>ENV - ochrana před hlukem</p> <p>OSV - respektování práv druhých lidí, neobtěžovat nadměrným hlukem</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky a uvede příklady jejich využití • objasní význam existence neviditelných elektromagnetických vln pro rozvoj společnosti • uvede příklady využití mikrovln v denním životě • zdůvodní nebezpečí přílišného opalování na Slunci i v soláriu • uvede příklady využití rentgenového záření 	<p>Elektromagnetické vlnění:</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy vlnění 	<p>VMEGS - vede k poznání a pochopení díla významných Evropanů (Maxwell, Hertz, Marconi).</p>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí ve svém okolí co je zdrojem zvuku • vysvětlí, proč nezbytnou podmínkou pro šíření zvuku je látkové prostředí • uvede příklady dokazující, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří • na příkladu vnímání blesku a hromu porovná rychlost šíření světla s rychlostí šíření zvuku ve vzduchu 	<p>Zvukové děje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje zvuku • šíření zvuku 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak přijímáme zvuk uchem • pokusem ukáže význam rezonančních skříněk u hudebních nástrojů • vysvětlí za jakých podmínek nastane ozvěna a kdy dozvuk • umí kvalitativně porovnat zdroje zvuku podle hlasitosti a rozhodnout, který je zdraví škodlivý • pro ochranu sluchu využívá poznatků, že hlasitost zvuku závisí na zdroji zvuku, vzdálenosti zdroje zvuku od našeho ucha, prostředí, v němž se zvuk šíří a na citlivosti sluchového ústrojí • navrhne možnosti, jak zmenšit škodlivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše, z čeho se skládá sluneční soustava • objasní, která síla způsobuje pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet • uvede základní informace a vzájemné postavení Slunce, Země a Měsíce • vysvětlí jednotlivé jednotky které určující vzdálenosti ve vesmíru 	<ul style="list-style-type: none"> • ucho jako přijímač zvuku • rezonance • odraz zvuku, ozvěna • hlasitost zvuku • ochrana před hlukem <p>Vesmír:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sluneční soustava • pohyby těles Sluneční soustavy • Slunce, Země, Měsíc • měření vzdálenosti ve vesmíru 	<p>ENV</p> <p>- vliv vesmírných letů na životní prostředí</p>

5.6.2 Chemie

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a každodenního života. Žáci se učí o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami, jsou vedeni k ochraně životního prostředí a vlastního zdraví. Učí se na základě známých analogií nalézt řešení daného problému a svoje řešení obhájit.

Učební předmět chemie má vést k uvědomění si potřeby znalostí chemie pro všechny oblasti činnosti člověka a v pracovním procesu. Výuka chemie přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, učí je hledat souvislosti a řešit problémy.

Výuka vede k

1. získávání poznatků z různých oborů chemie
2. osvojování dovedností spojených s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, k provádění jednoduchých chemických pokusů
3. poznávání zásad bezpečné práce s chemikáliemi a poskytnutí první pomoci při úrazech způsobených těmito látkami
4. podpoře komplexního a mezipředmětového přístupu a náhledu na využití chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka)
5. dosahování cílů vzdělávání za současného zohlednění vzdělávacích potřeb a možností žáků

Časová dotace

- 2 hodiny týdně v osmém ročníku a 2 hodiny týdně v devátém ročníku

Místo realizace

- Polytechnické centrum, laboratoř chemie, venkovní areál školy

Organizace výuky

- samostatná práce, skupinová práce, referáty jednotlivců i skupin, domácí pozorování a vyhodnocování situací a jevů v běžném životě, třída celá, dělená apod.

Vzdělávací obsah předmětu

- uvědomění si významu chemie pro moderní společnost
- poznávání vybraných chemických látek a reakcí, osvojování si dovednosti spojené s prováděním jednoduchých chemických pokusů
- zpracování dat, jejich hodnocení, nalézání souvislostí, vyvozování závěrů, uplatňování pracovních dovedností v životě
- uvědomění si a předvídání vlivů aktivit člověka na životní prostředí – využití v každodenním životě
- aplikace přírodovědných poznatků v praxi
- odpovědné jednání s ohledem na budoucnost
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem ŽP, aktivizace způsobu uvažování, které preferuje využívání obnovitelných zdrojů energie v praxi

Klíčové kompetence ve výuce chemie

Kompetence k učení

- pozorování vlastností látek a jejich přeměn
- předávání a vyhledávání informací s chemickou tematikou souvisejících s běžným životem
- posouzení věrohodnosti informací a jejich zpracování z hlediska důležitosti
- organizování a plánování vlastní činnosti v závislosti na termínu odevzdání práce

Kompetence k řešení problémů

- vedení k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností
- vedení k formulování problémů
- hledání a používání informací i různých metod řešení
- pozorování a pochopení analogií mezi obecně platnými přírodními zákony a praktickým životem

Kompetence komunikativní

- vedení k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učení obhajovat výsledky své práce i svůj názor na řešení problémů
- učení se přijmout kritiku i názor druhých a poučit se z nich
- učení se využívat všechna dostupná informační a komunikační media

- užívání odborné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učení se kooperaci a týmové spolupráci při řešení problémů a při posuzování situací v běžném životě
- učení se porozumět myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvit při obhajování vlastních názorů

Kompetence občanské

- vedení k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie a učení se odpovědnosti za zachování životního prostředí
- vedení k poznání zásad chování občanů při úniku nebezpečných látek
- zodpovědná a šetrná práce s chemickými látkami v rámci výuky i v běžném životě

Kompetence pracovní

- učení se optimálně plánovat a provádět pozorování a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- učení se zásadám bezpečné práce a ochrany zdraví při práci
- učení se správnému zacházení s laboratorními pomůckami
- příprava na nezbytnost celoživotního učení

Digitální kompetence

- využívá digitální zařízení, aplikace a služby při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

- environmentální výchovu (základní podmínky života, lidské aktivity a problém životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
- mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, práce v realizačním týmu)
- osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje a praktická etika)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede, čím se chemie zabývá • popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek • uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu • navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi • rozliší různorodé a stejnorodé směsi • rozliší druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha), uvede příklady z běžného života • spočítá složení roztoků • připraví roztok zadaného složení • navrhne postup oddělování jednotlivých složek směsí v praktickém životě 	<p>Úvod do chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezení předmětu chemie <p>Vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> • (barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost) <p>Bezpečnost při experimentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady bezpečné práce v laboratoři • jednoduché pokusy • první pomoc při úrazu v laboratoři <p>Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> • různorodé a stejnorodé směsi • hmotnostní zlomek <p>Oddělování složek směsí</p> <ul style="list-style-type: none"> • usazování, filtrace, krystalizace, destilace, sublimace 	<p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní zdroje vody a příklady jejího znečištění • rozliší a vysvětlí rozdíly mezi vodou destilovanou, pitnou, měkkou, tvrdou a minerální • používá znalosti o principech hašení požárů na řešení simulovaných modelových situací • uvede telefonní číslo hasičů a shrne základní potřebné údaje • používá pojmy atom, molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech • používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků • rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny • ze vzorce chemické sloučeniny odvodí kvalitativní i kvantitativní složení chemické látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule) 	<p>Voda a vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvrdost vody • zdroje • ochrana • složení atmosféry <p>Hoření</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmínky reakce • zhodnocení možností a postup při požáru <p>Atom</p> <ul style="list-style-type: none"> • atom prvku • molekula • chemické sloučeniny <p>Periodická soustava prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> • chemické prvky • značky prvků a jejich vlastnosti a využití 	<p>ENV MV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v periodické soustavě prvků, pozná nejpoužívanější kovy a nekovy a odvozuje jejich vlastnosti • rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech • provede jednoduché chemické reakce, dokáže využít znalost o rychlosti chemické reakce a možnostech jejího ovlivnění • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí a při předcházení jejich nebezpečného průběhu • popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na ŽP • orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí měření pH 	<p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> • výchozí látky a produkty • chemické rovnice • chemický děj • faktory ovlivňující rychlost chemické reakce <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvosloví • vlastnosti • průmyslové využití <p>Sulfidy Halogenidy</p> <p>Kyselost a zásaditost látek</p> <ul style="list-style-type: none"> • stupnice pH • měření pH 	<p>OSV MV ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> • provede bezpečným způsobem neutralizaci zředěných roztoků používaných kyselin a hydroxidů • poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem 	<p>Kyseliny</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti • využití <p>Hydroxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti • využití <p>Soli</p> <ul style="list-style-type: none"> • využití <p>Neutralizace kyselin a zásad</p> <ul style="list-style-type: none"> • princip • bezpečný postup • první pomoc 	<p>OSV ENV</p> <p>ENV MV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv spalování fosilních paliv na ŽP • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků • rozliší bílkoviny, tuky a sacharidy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<p>Paliva</p> <ul style="list-style-type: none"> • uhlí • ropa • zemní plyn • průmyslově vyráběná paliva <p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> • alkyly, alkeny, alkyny, areny, a jejich využití <p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> • alkoholy a fenoly • karboxylové kyseliny <p>Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> • sacharidy, tuky, bílkoviny • vitaminy 	<p>ENV</p> <p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv používání plastů na ŽP • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Chemie a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chemický průmysl v ČR Výroba, životní prostředí, recyklace, koroze • Plasty a syntetická vlákna Vlastnosti, použití, likvidace • Průmyslová hnojiva • Stavební materiály Cement, vápno, sádra, keramika • Pesticidy, detergenty, insekticidy • biotechnologie • léčiva drogy 	<p>ENV</p> <p>OSV</p> <p>MV</p>

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika předmětu

Předmět navazuje na prvouku a přírodovědu na prvním stupni. Jeho obsah je složen z obsahu vzdělávacího oboru přírodopis a do něj jsou integrovány tyto výstupy oboru Výchova ke zdraví:

- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity
- ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy
- civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, při různých činnostech
- ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus
- hodnota a podpora zdraví
- z průřezových témat se v přírodopisu realizují zejména témata environmentální výchovy

Časová dotace je 2 hodiny týdně v 6., 7., 8. ročníku a 1 hodina týdně v 9. ročníku

Přírodopis se vyučuje v odborné učebně, hodiny se nedělí, pouze v případě laboratorních prací se pracuje obvykle s polovinou třídy. Pro vyučování se využívají i učebny výpočetní techniky a část výuky je realizována v přírodě. Podle možností se několikrát v roce organizuje projektové vyučování a různé typy exkurzí a terénních cvičení.

Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonů pomocí vlastních prožitků a rozumového poznání, poznání přírody jako systému, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, včetně člověka, na pochopení základních přírodních zákonitostí, souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a ekosystému ve vztahu k lidské společnosti, dotýká se problematiky vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí.

Kromě vlastního vzdělávacího obsahu se v přírodopise realizují některá průřezová témata Environmentální výchovy, Multikulturní výchovy, Mediální výchovy, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Osobnostní a sociální výchovy.

Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, pokus, práce s informacemi (literatura, počítače), využití videa. Z dalších metod a forem jsou využívány školní projekty, besedy, skupinová práce, referáty, řešení problémových úkolů a další.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.
- zohledňování možností každého žáka při dosahování cílů základního vzdělávání

Výuku doplňujeme o praktické exkurze, projekty.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme dětem zajímavé domácí úkoly.

Kompetence k řešení problému – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (přírodovědný Klokan ap.). Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života, k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi.

Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

Je kladen důraz na Environmentální výchovu, žáky vedeme k třídění odpadů (viz environmentální plán školy).

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Kompetence digitální – ovládat běžně používané digitální technologie při sběru a zpracování naměřených dat, získávat a kriticky hodnotit nasbíraná data a jejich zpracování, vytvářet a upravovat získané informace

Získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ pro žáka a pro jeho celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní projevy a podmínky života • vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy a uvádí jejich příklady • popíše stavbu bakterií a virů, sinic, jednobuněčných hub a řas, prvoků • poznává běžné houby, zejména rozlišuje jedovaté a jedlé, dokládá význam plísní a kvasinek • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných bezobratlých živočichů • porovná jednotlivé taxonomické skupiny bezobratlých živočichů • význam bezobratlých v přírodě i pro člověka 	<p>Metody zkoumání přírody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní metody pozorování přírody • nástroje pro pozorování přírody: lupa, mikroskop • záznamy pozorování <p>Stavba a funkce organismů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednobuněčné a mnohobuněčné organismy-základní rozdíl • bakterie, viry, sinice, jednobuněčné houby a řasy, prvoci (charakteristiky stavby – význam) <p>Houby:</p> <p>základní charakteristika hub, stavba a význam a vliv na člověka</p> <p>Mnohobuněční bezobratlí živočichové:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba živočišné buňky • Přehled jednotlivých kmenů a tříd bezobratlých – žahavci, ploštěnci, měkkýši (plži, mlži, hlavonožci), kroužkovci, členovci (pavoukovci, korýši, hmyz), druhy užitečné, škůdci, parazité, původci a přenašeči nemocí, ochrana před nimi 	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p> <p>ENV - základní podmínky života</p> <p>MKV</p> <p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje základní skupiny obratlovců a příklady jejich představitelů • porovná základní vnější a vnitřní stavbu u vybraných živočichů • dokáže určit vybrané živočichy a zařadit je do taxonomických skupin • základní projevy chování živočichů v daném prostředí • význam živočichů v přírodě a pro člověka <ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • vysvětlí základní rostlinné fyziologické procesy <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce • aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba těla a funkce jednotlivých částí těla • systém živočichů: strunatci paryby ryby obojživelníci plazi ptáci savci • význam živočichů a jejich projevy chování <ul style="list-style-type: none"> • stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin • dýchání a fotosyntéza, rozmnožování <ul style="list-style-type: none"> • výtrusné rostliny: mechorost kaprad'orosty <ul style="list-style-type: none"> • nahosemenné a krytosemenné rostliny 	<p>ENV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní stavbu a funkci jednotlivých orgánových soustav a jejich vztahů • vysvětlí podstatu řízení lidského organismu a jeho vztahů k prostředí • objasňuje rozmnožování člověka a ochranu před pohlavními chorobami, vývin nového jedince • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • pohlavní a nepohlavní rozmnožování a příklad dědičnosti v praktickém životě 	<p>Biologie člověka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orgánové soustavy člověka – jejich stavba a funkce, soustava opěrná a pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kůže, smyslové orgány, řídicí orgány – nervová a smyslová soustava • vzájemné vztahy jednotlivých orgánů, vlivy prostředí na jejich funkci • ochrana zdraví, nebezpečí poškození jednotlivých částí lidského organismu • rozmnožování, vývin jedince • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie • přenos dědičných informací, gen 	<p>OSV - sebepoznání a sebepojetí - psychohygiena</p> <p>ENV - vztah člověka k prostředí</p> <p>MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam podmínek pro život na Zemi • rozpozná základní vlastnosti vybraných nerostů a hornin • rozezná vnitřní a vnější geologické děje 	<p>Podmínky života na Zemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postavení Země ve vesmíru – význam pro život <p>Mineralogie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezení pojmu nerost – minerál • fyzikální a chemické vlastnosti nerostů • třídění nerostů podle chemického složení <p>Petrologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezení pojmu hornina • způsoby vzniku hornin • třídění hornin podle způsobu vzniku <p>Geologické děje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnitřní geologické děje • pohyby litosférických desek • poruchy zemské kůry • sopečná činnost a zemětřesení • vnější geologické děje • vnější činitelé a jejich vliv na přetváření zemského povrchu 	<p>ENV Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života - ekosystémy

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede vliv podnebí a počasí na ekosystémy, vysvětlí mimořádné události a jejich dopad na člověka • vysvětlí zákony ekologické přizpůsobivosti • objasňuje vztahy mezi podmínkami prostředí a životem • vysvětlí potravní řetězec a jeho význam v různých ekosystémech • objasní vliv člověka na životní prostředí • objasní princip živých a neživých složek ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> • význam vody a počasí pro život a klimatické změny a jejich vliv na živé organismy • mimořádné události, přírodní katastrofy, příčina a ochrana před nimi • mimořádné přírodní události v ČR <p>Současná biosféra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organismy a jejich prostředí, princip ekologické přizpůsobivosti populace, společenstva, ekosystémy, dynamická rovnováha v přírodě • nebezpečí ekologických katastrof (skleníkový efekt, snižování koncentrace ozónu, znečišťování složek prostředí, šíření pouští, likvidace tropických pralesů atd.) odpovědnost lidí 	<p>ENV - ekosystémy</p> <p>OSV</p> <p>ENV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí</p>

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis v RVP ZV.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Naučí se obhajovat výsledky své práce, komunikovat s lidmi, chápat pojmy demokracie, evropanství, morálka, národní kultura, vlastenectví. Žáci jsou také vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělávání na základě úspěchů z vlastní činnosti a iniciativy. Zohledňují se možnosti každého žáka při dosahování cílů základního vzdělávání.

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí a jevů. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva. V plném rozsahu bude odučeno téma Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, ...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států

Organizace výuky

Zeměpis se vyučuje většinou v jednotlivých třídách, případně v odborné počítačové učebně. Kromě frontální výuky s použitím tradičních zeměpisných pomůcek (glóbus, nástěnné a atlasové mapy, atlasy, modely, videosnímky, ...) se uplatňují další kooperační formy výuky v odděleních, ve dvojicích (partnerská činnost), skupinová výuka, hry (zeměpisné bingo).

Dotace hodin:

- 6. ročník – 2 hod/týdně
- 7. ročník – 1 hod/týdně
- 8. ročník – 1 hod/týdně
- 9. ročník – 1 hod/týdně

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- zpracovat referáty, k nim vyhledat, sbírat, zpracovat, třídít a hodnotit geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích – na internetu v rozhlasu, televizi, v odborných encyklopediích a časopisech
- propojovat získané poznatky se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, vytvářet tak ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- pracovat s globusem, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a se statistickými daty

Kompetence k řešení problémů

- nalézt a pojmenovat shodné, podobné a odlišné znaky geografických objektů, jevů a procesů, vyvozovat patřičné závěry
- pojmenovat a diskutovat o podstatných lokálních, regionálních a globálních problémech přírodní a společenské sféry, usilovat o vhodné způsoby řešení problémů, sledovat a hodnotit vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- vytvářet a formulovat své vlastní názory
- využívat dostupné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat při skupinové práci
- vytvářet si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých
- diskutovat a usměrňovat názory druhých

Kompetence občanské

- zajímat se o prostředí, v němž žijeme, oceňovat krásy přírody, historických a kulturních objektů
- pociťovat občanskou zodpovědnost z a zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace
- chápat významy přírodních a společenských hodnot, vystupovat aktivně a prakticky v jejich zájmu
- poznávat tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech
- uplatňovat osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě

Kompetence pracovní

- uplatňovat osvojené vědomosti v profesním životě
- pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu...
- vyhledávat informace, materiály potřebné pro práci v hodinách, na projektu...
- získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu...

Digitální kompetence

- ovládat běžně používané digitální technologie při sběru a zpracování naměřených dat
- získávat a kriticky hodnotit nasbíraná data a jejich zpracování
- vytvářet a upravovat získané informace

Zeměpis 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí a popíše tvar Země s pomocí globusu • pohyby Země – otáčení kolem své osy, obíhání okolo Slunce a jejich důsledky • vysvětlí střídání dne a noci • posoudí vliv střídání ročních dob v různých místech na Zemi na přírodu a společnost • vysvětlí pojmy rovnoběžka a poledník, ukáže na mapě zeměpisné souřadnice kteréhokoli místa na Zemi • vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy • objasní podstatu, smysl, účel časových pásem na Zemi, datová mez 	<p>Planeta Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země ve vesmíru • Tvar, rozměry a pohyby Země • roční období <ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžky, poledníky • určování zeměpisné polohy • časová pásma na Zemi 	<p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry • popíše vnitřní stavbu naší Země, vyjmenuje základní části oceánského dna, typy pohoří podle způsobu vzniku, vnitřní a vnější činitele, kteří ovlivňují zemský povrch a lidskou společnost • zemětřesení a sopečné činnosti a vliv na přírodu a lidskou společnost • zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof • počasí a podnebí a vliv na přírodu a lidskou společnost • objasní měření činitelů počasí a popíše aktuální stav a vývoj počasí v místní krajině v libovolný den • prvky hydrosféry a její vliv na přírodu a lidskou společnost • vyjmenuje činitele, kteří se podílejí na vzniku půdy, uvádí, jak půdy rozdělujeme • zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof způsobených povodněmi, sesuvy na přírodu a život lidí • popíše a porovná jednotlivé typy přírodních krajín podle podnebí a podle druhů rostlinstva a živočišstva • rozmístění přírodních krajín na Zemi, vliv na život lidí, zemědělskou a průmyslovou aktivitu 	<p>Přírodní obraz Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajinná sféra • litosféra • atmosféra • hydrosféra • pedosféra <p>Biosféra:</p> <p>tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, subtropické krajiny, stepi a lesostepi mírného pásma, listnaté lesy mírného pásma, jehličnaté lesy mírného pásma, tundry a polární krajiny</p>	<p>MV</p> <p>- sledování, vyhodnocování předpovědi počasí</p> <p>- digitální kompetence</p> <p>ENV</p> <p>- základní podmínky života (voda)</p> <p>ENV</p> <p>- ekosystémy</p> <p>- základní podmínky života</p> <p>- vztah člověka k prostředí</p> <p>- mořské ekosystémy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • znázorní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na nadmořské výšce • vyhledá a porovná na glóbu a mapách světové oceány - posoudí hospodářský význam a jejich význam pro životní prostředí na Zemi • organizuje a hodnotí geografické informace z kartografických zdrojů a grafů • čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map • orientuje se v obsahu a rejstříku zeměpisných atlasů a aktivně s nimi pracuje • pracuje s turistickou mapou, znázorní výškopis a polohopis na mapách, vysvětlí pojmy – kóta, nadmořská výška, vrstevnice a určí význam některých mapových značek • světové strany • odhadne vzdálenost a výšku v terénu, zorientuje se v prostoru, podle mapy určí světové strany 	<p>Výškové stupně.</p> <p>Světadíly a oceány:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oceány, kontinenty a světadíly <p>Globus a mapa</p> <p>Mapy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • měřítko, druhy map, obsah map, činnosti s mapami • výškopis, polohopis 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - různá členění roku, odlišné pojetí kalendáře <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - kreativita

Zeměpis 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíl Afrika, srovná její postavení ve světě, rozvojová jádra a periferní zóny • porovná podle zvolených kritérií jednotlivé složky krajinné a sociální sféry Afriky 	<p>Zeměpis světadílů - Afrika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha • povrch • podnebí a vodstvo Afriky • půdy • rostlinstvo, živočišstvo a ochrana přírody v Africe • přírodní zdroje Afriky • obyvatelstvo <p>Oblasti Afriky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Severní, Sahel, Střední a Jižní a Východní Afrika 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na politické mapě světa a Afriky, na obecně zeměpisné mapě Afriky a v atlasových tematických mapách <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana přírody a životního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišnosti lidských ras <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na glóbu a v mapách Austrálii a Oceánii, určí jejich geografickou polohu • pojmenuje a lokalizuje oblasti Oceánie (Polynésie, Mikronésie, Melanésie, Nový Zéland) • porovná a zhodnotí jednotlivé složky sociální a krajinné sféry Austrálie a Oceánie <ul style="list-style-type: none"> • popíše zásadní společné znaky a odlišnosti polárních oblastí – Arktida, Antarktida • zhodnotí podnebí a přírodní poměry v Arktidě a jejich vliv na život • zhodnotí mezinárodní politické aspekty a význam Antarktidy pro vědecké výzkumy 	<p>Zeměpis světadílů - Austrálie a Oceánie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Austrálie – povrch • podnebí a vodstvo Austrálie • příroda Austrálie a Oceánie • Australský svaz, hospodářství <p>Polární oblasti</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na mapě <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy, životní prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ - multikulturalita <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení a význam polárních oblastí v globálním systému planety Země - ochrana přírody, přístupy k přírodnímu dědictví

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na glóbu a v mapách Ameriky, určí jejich geografickou polohu • porovná a zhodnotí jednotlivé složky sociální a krajinné sféry Ameriky • porovná kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry jednotlivých oblastí Ameriky <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na glóbu a v mapách Asii, určí její geografickou polohu • porovná a zhodnotí jednotlivé složky sociální a krajinné sféry Asie • porovná kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry jednotlivých oblastí Asie 	<p>Amerika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha • povrch • podnebí • vodstvo • rostlinstvo a živočišstvo • obyvatelstvo <p>Oblasti a státy Ameriky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanada, USA, Mexiko, důležité státy Střední a Jižní Ameriky <p>Asie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha • povrch • podnebí • poloha • povrch • podnebí • vodstvo • rostlinstvo a živočišstvo • obyvatelstvo a osídlení Asie 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na mapách <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní rozdíly, náboženství, etnický původ, způsob života <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnické rozdíly, staré civilizace <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na mapách

Zeměpis 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry jednotlivých oblastí Asie 	<p>Oblasti Asie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jihozápadní Asie • Monzunová Asie (jižní, jihovýchodní a východní Asie) • Střední Asie • Východní Asie 	<p>ENV</p> <p>- ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VDO</p> <p>- respektování kulturních, etnických a jiných odlišností</p> <p>MV</p> <p>- interpretace vztahu mediální sdělení a reality</p> <p>- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na glóbu a v mapách evropský světadíl, zhodnotí jeho geografickou polohu • vyhledá v mapách příslušnou geografickou oblast, vymezí její geografickou polohu • posoudí hospodářský a politický význam příslušné oblasti, srovnává ji s ostatními oblastmi Evropy • lokalizuje na politické mapě jednotlivé státy příslušné oblasti, srovnává jejich hospodářskou vyspělost, charakterizuje obyvatelstvo, sídla, hospodářství v příslušných oblastech • podává stručný, komplexní geografický přehled vybraných států v jednotlivých oblastech <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá v mapách území Ruské federace, určí její geografickou polohu na území dvou světadílů • posoudí hospodářský a politický význam v současném světě • charakterizuje obyvatelstvo, hospodářství, kulturní tradice a vybrané reálie z života ruské společnosti 	<p>Zeměpis světadílů - Evropa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozloha, poloha, hranice členitost • povrch • podnebí • vodstvo • šířková (vegetační) pásma a výškové stupně • obyvatelstvo <p>Oblasti a státy Evropy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Střední Evropa • Severní, Západní, Jižní, Jihovýchodní a Východní Evropa <p>Rusko</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět, - jsme Evropané <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana přírody životního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj - kreativita <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní rozdíly, etnický původ, multikulturalita <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a stát, principy demokracie a formy vlády <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Zeměpis 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na glóbu a v mapách Českou republiku, zhodnotí jeho geografickou polohu • podává stručný, komplexní geografický přehled v jednotlivých oblastech • porovná a zhodnotí jednotlivé složky sociální a krajinné sféry 	<p>Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha, rozloha • geologická stavba a povrch • podnebí a počasí • vodstvo • půdy • ochrana a přírody a životního prostředí • obyvatelstvo a sídla • hospodářství • doprava • cestovní ruch • zahraniční obchod a služby obyvatelstvu • Členství ČR v MO 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - naši sousedé v Evropě - naše vlast a Evropa - jsme Evropané <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí - ekosystémy - lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj – poznávání lidí <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané – orientace v hospodářských mapách

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá v mapách příslušnou geografickou oblast, vymezí její geografickou polohu • posoudí hospodářský význam příslušné oblasti, srovnává ji s ostatními oblastmi České republiky 	<p>Místní oblasti – kraje ČR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praha • Středočeský kraj • Jihočeský kraj • Plzeňský kraj • Karlovarský kraj • Ústecký kraj • Liberecký kraj • Královehradecký kraj • Pardubický kraj • Vysočina • Jihomoravský kraj • Zlínský kraj • Olomoucký kraj • Moravskoslezský kraj 	<p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity, problémy životního prostředí, vliv průmyslu na životní prostředí - lidské aktivity, vztah člověka k prostředí <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané – význam dopravní polohy ČR v Evropě <p>ENV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace je 1 hodina týdně pro všechny ročníky 1. stupně. Hudební výchova je součástí vzdělávacího oboru „Umění a kultura“. Žáci pracují ve třídě nebo v multimediální učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem a s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

- vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace a efektivně využívá v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- vybírá a rozvíjí hudební techniky
- samostatně vyhledává hudební techniky, výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni

- vyhledává informace k řešení problémů, využívá získané dovednosti a vědomosti k vhodnému řešení, nenechá se odradit nezdarem a hledá konečné řešení problému
- používá vhodné hudební vyjadřovací prostředky
- kriticky přemýšlí nad svou prací, uvědomuje si za ni zodpovědnost

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuze a vhodně obhájí svůj názor
- rozumí různým typům záznamů, běžně užívaných zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, využívá je pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel a pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, řídí svoje chování a jednání
- efektivně spolupracuje s druhými, poskytuje jim pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanská

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich hodnot, je schopen se vcítit se do jejich situace, odmítá útlak a hrubý nátlak, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické tradice, má pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do kulturního dění

Kompetence pracovní

- využívá své znalosti a zkušenosti ve vlastním rozvoji
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti

Kompetence digitální

- orientuje se v digitálním prostředí, využívá digitální technologie při práci, učení, ve volném čase a zapojování do společnosti
- vyhledává umělecká díla běžné produkce

Hudební výchova 1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbá na správné dýchání a držení těla • provádí hlasová a dechová cvičení • zřetelně vyslovuje • zná význam not, délku not • rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný • rytmitizuje jednoduché texty a skladby • učí se hrát na hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu • pozná a umí pojmenovat hudební nástroje podle obrázku • provádí hudebně pohybovou činnost • pozná a naučí se vybrané vánoční koledy • pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku • pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) • hudební rytmus • dvojhlas (lidový dvojhlas) <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje • rytmicizace • hudební hry <p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby • pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly 	<p>VMEGS</p> <p>- Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropské hudby</p> <p>MKV</p> <p>- kulturní diference, lidské vztahy – hudba etnických skupin</p> <p>ENV</p> <p>- základní podmínky života – výchova k životnímu prostředí – hudba – rámus</p> <p>MV</p> <p>vnímání autora mediálních sdělení – výběr kvalitní hudby</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje rychlost skladby, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování • vytleská rytmus podle říkadel a písní • používá pojmy notová osnova, noty, houslový klíč • rozlišuje noty, pomlky, takty • doplní zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje • zpívá vybrané vánoční koledy • pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku • hraje na jednoduché hudební nástroje • umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat • umí pohybově vyjádřit hudbu, zpěv s tancem • rozlišuje umělou a lidovou píseň • seznámí se s vybranými skladbami klasiků 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) • hudební rytmus • dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje • rytmizace, hudební hry, hudební improvizace <p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) • pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) • hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly 	<p>MV</p> <p>- vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci)</p> <p>MKV</p> <p>- lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni)</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve dvoučtvrt'ovém a tříčtvrt'ovém taktu • rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční, tříčtvrteční • zná notu celou, půlovou, čtvrt'ovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii • naučí se zpívat vybrané písně • rozliší nástroje • doprovází na rytmické nástroje • rozliší rytmus valčíku a polky • zvládne polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá) • pohybově vyjádří hudbu • poslechem rozezná hudební nástroje • poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) • hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) • dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) • záznam vokální hudby <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) • rytmizace, hudební hry, hudební improvizace <p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) • pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) 	<p>VMEGS</p> <p>- Evropa a svět nás zajímá</p>

Hudební výchova 3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) • hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb, melodie, rytmus) hudba vokální, instrumentální, vokálně - instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly 	

Hudební výchova 4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá a píše repetice, houslový klíč • rozlišuje délky not a umí je zapsat (celá, půlová, osminová, čtvrt'ová) • pozná dynamická znaménka p, mf, f a řídí se podle nich • rozezná stupnici C-dur v notovém zápisu a dokáže je i sám zapsat • zpívá v durových i mollových tóninách • rozlišuje nástroje • doprovodí písně na rytmické nástroje • rytmitizuje říkadla a improvizuje • umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) • hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) • dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) • (rozvíjení činností z 1. období) • hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) • dvojhlas a vícehlas • intonace a vokální improvizace (dur, moll) • grafický záznam vokální hudby <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje • rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace • grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby) 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy – vzájemné obohacování různých kultur - kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik

Hudební výchova 4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná některá hudební díla • poslouchá vybrané skladby • pozná písňe ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu • pozná opakující se téma v poslouchané skladbě 	<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby • pohybové vyjádření hudby orientace v prostoru <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů, vztahy mezi tóny • hudební výrazové prostředky a hudební prvky • hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly a žánry interpretace hudby 	

Hudební výchova 5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná základní smyčcové a dechové nástroje • seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru • zná basový klíč • čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči • umí provést rozbor zapsané písně – druh písně, notový zápis, takt, melodie • seznámí se s krajovými lidovými tanci • umí taktovat čtyřčtvrteční takt • zná původ státní hymny • doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) • hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) • dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas, prodleva, dvojhlasé písně) • rozvíjení činností z 1. období • hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) • intonace a vokální improvizace (dur, moll) • grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace • grafický záznam melodie 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení

Hudební výchova 5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí pohybově vyjádřit nálady • seznámí se s relaxací • dbá na hospodárné dýchání • poslouchá vybrané skladby • poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje • pozná varhanní hudbu • pozná vánoční hudbu a vánoční koledy • pozná tramské písně. 	<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) • pohybové vyjádření hudby <p>orientace v prostoru</p> <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů • vztahy mezi tóny • hudební výrazové prostředky a hudební prvky • hudba vokální, instrumentální, vokálně - instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly a žánry • interpretace hudby (slovní vyjádření) 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy - etnický původ <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímají

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu na 2. stupni

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností

Časové a organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována v 6. – 8. ročníku po 1 hodině týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě nebo multimediální učebně.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- samostatná práce
- skupinová práce
- krátkodobé projekty

Klíčové kompetence

Kompetence k řešení problémů

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlí
- vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuze a vhodně obhajuje svůj názor

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace podle individuálních hudebních schopností a dovedností
- získané znalosti propojují do souvislosti
- samostatně vyhledává hudební techniky, výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- žáci respektují názor druhých
- žák chrání a oceňuje naše kulturní tradice a aktivně se zapojuje do kulturního dění
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti

Kompetence digitální

- orientuje se v digitálním prostředí, využívá digitální technologie při práci, učení, ve volném čase a zapojování do společnosti
- vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí umělecká díla běžné produkce s ohledem na autorská práva
- využívá digitální technologie při vlastní tvorbě, nalézá neobvyklé postupy a různé varianty řešení
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů

Hudební výchova 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové činnosti • dovede doprovodit jednoduchou píseň na Orffovy nástroje • má rytmické cítění <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat • rozliší skladbu vokální a instrumentální 	<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na dirigenta a orchestr • dramatizace písní • vánoční koledy <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukce známých písní • rytmické hry, rytmické hádanky • multimediální tvorba (práce s digitálními technologiemi) <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznávání hudebních nástrojů – rozdělení do skupin • píseň lidová, umělá • vokální a instrumentální skladba • opera • symfonie • koncert 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění jako prostředek komunikace - estetika mezilidských vztahů - rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita

Hudební výchova 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže podle svých individuálních dispozic zpívat v jednohlase, popř. v dvojhase • zná rozdíl mezi stupnicí a tóninou 	<p>Výběr písní období:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baroko • Klasicismus • Český vrcholný romantismus <p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intonační cvičení – vzestupná a sestupná řada tónů • zpěv lidových písní 	<p>VMEGS</p> <p>- vnímání evropské hudební kultury, emotivnost, prožitek</p> <p>ENV</p> <p>- citová stránka osobnosti, láska k přírodě, vnímání krásy</p> <p>VDO</p> <p>- rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace</p>

Hudební výchova 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • při zpěvu využívá správné pěvecké návyky • podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě • spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností (dupání, tleskání rytmu) • rozpozná hudební nástroje 	<p>Činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidové a umělé písně výběr písní různých období <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochod, vážná hudba k poslechu • Hospodine pomiluj ny, Kdož sú boží bojovníci • Gregoriánský chorál <p>Výběr poslechových skladeb různých období:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hudba v období pravěku • Baroko • Klasicismus • Romantismus • Český vrcholný romantismus <p>Instrumentální činnosti a pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • multimediální tvorba (práce s digitálními technologiemi) 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudba jako prostředek komunikace <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání evropské hudební kultury <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání

Hudební výchova 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu • zpívá intonačně čistě • respektuje dynamiku písně 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hlasová a rytmická cvičení • intervaly (prima až oktáva) • zpěv písní 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tradice a rozmanitost kultur <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání evropské a světové kultury
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná pojem akord • rozliší durovou a molovou stupnici 	<p>Transpozice vzestupné a sestupné řady tónů (stupnic):</p> <ul style="list-style-type: none"> • akord 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • podle svých individuální hudebních dispozic a vloh zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů 	<p>Divadla malých forem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semafor – Šlitr, Suchý • Osvobozené divadlo 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - původ různých stylů
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší melodii vzestupnou a sestupnou • při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností 	<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech různých hudebních žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů • Baroko • Klasicismus • Romantismus • Česká mše vánoční • Česká hudba 20. století - B. Martinů, L. Janáček, J. Ježek 	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí podle individuálních dispozic vytleskat rytmus 		

Hudební výchova 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukování koled • výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem • multimediální tvorba (práce s digitálními technologiemi) <p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování 	

5.7.2 Výtvarná výchova

Časová dotace

- 1. až 3. ročník – 1 hodina týdně
- 4. až 7. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně

Charakteristika předmětu výtvarná výchova

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Výtvarná výchova učí děti hledat, co říci o světě a nabízí jim možnosti, jak to vyjádřit. Motivací a hledáním, myšlenek nebo potřebných vyjadřovacích prostředků je přivádí k aktivaci smyslového vnímání, estetického cítění i rozumového a citového hodnocení skutečností a jevů.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření nejen jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V etapě základního vzdělávání je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci.

Výtvarná výchova v sobě spojuje dvě významné složky – složku výtvarně vzdělávací a složku výchovnou. Mimo ně využívá výtvarná výchova širokého spektra konkrétních znalostí o světě a snaží se je představovat z různých úhlů pohledu. Výtvarně vzdělávací složka výtvarné výchovy učí žáka zacházet s prvky výtvarného jazyka, jako jsou linie, barvy a tvary, a poznávat jejich vlastnosti v ploše a prostoru. Přivádí žáka k pochopení vzájemných vztahů jednotlivých prvků a pomáhá mu ocenit jejich výrazové a estetické účinky. Výchova zprostředkovaná výtvarným projevem se obrací k jednotlivci a různými prostředky v něm podporuje schopnost sebeuvědomování, reflexe a sebevyjádření. Výchovný proces vede v tomto pojetí k vyjadřování pocitů a postojů, pro něž často chybí odpovídající mluvené slovo.

Hlavní výchovným prostředkem je probuzení zájmu – zájmu o zvolené téma, zájmu o svět, zájmu o souvislosti a vztahy, zájmu o výtvarné uchopení problému. Dobře vnímaný a prožívaný obraz světa se ve výtvarném projevu objevuje jako subjektivní výtvarná výpověď, v které dítě vyslovuje to, co zůstává v řeči skryto.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání interpretaci vizuálně-obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových umění.

Klíčové kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- žák vyhledává a třídí informace a využívá je v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- rozpoznává a pojmenovává výtvarné prvky (hledá výtvarné kvality a rozdíly, které je odlišují) - objevuje tvary, barvy, objemy a struktury
- s pomocí a přípravou samostatně pozoruje a experimentuje s výtvarnými prostředky a technikami, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje z nich závěry, zpracovává výsledné vizuálně obrazné vyjádření

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- žák vnímá problémové situace ve škole i mimo ni
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, využívá získané vědomosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem a hledá konečné řešení problému
- řadí příbuzné úkoly do větších, myšlenkově nebo výtvarně provázaných celků
- volí vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky
- přemýšlí o své práci, je za ni odpovědný

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuse, obhájí svůj názor, vhodně argumentuje
- využívá informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím
- chápe vlastní projev jako svébytný prostředek výrazu, využívá ho k sebevyjádření nebo ke sdělování

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na její zdárné činnosti, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.
- přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, poskytuje pomoc druhým nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje chování
- chápe potřebu spolupráce, respektuje různá hlediska, spolupracuje na základě ohleduplnosti

KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen se vcítit do jejich situace, odmítá útlak a hrubý nátlak, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- respektuje a chrání naše tradice a kulturní a historické dědictví, má pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do kulturního dění

KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- žák dodržuje vymezená pravidla
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti a také z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví ostatních

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ – pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- žák je veden k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- žákovi je umožněno sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- žák je veden k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Oblasti výtvarných aktivit

Tematické práce jsou svým novým pojetím značně rozšířeny, a získávají tak svébytné postavení jako cesty k výtvarné výpovědi. Témata pro tuto oblast umožňují myšlenkové a citové uchopení obsahu. Každý tematický okruh ukrývá prostor pro hlubší úvahu a snaží se k ní začlenit cest. Aby se usnadnil myšlenkový přechod od motivace námětu ke skutečné výtvarné výpovědi, je nutné vhodně spojit myšlenku se zamýšlenou formou.

Setkávání se skutečností obohacuje tradiční postupy o smyslové kontakty se světem, o sbírání věcí, či materiálů, o výtvarné akce, o tvorbu prostředí či objektů. Žák se jejich prostřednictvím dotýká skutečnosti jinými způsoby, intenzivněji ji prožívá a nikoli jen nezúčastněně pozoruje. V každé úloze souběžně řeší další výtvarné problémy-volbu výřezů, zdůraznění detailů atd.

Výtvarné hry umožňují prostřednictvím některých námětů spontánně poznávat a využívat různých postupů. Žák motivovaný konkrétní představou volně experimentuje s materiály a nástroji, sleduje stopy, které zanechávají, hledá jejich sdělné nebo technické možnosti.

Práce s uměleckým dílem motivuje vlastní výtvarné aktivity žáka. Využívá jeho veškerých výtvarných zkušeností – vcit'ování, intuitivní komunikaci s uměleckým dílem, analýzu výtvarného jazyka, který umělec použil atd. Podle možností navštěvuje žák výstavy a sleduje kulturní dění v regionu.

Předmětem prolínají průřezová témata

ENV	- environmentální výchova
MKV	- multikulturní výchova
OSV	- osobnostní a sociální výchova
VMEGS	- výchova v mezinárodních a evropských globálních souvislostech
MV	- mediální výchova

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření • kombinuje vizuálně obrazné prvky; umí využít celou plochu • chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů a technik; uplatňuje při práci fantazii a představivost • hledá si způsob projekce, vlastních pocitů a prožitků • uspořádává prostorově i plošně svoje představy, zážitky i vjemy • uplatňuje plošné i prostorové uspořádání, různé prvky a jejich kombinace • seznamuje se s výtvarnými potřebami, materiálem a technikami práce • pozoruje věci známě z okolí z hlediska tvaru a jeho závislosti na funkci – jak účelně slouží našim potřebám • projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti • vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření: – linie, tvary, objemy, barevný kontrast a harmonie, jejich kombinace v ploše • uspořádání objektů do celků: – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti • rytmické řešení ploch podle barvy a tvaru • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových, barvy ročních období • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření • umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny <p>Uplatňování subjektivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, zkušeností • hra s linií, manipulace s objekty, pohyb těla 	<p>ENV</p> <p>MKV</p>

Výtvarná výchova 1.-3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s obraznými projevy malířů, ilustrátorů současnosti • poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů a ilustrátorů • vyhledává přírodní výtvary, zajímavé tvarově, barevně a strukturou • seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy na základě získaných poznatků • využívá poznatků o lidském těle a zdraví; využívá pokusu k zjištění vlastností materiálu, který používá • dodržuje bezpečnostní, hygienické návyky a předpisy • seznamuje se s našimi zvyky a zvyky jiných národů • na základě vlastní zkušenosti nalézá vizuálně obrazné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film • přístupy k vizuálně obrazným vyjádření: <ul style="list-style-type: none"> – hledisko vnímání, hledisko motivace <p>Ověřování komunikačních účinků:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobnostní postoj ke komunikaci • různé druhy výtvarného umění, lidové zvyky, řemesla, tradice, krása přírody a životního prostředí • výtvarné vyprávění zážitků v dějové souvislosti na základě citového prožitku • proporce pro postavy, odívání, bydlení • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření a jeho proměny • komunikace se spolužáky, vysvětlování výsledků vlastní tvorby • záměry tvorby a proměny obsahu svého vyjádření 	<p>VMEGS</p> <p>MKV</p> <p>OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (barevné kontrasty, proporční vztahy) • kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření do celku • využívá k tomu linie a barevné plochy • orientuje se v prostorových a barevných vztazích • vytváří z prvků barevnou kompozici • vyhledává odpovídající barevnost ročních období a jejich přírodních forem • užívá tradičních i netradičních materiálů • získává inspiraci z různých médií • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření • seznamují se s výtvarnou tvorbou; uplatňuje osobitost svého vnímání v přístupu k realitě • užívá svůj smysl a cit pro zobrazení prostorových skutečností • volí prostředky a postupy současného výtvarného umění 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti:</p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • linie, tvary, objemy • barvy základní a podvojně, kontrast barev • kombinace objektů v ploše <p>Uspořádání objektů do celků:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení (staticky i dynamicky) <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření podnětů hmatových, sluchových pohybových, čichových a chuťových • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření <p>Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňování subjektivity • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla, akční tvar malby a kresby 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>OSV</p>

Výtvarná výchova 4.-5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá a experimentuje s různými druhy linie • seznamuje se s funkcí písma (sdělnou i výtvarnou) • vytváří vizuálně obrazové vyjádření na základě vlastních zkušeností, fantazie a představivosti • užívá metody uplatňované v současném výtvarném umění • pokouší se o výtvarnou úpravu knihy ve skupinové práci s využitím poznatků literární výchovy • komunikuje a pracuje v různých skupinách, podílí se na skupinovém vizuálně obrazném vyjádření • uplatňuje svoji vlastní interpretaci • poznává významná díla současného výtvarného umění; • seznamuje se s tradicemi národů Evropy, porovnává je a obrazně se k nim dokáže vyjádřit • navštěvuje výstavy s výtvarným uměním 	<p>Typy vizuálně obrazných vyjádření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, komiks, fotografie, animovaný film, reklama <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hledisko vnímání (vizuální, statické, dynamické) • hledisko motivace fantazijní • ověřování komunikačních účinků <p>Osobní postoj ke komunikaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jeho utváření odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje • komunikuje se spolužáky • vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností <p>Proměny komunikačního obsahu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • záměry tvorby a proměny vlastních vizuálně obrazových vyjádření • díla výtvarného umění, návštěvy galerií, besedy dle aktuální nabídky 	<p>VMEGS</p> <p>MV</p> <p>MV</p> <p>VMEGS</p>

Výtvarná výchova 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivuje své výtvarné dovednosti a schopnosti, zdokonaluje své výtvarné vyjádření • získává poznatky o malbě, kresbě, grafice, užitém umění, práce s různými materiály • seznamuje se s různými výtvarnými technikami <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a pozorování <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí svou představivost a fantazii, zobrazuje vlastní fantazijní představy 	<ul style="list-style-type: none"> • kresba • malba • grafika • písmo • plakát • koláž • prostorová tvorba • knižní ilustrace • linie, tvar, světlo objem, barva • kompozice <ul style="list-style-type: none"> • život kolem nás – architektura, krajina, objekty • člověk – tvář, postava • vyjádření dle skutečnosti • fauna a flóra <ul style="list-style-type: none"> • fantazie a představivost • abstrakce 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MVK</p>

Výtvarná výchova 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se svobodně vyjadřovat své zážitky • rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám • rozvíjí své estetické cítění • uplatňuje ve své tvorbě osobitý přístup k realitě • učí se vnímat výtvarně obrazná vyjádření • vyjadřuje svůj osobní postoj v komunikaci prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • plakát • koláž • tematická tvorba – roční období, svátky • život kolem nás – architektura, krajina, objekty • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými směry • vyjádření dle skutečnosti • plakát, koláž • nová média, ostatní techniky • tematická tvorba • život kolem nás • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými styly • život kolem nás • vyjádření dle skutečnosti • environmentální prvky ve výtvarné výchově 	

Výtvarná výchova 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivuje své výtvarné dovednosti a schopnosti, zdokonaluje své výtvarné vyjádření • získává poznatky o malbě, kresbě, grafice, užitém umění, práce s různými materiály • seznamuje se s různými výtvarnými technikami • rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a pozorování • rozvíjí svou představivost a fantazii, zobrazuje vlastní fantazijní představy 	<ul style="list-style-type: none"> • kresba • malba • grafika • písmo • plakát • koláž • prostorová tvorba • knižní ilustrace • linie, tvar, světlo objem, barva • kompozice • reflexe ostatních uměleckých druhů – hudba, drama.... • život kolem nás • člověk – tvář, postava • vyjádření dle skutečnosti • fauna a flóra • fantazie a představivost • abstrakce 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MVK</p>

Výtvarná výchova 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se svobodně vyjadřovat své zážitky • rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám • rozvíjí své estetické cítění • uplatňuje ve své tvorbě osobitý přístup k realitě • učí se vnímat výtvarně obrazná vyjádření • vyjadřuje svůj osobní postoj v komunikaci prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • nová média, ostatní techniky • plakát • koláž • tematická tvorba – roční období, svátky • život kolem nás – architektura, krajina, objekty • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými směry • vyjádření dle skutečnosti • plakát, koláž • nová média, ostatní techniky • tematická tvorba • život kolem nás • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými styly • život kolem nás • vyjádření dle skutečnosti • environmentální prvky ve výtvarné výchově 	

Výtvarná výchova 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivuje své výtvarné dovednosti a schopnosti, zdokonaluje své výtvarné vyjádření • získává poznatky o malbě, kresbě, grafice, užitém umění, práce s různými materiály • seznamuje se s různými výtvarnými technikami <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> • kresba • malba • grafika • písmo • plakát • koláž • prostorová tvorba • knižní ilustrace, komiks • linie, tvar, světlo objem, barva • kompozice • nová média, ostatní techniky • akční tvar malby, kresby statické, dynamické <ul style="list-style-type: none"> • reflexe ostatních uměleckých druhů – hudba, drama.... • inspirace fotografiemi, tiskovinami, reklamou • perspektiva s jedním úběžníkem • člověk – jeho pohyb a umístění v prostoru • vyjádření dle skutečnosti • fauna a flóra 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MVK</p>

Výtvarná výchova 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí svou představivost a fantazii, zobrazuje vlastní fantazijní představy • učí se svobodně vyjadřovat své zážitky • rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám • rozvíjí své estetické cítění • uplatňuje ve své tvorbě osobitý přístup k realitě • seznamuje se s metodami současného výtvarného umění i se způsoby práce s digitálními médii 	<ul style="list-style-type: none"> • fantazie a představivost • vyjádření emocí, pocitů a nálad • abstrakce • tematická tvorba – roční období, svátky • život kolem nás • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými směry • akční tvar malby, kresby statické, dynamické • plakát, koláž • nová média, ostatní techniky • tematická tvorba • život kolem nás • inspirace fotografiemi, tiskovinou, reklamou • kombinace a variace ve vlastní tvorbě • akční tvar malby, kresby statické, dynamické 	

Výtvarná výchova 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se vnímat výtvarně obrazná vyjádření • vyjadřuje svůj osobní postoj v komunikaci prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření, rozliší proměny komunikačního obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými styly • život kolem nás • vyjádření dle skutečnosti • environmentální prvky ve výtvarné výchově, osobní postoj • vysvětlování a obhajoba výsledků vlastní tvorby 	

Výtvarná výchova 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivuje své výtvarné dovednosti a schopnosti, zdokonaluje své výtvarné vyjádření • získává poznatky o malbě, kresbě, grafice, užitém umění, práce s různými materiály • seznamuje se s různými výtvarnými technikami <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> • kresba a malba • grafika • písmo • plakát a koláž • prostorová tvorba • ilustrace, vyjádření časového průběhu • linie, tvar, světlo objem, barva – vzájemné vztahy • kompozice – uspořádání prvků v ploše, prostoru, objemu • nová média, ostatní techniky • akční tvar malby, kresby statické, dynamické, vizuálně obrazné vyjádření • výtvarné techniky, grafika, užitá grafika <ul style="list-style-type: none"> • reflexe ostatních uměleckých druhů – hudba, drama.... • inspirace fotografiemi, tiskovinami, reklamou • člověk – jeho pohyb a umístění v prostoru • vyjádření dle skutečnosti – architektura, krajina, objekty • perspektiva s dvěma úběžníky 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MVK</p>

Výtvarná výchova 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí svou představivost a fantazii, zobrazuje vlastní fantazijní představy • učí se svobodně vyjadřovat své zážitky • rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám • rozvíjí své estetické cítění • uplatňuje ve své tvorbě osobitý přístup k realitě 	<ul style="list-style-type: none"> • fantazie a představivost • vyjádření emocí, pocitů a nálad, vlastních zkušeností • abstrakce • tematická tvorba – roční období, svátky • život kolem nás • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými směry • akční tvar malby, kresby statické, dynamické, vizuálně obrazné vyjádření • plakát, koláž • nová média, ostatní techniky • tematická tvorba • život kolem nás 	

Výtvarná výchova 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s metodami současného výtvarného umění i se způsoby práce s digitálními médii • učí se vnímat výtvarně obrazná vyjádření • rozlišuje smyslový a subjektivní účinek vizuálně obrazného vyjádření • vyjadřuje svůj osobní postoj v komunikaci prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření, rozliší proměny komunikačního obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • inspirace fotografiemi, tiskovinou, reklamou • kombinace a variace ve vlastní tvorbě • akční tvar malby, kresby statické, dynamické • dekorativní tvorba • inspirace umělci a výtvarnými styly • život kolem nás • vyjádření dle skutečnosti • fantazie a představivost • vyjádření emocí, pocitů a nálad, vlastních zkušeností • environmentální prvky ve výtvarné výchově, osobní postoj • vysvětlování a obhajoba výsledků vlastní tvorby • prezentace vizuálně obrazných vyjádření 	

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Tělesná výchova

1. stupeň

Charakteristika předmětu

Časová dotace: 1. stupeň – ve všech ročnících po 2 hodinách týdně.

Věk žáků 1. stupně představuje v životě člověka nejvýznamnější období, co se týká tělesného a pohybového vývoje. V TV proto rozvíjíme přirozený pohyb dítěte, podporujeme osvojování nových pohybových dovedností a vytváříme uvědomění si tělesné zdatnosti jako důležité životní hodnoty. Za úkol TV však nepovažujeme pouze rozvíjení fyzické zdatnosti žáků, ale i rozvíjení kompetence ke spolupráci, k plnění sociálních rolí, k sebekontrolě, k řešení krizových situací, vyrovnávání se s fyzickou i psychickou zátěží a rozvíjení volných vlastností. Vzdělávací obor přináší podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, způsob jeho ochrany, seznamuje žáky s různými riziky, která ohrožují zdraví. Vede žáky k uplatňování zdravého životního stylu.

Za hlavní motivaci v tomto období považujeme radost a příjemný prožitek z pohybu. Pro TV se snažíme získat i méně zdatné jedince, stejně tak i zdravotně oslabené žáky.

Učivo TV se v jednotlivých ročnících cyklicky opakuje, je prostředkem k postupnému osvojování dovedností a zvyšování výkonů. Vzhledem k tomu, že výkony a úroveň dovedností jsou do značné míry předurčeny somatotypem žáků a jejich genetickými předpoklady, je vhodné, aby žáky posuzoval učitel, který je dokonale zná. Může pak průběžně sledovat a hodnotit nejen výkony, ale i dosažené změny – zlepšení.

Týdenní hodinová dotace pro samostatný předmět TV je ve všech ročnících 1. stupně 2 hodiny týdně. Nesmíme však zapomínat, že prolíná zároveň i ostatními předměty formou relaxačních chviliek a je důležitou součástí škol v přírodě. Vyučuje se i v rámci kroužků a nepovinných předmětů určených pro žáky, kteří se nechtějí sportu věnovat vrcholově, ale pouze zájmově – rekreačně.

Koedukovaná TV na 1. stupni probíhá převážně v tělocvičnách, realizuje se však i v prostorách tříd, na chodbě a v herně (relaxační chvilky), je-li vhodné počasí, využíváme i venkovní areál.

TV na 1. stupni vyučují převážně třídní učitelé, v některých případech učitelé se specializací na TV. Výuku ve specializovaných tělovýchovných kurzech zajišťují odborní trenéři (plavání, lyžování, aerobik, pohybové hry atd).

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- probouzí a podporuje ochotu věnovat se novým pohybovým činnostem
- seznamuje se s obecně používanými termíny a znaky
- sleduje dosažené výsledky, porovnává a vyvozuje z nich závěry pro budoucnost
- osvojí si smysl a cíl pohybových aktivit, vytváří si pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, dosažené výsledky jeho snažení mají být motivem pro další rozvoj

Kompetence k řešení problémů

- objevuje podobné i odlišné znaky při osvojování pohybových dovedností, podporuje je, aby se nenechal odradit případným nezdarem, a je veden ke zlepšování osobního výkonu

Kompetence komunikativní

- je veden k tomu, aby naslouchal promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagoval, zároveň však, aby uměl obhájit svůj názor a vhodně argumentoval
- poznává a používá v praxi běžně užívaná gesta a zvuky tak, aby jim porozuměl a uměl na ně reagovat a sám je používal

Kompetence sociální a personální

- je upozorňován na výhody účinné spolupráce ve skupinách
- je podporován k vytváření příjemné atmosféry v týmu, poskytnutí pomoci i požádání o pomoc je považováno za samozřejmost
- je podporován k vytváření pozitivní představy o sobě samém a podporován k sebedůvěře a k samostatnému rozvoji

Kompetence občanské

- je veden k tomu, aby podle svých možností uměl poskytnout účinnou pomoc a uměl se chovat zodpovědně v krizových situacích
- je veden k zapojení do sportovních aktivit ve škole i mimo školu
- je oceňován k jeho aktivitám v rámci podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- bezpečně používá nástroje a vybavení, seznamuje se s důležitostí dodržování vymezených pravidel

Kompetence digitální

- poznává, jak pracovat s digitálními zařízeními a aplikacemi
- poznává, jak se získávají ze zařízení data a jak s nimi dále pracujeme

Průřezová témata

Celým učivem předmětu TV se prolíná průřezové téma „Osobnostní a sociální výchova“.

TV se týkají jak témata rozvoje osobnostního (sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu), tak rozvoje sociálního (poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace), v neposlední řadě i rozvoje morálního (hodnoty, postoje a praktická etika).

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá individuální jednoduché pohybové činnosti jednotlivce • spolupracuje v jednoduchých činnostech prováděné ve skupině • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny – vhodné oblečení a sportovní obuv • bezpečnost – práce s náčiním a pomůckami • práce s organismem (příprava a uklidnění) • zdravotně zaměřená cvičení – správné držení těla, kompenzační cvičení, průpravná a relaxační cvičení <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro běh, skok, hod a další atletické dovednosti • rychlý běh až do 60 metrů • skok do dálky • hod míčkem <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla (s dopomocí) <p>Rytmika a kondiční gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • kondiční a koordinační cvičení <p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce ve skupině • průpravná cvičení pro míčové hry 	OSV

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá individuální jednoduché pohybové činnosti jednotlivce • spolupracuje v jednoduchých činnostech prováděné ve skupině • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • uplatňuje správné držení těla 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny – vhodné oblečení a sportovní obuv • bezpečnost – práce s náčiním a pomůckami • práce s organismem (příprava a uklidnění) • zdravotně zaměřená cvičení – správné držení těla, kompenzační cvičení, průpravná a relaxační cvičení <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro běh, skok, hod a další atletické dovednosti • rychlý běh až do 60 metrů • skok do dálky • hod míčkem <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla (s dopomocí) <p>Rytmika a kondiční gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • kondiční a koordinační cvičení <p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce ve skupině • průpravná cvičení pro míčové hry 	OSV

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže spojit jednoduchou pohybovou činnost se zdravím a připravit se na činnost • zvládá individuální jednoduché pohybové činnosti jednotlivce • spolupracuje v jednoduchých činnostech prováděné ve skupině • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • uplatňuje správné držení těla • zvládá jednoduchá cvičení proti vlastnímu oslabení • adaptuje se na vodní prostředí, zvládá plavecké dovednosti • ovládá vodní hygienu • zvládá určitou plaveckou techniku, bezpečnost včetně prvků sebezáchrany 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny – vhodné oblečení a sportovní obuv • bezpečnost – práce s náčiním a pomůckami • práce s organismem (příprava a uklidnění) • zdravotně zaměřená cvičení – správné držení těla, kompenzační cvičení, průpravná a relaxační cvičení • základní plavecká výuka <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro běh, skok, hod a další atletické dovednosti • rychlý běh až do 60 metrů • skok do dálky • hod míčkem <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla (s dopomocí) <p>Rytmika a kondiční gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • kondiční a koordinační cvičení <p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráce ve skupině • průpravná cvičení pro míčové hry 	OSV

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní techniku speciálních cvičení (dle zrcadla, učitele) • dokáže upozornit na činnost, související s jeho oslabením • ovládá pravidla hygieny, bezpečnosti a reaguje na úraz spolužáka • řídí se fair play a reaguje na přestupky proti pravidlům, respektuje opačné pohlaví při pohybových činnostech • zvládá při činnostech názvosloví a snaží se cvičit i dle popisu cvičení • dokáže získat informace o sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny – vhodné oblečení a sportovní obuv • bezpečnost – práce s náčiním a pomůckami (příprava a úklid) • práce s organismem (příprava a uklidnění) • první pomoc při sportu • základní názvosloví, povely, signály a pravidla <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj rychlosti, reakční rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace a obratnosti • rychlý a vytrvalostní běh • skok do dálky a výšky • hod míčkem • testy, měření výkonů a porovnání <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohyb po nerovném terénu • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla <p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé zaměření • průpravná cvičení pro míčové hry 	OSV

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • se umí samostatně připravit na pohybové činnosti • zařazuje správné držení těla, aby předešel dysbalanci • zařazuje pravidelně do pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování • zvládá osvojované pohybové dovednosti a vytváří různé varianty pohybových her • zvládá ohodnotit pohybovou činnost jiného žáka a reaguje na povely k vlastnímu provedení • dokáže zorganizovat soutěž na úrovni třídy • zvládá zaznamenat a vyhodnotit výsledky, popřípadě porovnat s předchozími 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny – vhodné oblečení a sportovní obuv • bezpečnost – práce s náčiním a pomůckami (příprava a úklid) • práce s organismem (příprava a uklidnění) • zdravotně zaměřená cvičení – správné držení těla, kompenzační cvičení, průpravná a relaxační cvičení • první pomoc • základní názvosloví, povely, signály a pravidla • organizace TV hodin, závodů a soutěží <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj rychlosti, reakční rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace a obratnosti • rychlý a vytrvalostní běh • skok do dálky a výšky, hod míčkem • testy, měření výkonů a porovnání <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohyb po nerovném terénu • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla <p>Pohybové a sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé zaměření • průpravná cvičení pro míčové hry 	OSV

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět.

- v 6. ročníku 3 hodiny týdně
- v 7. ročníku v 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně

Vzdělávání je zaměřeno na

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování
- dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata

- VDO – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovídající chování
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládnání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy
- ENV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí;
- MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl svých aktivit
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracovává informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomuje si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- komunikuje na odpovídající úrovni
- si osvojuje kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojuje do diskuze

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- respektuje názory ostatních
- formuje si volní a charakterové rysy

- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizuje svůj pohybový režim
- využívá znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Kompetence digitální

- běžně používá digitální zařízení, aplikace, služby a seznamuje se s novými technologiemi
- získá ze zařízení data a pak s nimi dál pracuje (porovnávání s předchozími výsledky)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně vede rozcvičení • uplatňuje bezpečné chování vzhledem ke sportovišti, přírodě a dalším méně známým prostředí • zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je do hry • spolupráce v týmu, dohoda na taktice a řízení se jí 	<ul style="list-style-type: none"> • základní význam jednotlivých cvičení • zdraví, životní styl • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • názvosloví, povely, signály, gesta a vzájemná komunikace a spolupráce • turistika a pobyt v přírodě <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atletická abeceda a nácvik startů • rozvoj rychlosti, reakční rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace a obratnosti • rychlý a vytrvalostní běh, štafety • skok do dálky a výšky • hod míčkem a kriketovým míčkem • testy, měření výkonů a porovnání <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla • akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí <p>Rytmika, kondice a koordinace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • rychlostně-silová cvičení • kondiční cvičení • protahovací a uvolňovací cvičení 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>VDO</p>

Tělesná výchova 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla sportovních her • základní herní činnosti jednotlivce v kopané, košíkové, vybíjené, přehazované, florbale, házené • herní role a funkce • netradiční pohybové hry a aktivity 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zařazuje pravidelně a samostatně do pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, s optimálním provedením • vyhýbá se činností, které vedou k jeho oslabením • odmítá návykové látky • uplatňuje bezpečné chování vzhledem ke sportovišti, přírodě a dalším méně známým prostředí • dokáže předvídat možná nebezpečí a snaží se jim předejít • sleduje prvky pohybové činnosti a výkony, v návaznosti je dokáže evidovat a vyhodnotit • dokáže vysvětlit přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • dále vysvětlí vztah mezi uspokojováním zákl. lidských potřeb a hodnotou zdraví • podporuje své zdraví (v rámci svých možností) • dokáže vyjádřit vlastní názor k problematice zdraví a diskutovat o něm • dává do spojitosti zásady zdravé výživy, způsob stravování a předcházení civilizačních chorob • přijímá změny svého těla v době dospívání, podílí se na programech podpory zdraví • dokáže využít kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu, překonání únavy a uvolnění stresu 	<ul style="list-style-type: none"> • základní význam jednotlivých cvičení • zdraví, životní styl (diskuze) • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví (při různých činnostech, odpovědnost při úrazu) • první pomoc, tělesná a duševní hygiena • podpora zdraví a prevence (v komunitě) • zásady zdravého stravování • denní režim • dětství, puberta a dospívání • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • názvosloví, povely, signály, gesta a vzájemná komunikace a spolupráce • lyžování a snowboarding <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atletická abeceda a nácvik startů • rozvoj rychlosti, reakční rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace a obratnosti • rychlý a vytrvalostní běh, štafety • skok do dálky a výšky • hod míčkem a kriketovým míčkem • testy, měření výkonů a porovnání 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>VDO</p>

Tělesná výchova 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla • akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí <p>Rytmika, kondice a koordinace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • rychlostně-silová cvičení • kondiční cvičení • protahovací cvičení <p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla sportovních her • základní herní činnosti jednotlivce v kopané, košíkové, vybíjené, přehazované, florbale, házené • herní role a funkce • netradiční pohybové hry a aktivity 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace pohybové činnosti, které pravidelně zařazuje • uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • užívá názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváků • zpracuje naměřené hodnoty a podílí se na jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> • základní význam jednotlivých cvičení • zdraví, životní styl • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • názvosloví, povely, signály, gesta a vzájemná komunikace a spolupráce • netradiční pohybové hry a aktivity <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atletická abeceda a nácvik startů • rozvoj rychlosti, reakční rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace a obratnosti • rychlý a vytrvalostní běh, štafety • skok do dálky a výšky • hod míčkem a kriketovým míčkem • testy, měření výkonů a porovnání <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla • akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí <p>Rytmika, kondice a koordinace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • rychlostně-silová cvičení • kondiční cvičení • protahovací cvičení 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>VDO</p>

Tělesná výchova 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla sportovních her • základní herní činnosti jednotlivce v kopané, košíkové, vybíjené, přehazované, florbale, házené • herní role a funkce 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • si uvědomuje v souvislost sportování, které vede ke zlepšení své tělesné zdatnosti • posoudí provedení pohybových dovedností a dokáže nedostatky a jejich příčiny • naplňuje základní olympijské myšlenky – čestnost, pomoc handicapovaným, respekt opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu • dokáže rozlišit a použít práva z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora • dokáže zorganizovat soutěž na úrovni školy 	<ul style="list-style-type: none"> • základní význam jednotlivých cvičení • zdraví, životní styl • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • názvosloví, povely, signály, gesta a vzájemná komunikace a spolupráce • netradiční pohybové hry a aktivity <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atletická abeceda a nácvik startů • rozvoj rychlosti, reakční rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace a obratnosti • rychlý a vytrvalostní běh, štafety • skok do dálky a výšky • hod míčkem a kriketovým míčkem • testy, měření výkonů a porovnání <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik různých skoků a gymnastického držení těla • akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí <p>Rytmika, kondice a koordinace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení s hudbou • rychlostně-silová cvičení • kondiční cvičení • protahovací cvičení 	<p>ENV</p> <p>MV</p> <p>VDO</p>

Tělesná výchova 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>Pohybové a sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla sportovních her • základní herní činnosti jednotlivce v kopané, košíkové, vybíjené, přehazované, florbale, házené • herní role a funkce 	

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti

1. stupeň

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. stupeň zvolen název „Pracovní činnosti“ a pro 2. stupeň zvolen také název „Pracovní činnosti“.

Časová dotace

- 1 hodina týdně v každém ročníku

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět pracovní činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem:

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti:

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů

- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce:

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů:

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování
- příprava jednoduchého pokrmu

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi a výběrem budoucího povolání
- tvoří vlastní digitální obsah při realizaci a prezentaci projektů

Pracovní činnosti 1.-3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení • porovná vlastnosti zpracovaného materiálu • ověří si vlastnosti materiálu v praxi • dokáže zhotovit jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností • rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a dovede s nimi zacházet • naučí se jednoduchý pracovní postup • odhadne jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti • dovede poznat způsob a použití jednoduché operace • napodobí průběh předváděné práce • pozná jednoduché pěstitelské práce • stará se o pokojové rostliny • pojmenuje vybrané pokojové rostliny • provádí pozorování přírody • připraví tabuli pro jednoduché stolování a chová se vhodně při stolování 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty) • vlastnosti materiálu, užití v praxi • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opakování • jednoduché pracovní postupy • lidové zvyky, tradice, řemesla <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování rostlin • pěstování pokojových rostlin, okrasných rostlin a zeleniny <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá úprava stolu, pravidla chování, základní vybavení kuchyně 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj poznávání, kreativita</p>

Pracovní činnosti 1.-3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní prováděné pokusy a pozorování, při nichž vlastní práci nebo demonstrací pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek • nachází vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou • dodržuje body organizačního řádu • podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek • prokazuje samostatnost v úpravě pracovního místa, udržuje čistotu a pořádek • plní povinnosti služby • bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi • dovede jednoduše ošetřit případné menší poranění <ul style="list-style-type: none"> • popíše jednoduchý pracovní postup • zhotoví dle fantazie nebo podle jednoduchého návodu jednoduché výrobky <ul style="list-style-type: none"> • dovede bezpečně zacházet s díly stavebnice • po dobu práce s materiálem bude dbát na osobní čistotu a bezpečnost 	<p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace práce, technologická kázeň • grafická komunikace, jednoduché technické náčrty • výkresy, technické informace, technologie • práce montážní a demonstrační • stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž • hygiena a bezpečnost práce <ul style="list-style-type: none"> • práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem <ul style="list-style-type: none"> • bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu. 	<p>OSV - rozvoj poznávání, kreativita</p>

Pracovní činnosti 4.-5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí přiměřené praktické činnosti s daným materiálem • pozoruje jednotlivé materiály a jejich vlastnosti • bezpečně využívá a používá vlastnosti materiálu při pracovních činnostech • opatrně zachází s pracovními nástroji podle návodu • vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí k pracovnímu výkonu • sám si nakreslí návod a využívá pro svou samostatnou práci vlastní představy, při problémové situaci dovede řešit samostatně problém a volí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup • dodržuje pracovní postup podle slovního návodu i náčrtku, nákresu, výkresu • uplatňuje technické myšlení a technickou představ • využívá složitější metodickou řadu pracovního postupu • sám zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, zná celé pracovní postupy • poznává z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku • vyhledá svépomocí informace o technologii v dostupné literatuře • sleduje průběh předváděné práce a pak sám dovede napodobit pracovní postup • vyrobí jednoduché výrobky vycházející z lidových tradic • napodobí v jednoduché formě lidové řemeslo 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty) • vlastnosti materiálu, užití v praxi • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň <ul style="list-style-type: none"> • grafická komunikace, jednoduché technické náčrty a výkresy, technologie <ul style="list-style-type: none"> • lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj poznávání, kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá kreslených návodů • rozvíjí si pozorovací schopnosti, pracuje podle své vlastní představy • provádí pokusy a pozorování, při nichž vlastní prací poznává vlastnosti materiálů, správné použití nástrojů a pomůcek • řeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým postupem • důsledně dodržuje pracovní řád při práci s nástroji, pomůckami • hlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění • dodržuje bezpečnost, a hygienu při práci a pořádek na pracovním místě • pracuje podle slovního návodu a vzoru, nebo podle fantazie vyhledává informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře • zná jedovaté a nebezpečné pokojové rostliny • pozoruje a ošetřuje pokojové rostliny • používá vhodné pracovní nástroje a nářadí • orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 	<p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce montážní a demontážní stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem • bezpečnostní předpisy, pracovní pomoc při úrazu <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování rostlin • ošetřování pokojových rostlin a jedovaté rostliny, alergie <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni, historie a význam 	

2. stupeň

Charakteristika předmětu

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protíváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáka k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých a společných výsledků práce, osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě, vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku, poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka, autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení.

Časová dotace:

- 1 hodina týdně pro 6. – 9. ročník

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Předmět obsahuje a rozvíjí tato průřezová témata

- Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí)
- Osobnostní a sociální výchova (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, řešení problémů)

Rozvržení tematických okruhů

- Práce s technickými materiály – 6., 7. a 8. ročník
- Příprava pokrmů – 8., 9. ročník
- Svět práce – 9. ročník

Vzhledem k možnostem školy a rozsáhlému okolí školy jsou ve všech ročnících zařazeny v praktických činnostech práce na úpravě a údržbě okolí školy a stejně tak v okolí mateřské školy, která je součástí ZŠ.

Pracovní činnosti 6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Tematický okruh Práce s technickými materiály</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • je seznámen s řádem školní dílny s zásadami bezpečnosti při práci • dodržuje zásady bezpečnosti při své práci a práci s nástroji a nářadím • orientuje se v základních technických pojmech • udržuje při práci čistotu pracoviště • poskytne první pomoc při úrazu • vybírá vhodný pracovní nástroj a nářadí pro danou činnost • vykonává jednoduché práce s technickými materiály • orientuje se v jednoduchém technickém výkresu • zná základní ruční nástroje pro práci s dřevem a kovem 	<p>Řád školní dílny, bezpečnostní pravidla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady první pomoci <p>Dodržování čistoty a pořádku na pracovišti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udržování pořádku na pracovním stole • úklid pracovního místa <p>Základní technické pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • surovina, materiál, polotovar, výrobek <p>Dřevo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní vlastnosti dřevin • práce se dřevem (orýsování, obrábění, upínání, řezání, rašplování, pilování, vrtání, broušení) • spojování dřeva lepením a hřebíky • povrchová úprava (moření, lakování) <p>Kov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejčastěji využívané kovy • práce s drátem (rovnání, měření, oddělování, ohýbání) • práce s plechem (rovnání, měření a orýsování, stříhání, ohýbání) 	<p>ENV OSV</p>

Pracovní činnosti 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Tematický okruh Práce s technickými materiály</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvoří jednoduchý technický výkres dle předlohy • čte technický výkres • využívá metodu pravoúhlého promítání při zobrazování výrobku • využívá technické dokumentace při tvorbě výrobku • vybírá vhodný pracovní postup pro práci na výrobku • řeší jednoduché technické úkoly, při kterých vybírá vhodný materiál, postup a použité nástroje • popisuje základní nástroje na obrábění dřeva a kovů • rozpozná základní druhy dřeva a řeziva • uplatňuje zásady bezpečnosti práce • uvede zásady první pomoci 	<p>Základy technického zobrazování:</p> <ul style="list-style-type: none"> • náčrt, technický výkres, typy čar • kótování • pravoúhlé promítání <p>Dřevo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam lesa a těžba dřeva • druhy a rozdělení dřev • zpracování dřeva a druhy řeziva • dřevoobráběcí stroje • bezpečnost práce na dřevoobráběcích strojích • dřevařské deskové výrobky • práce se dřevem (elektrické ruční nářadí, hoblování, dlabání) • spojování dřeva vruty a kolíky <p>Kovy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • technické kovy a jejich výroba • vlastnosti technických kovů a jejich slitin • práce s kovy (řezání, pilování, vrtání) 	<p>ENV OSV</p>

Pracovní činnosti 8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Tematický okruh Práce s technickými materiály</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší technické úkoly, při kterých vybírá vhodný materiál, postup a použité nástroje • narýsuje technický výkres ve zvětšujícím a zmenšujícím měřítku • pozná na technickém výkresu řez a průřez • uvádí základní vlastnosti plastů a jejich nejpoužívanější druhy • rozlišuje rozebíratelné a nerozebíratelné spoje kovů <p>Tematický okruh Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady hygieny práce a bezpečnosti • poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • dodržuje základní pravidla stolování a chování ve společnosti • orientuje se v základním kuchyňském inventáři • obsluhuje základní spotřebiče v kuchyni • připraví tabuli pro jednoduché stolování • připraví jednoduchý pokrm dle zásad zdravé výživy 	<p>Technické zobrazování:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řez, průřez, měřítko <p>Dřevo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojování čepováním <p>Kovy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozebíratelné a nerozebíratelné spoje <p>Plasty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti, jejich význam a užití • nejpoužívanější druhy • práce s plasty (upínání, pilování, oddělování, vrtání, lepení) <p>Příprava pokrmů a práce v kuchyni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řád školní kuchyně • zásady první pomoci při úrazech v kuchyni • výběr, nákup, skladování potravin • základní vybavení kuchyně • jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu • základní postupy při přípravě pokrmů • studená kuchyně 	<p>ENV OSV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Tematický okruh Svět práce</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů • prokáže schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr následujícího vzdělávání • vyhledá kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky vybraných profesí 	<p>Trh práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nabídka povolání a druhy pracovišť • kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky pro vybraná povolání • charakter a druhy pracovních činností vybraných povolání <p>Volba profesní orientace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebehodnocení (zájmy, cíle, vlastnosti a schopnosti) • vlivy na volbu profesní orientace • informační základna pro volbu povolání • využití poradenských služeb <p>Možnosti vzdělávání:</p> <ul style="list-style-type: none"> • náplně vybraných učebních a studijních oborů • proces přijímacího řízení <p>Zaměstnání:</p> <ul style="list-style-type: none"> • způsoby hledání zaměstnání • psaní životopisu • pohovor u zaměstnavatele • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů <p>Podnikání:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejčastější formy podnikání • druhy a struktura organizací 	<p>ENV OSV</p>

Pracovní činnosti 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Tematický okruh Příprava pokrmů</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • Připraví tabuli pro slavnostní stolování v rodině se zdobnými prvky • sestaví jídelníček, který odpovídá zásadám zdravé výživy • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • postupuje dle receptu při přípravě pokrmu 	<p>Příprava pokrmů a práce v kuchyni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řád školní kuchyně • zásady první pomoci při úrazech v kuchyni • výběr, nákup, skladování potravin • základní způsoby tepelné úpravy (vaření, dušení, smažení, pečení, zapékání) • základní postupy při přípravě pokrmů 	<p>ENV OSV</p>

5.10 Polytechnika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Polytechnika je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Digitální a komunikační technologie. Předmět je realizován na 2. stupni (šestý, sedmý a osmý ročník). Týdenní dotace vzdělávacího předmětu je 1 hodina týdně.

Charakteristika

Žáci jsou vedeni k dosažení základní úrovně digitální a technické gramotnosti. Získají základní vědomosti a dovednosti k ovládnutí programovatelných strojů za pomoci výpočetní techniky a moderních technologií, které uplatní v praktickém životě. Žáci jsou dále směřováni k orientaci programování v třírozměrném prostoru, pracovat s ním a využívat ho v reálném životě.

Obor rozvíjí digitální gramotnost, kde žáci jsou vedeni k využití digitálních technologií ve svém životě, ať už praktickém, tak školním. Jedná se např. o řešení úkolů a problémů, komunikace, spolupráce, vytváření a sdílení daného obsahu.

Rozvíjí logické a konstruktivní myšlení, kde žáci jsou schopni analyzovat, hledat strategie řešení problémů, přesněji vyjadřovat myšlenky a postupy.

Žáci jsou vedeni k porozumění základních pojmů v oblasti Polytechnika, k praktickému zvládnutí práce s grafikou a tabulkami hodnot.

Při dosahování cílů základního vzdělávání jsou zohledňovány potřeby a možnosti každého žáka s tím, že se žák učí to, co potřebuje. Získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

Výuka probíhá v odborné multimediální učebně. BOZP je dána zásadami řádu odborné učebny.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají již získaných zkušeností ve spolupráci s ostatními žáky, literaturu apod.
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování do výuky a vedeme je k zodpovědnosti za výsledky své práce

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- pod vedením učitele jsou žáci vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- využíváme při výuce skupinové práce, kde žáci musí spolupracovat

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k vhodným formulacím a vyjádření svých myšlenek a názorů
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke vzájemné spolupráci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat

Kompetence digitální

- žák pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- žák běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení
- žák na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů
- žák využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k plnění úkolů v termínech a v dohodnuté kvalitě
- způsob výuky je organizován podle potřeb žáků tak, aby byli zapojováni všichni žáci v co největší míře
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní a digitální technikou, modely pro výuku programování
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst (servery pro volbu povolání a volná pracovní místa)

Polytechnika 6.ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
žák <ul style="list-style-type: none">• získá návyky programování• pracuje s algoritmy• vytváří jednoduché postupy pro činnost robota• nachází více řešení• dokáže najít chybu a pracovat s ní• ověřuje své návrhy postupů praktickou činností robota	Programování robotických modelů: <ul style="list-style-type: none">• třídička• automatický sklad• robotické autíčko	OSV Kreativita, rozvoj schopností poznávání

Polytechnika 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá jednoduché grafické editory • obsluhuje audio-video techniku • spojí obraz se zvukem a hudbou • vytvoří jednoduchý videoklip • využívá AI v průběhu tvorby 	<p>Audio-video technika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • úprava digitální fotografie • pořízení a zpracování video záznamu, audio záznamu • umělá inteligence 	<p>OSV Kreativita, rozvoj schopností poznávání</p> <p>MV Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří jednoduché tvary ve vektorovém programu • přenesse digitální obsah (předloha – obrázek) do programu pro programování stroje • upraví předlohu v programu pro laser • vytváří jednoduchá tělesa v 3D prostoru • seznámí se s využitím a činností 3D tiskárny • zpracuje předlohový model pro vytisknutí • přenesse předlohu do programu pro tiskárnu • nastaví potřebné parametry pro tisk 	<p>Grafická tvorba modelů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vektorové programy • řezání a gravírování – laser • programy pro modelování ve 3D • 3D tisk 	<p>OSV Kooperace a kompetice</p>

5.11 Volitelné předměty

5.11.1 Anglický jazyk

Cílem volitelného předmětu Anglický jazyk je položit základy slovní zásoby a jednoduchých komunikačních frází v tomto jazyce. Důraz je kladen na atraktivní a hravou formu výuky, která vede k probuzení zájmu o cizí jazyk a k vytvoření pozitivního vztahu k jazykové výchově. Tento předmět poskytuje žákům důležitý audio-orální kurz, kdy získají návyky anglické výslovnosti a intonace, naučí se rozlišovat jednotlivá slova v poslechovém textu a přiměřeně je reprodukovat.

Předmět je nabízen jako volitelný ve druhém ročníku v časovém rozsahu 1 hodina týdně.

Očekávané výstupy

- žák rozumí jednoduchým pokynům, větám a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Obsah předmětu

Tematické okruhy:

- pozdravy, barvy, čísla do 20, zvířata, školní potřeby, hračky, jídlo a pití, rodina
- základní fráze, otázky a odpovědi „What's your name?“ „How old are you?“ „What is it?“ „What colour is it?“ „Do you like...?“ a další
- základní návyky výslovnosti

Tento předmět obsahuje průřezová témata OSV (komunikace, kreativita) a MKV (Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění). Předmět dále obsahuje přirozené vazby na jiné předměty, zejména matematika, hudební výchova a výtvarná výchova.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- seznámí se s anglickým jazykem a pochopí důležitost schopnosti komunikovat anglicky v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem

Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování

Kompetence občanské

- získá představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovná je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- seznámí se dvojjazyčným slovníkem a vyhledá základní slovní zásobu

Kompetence digitální

- seznámí se s běžně používanými digitálními zařízeními a aplikacemi v anglickém jazyce

Volitelný Anglický jazyk 2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům, větám a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> • Tematické okruhy: pozdravy, barvy, čísla do 20, zvířata, školní potřeby, hračky, jídlo a pití, rodina • Základní fráze, otázky a odpovědi: “What’s your name?” “How old are you?” “What is it?” “What colour is it?” “Do you like...?” a další • Základní návyky výslovnosti 	<p>OSV - komunikace, kreativita</p> <p>MKV - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění</p>

5.11.2 Německý jazyk

Časová dotace: 2. třída – časová dotace – 1 hodina týdně

Výuka cizího jazyka na základní škole vytváří předpoklady pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa, připravuje je jak k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Výuka německého jazyka je ve druhé třídě založena převážně na audioorální metodě, žáci si osvojují jazykové prostředky a taktéž základy normativní německé výslovnosti pomocí nápodoby.

Úkolem je vzbudit zájem o německý jazyk, kulturu, žák se seznamuje především se zvukovou podobou jazyka. K realizaci dochází názorně demonstrativním pojmenováním předmětů, jevů, činností.

Žák se s cizím jazykem setkává pomocí písniček, her, rozpočítadel, obrázků a videonahrávek.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život
- poznávat smysl a cíl učení
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině
- práce s chybou v NJ – chybu nechápat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- řešit úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce

- komunikovat na odpovídající úrovni
- transfer – využití podobnosti AJ – NJ
- využívat nonverbální komunikaci – Mimik, Gestik, Körpersprache
- reagovat především na slyšené – pokyny, povely, úkoly

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- zodpovědně plnit zadané úkoly, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu a tým
- respektovat názory jiných

Kompetence digitální

- ovládá běžně používané digitální zařízení – tablet, interaktivní tabule; využívá je při učení a při zapojení školy
- využívá digitální technologie v německém jazyce, aby si zkvalitnil a zefektivnil výsledky své práce

Volitelný Německý jazyk 2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná dny v týdnu • dokáže počítat od 1 do 10 • pojmenuje základní barvy • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, které jsou mu sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností (v cizím jazyce) a dokáže na ně jednoduše reagovat verbálně i neverbálně • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> • Fonetické říkanky (Zungenbrecher) • Wochentage (Lied) • Zahlen • Farben (Lied) • Ich bin, ich heiße... • Grüße • Spiele 	<p>OSV</p>

5.11.3 Logopedie

Časová dotace

- 1 hodina týdně ve druhém ročníku

Charakteristika předmětu

Rozvoj sluchového a zrakového vnímání, rozvoj motoriky /hrubé, jemné, motoriky mluvních orgánů/, rozumové schopnosti, výslovnost jednotlivých hlásek, rozvoj slovní zásoby, výslovnost jednotlivých hlásek, rytmické cítění, jazykový cit, schopnost souvislého vyjadřování.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílem tohoto předmětu je zvyšování kvalifikace a kompetencí pedagogů v oblasti logopedické prevence. Dále věnovat zvýšenou pozornost a péči dětem s narušenou komunikační schopností a tím předcházet nesprávnému vývoji řeči a odkladu školní docházky z důvodů špatné řečové úrovně dětí a v poslední řadě zlepšení materiálních podmínek – doplnění pomůcek, metodického materiálu a odborné i dětské literatury. Jedním z dalších cílů bude získání rodičů pro aktivní spolupráci a také navázání spolupráce s logopedem a speciálním pedagogem.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého a kulturního nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých on-line zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivních vztahu k literatuře i k dalším druhům umění zaměřených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Metody práce

a) Práce s celou skupinou dětí

Provádí se zde dechová cvičení, gymnastika mluvidel, artikulační, smyslové, rytmické a grafomotorické cvičení, děti se také naučí pohybovou hru či taneček.

Grafomotorická cvičení (GC) – Začínáme pohybem celých paží, předvádíme pohyb prstem, jazykem. Pak děti kreslí křídou na tabuli, velkými štětcí na papír, prstem do krupice apod. U starších a zdatnějších dětí pracujeme individuálně samozřejmě náročněji, doplňujeme cvičeními a náměty z oblasti B, C. (Příklad – přerušovaná vertikála – šiška spadla na lišku nejdříve provádíme cvičení pažemi – velká šiška, pak jen prstem – malá. Střídáme i pohyby nohama, trupem, jazykem, pohyb na tabuli, na papír – v rytmu slov „bum bum bum bum bác“).

b) Další náměty pro rozvíjení práce s celou skupinou

Zde jsou zařazeny další náměty pro práci s celou skupinou (popř. menší skupinky), kterými procvičujeme dané úkoly. Jsou to různé hry a postupy z dramatiky, hra s materiálem podporující různé hry a postupy z dramatiky, hra s materiálem podporující rozvoj jemné motoriky, obtížnější cviky z grafomotoriky, písňe k danému tématu. Z těchto námětů vybíráme podle konkrétní situace (zvládnutí z předchozích úkolů, momentální složení skupiny dětí apod.) a využíváme je také pro obohacení a zpestření práce ve skupině. Oblasti A a B se tedy vzájemně prolínají.

c) Individuální práce s dětmi

Dechová cvičení (DC) – snažíme se je co nejvíce motivovat, aby byla pro děti stále přitažlivá. Kromě důležitosti, kterou DC mají pro správný mluvní projev, je většinou využívám také ke zklidnění a koncentraci dětí. (Příklad – jsme zajíčci v pelíšku, odpočíváme – nádech nosem, výdech pusou, když si zajíc odpočine, protáhne se, protřepe si ruce, nohy. Sedneme si na paty – kolem bloudí liška, zajíčci se bojí – přerušovaný nádech a výdech.

Gymnastika mluvidel (GM) – je rozvržena vždy tak, aby byly procvičeny všechny oblasti mluvidel. (Příklad – představíme si, že náš jazyk je zajíček, a protože se moc bojí lišky, než vyleze z pelíšku pořádně se rozhlédne – vystrkuje jazyk na všechny strany – vykoukne, rychle se schová apod.)

Artikulační cvičení (AC) – směřují k procvičení dané hlásky (Příklad uklidňujeme zajíčka, liška už utekla – šššššššššš – správné tvoření hlásky Š – sledujeme všechny děti).

Smyslová cvičení (SC) – jsou opět rozvržena tak, aby byly procvičeny všechny smysly (pravidelně střídáme zrak, sluch, hmat a pak čich a chuť). Většinou se jedná o různé hry, děti se střídají ve vedoucí úloze.

Rytmická cvičení (RC) – rytmiizační cvičení s říkadly jsou doprovázeny názorným a konkrétním předváděním obsahu říkadel (pomocí maňásků, konkrétních předmětů), které vede jak větší přitažlivosti pro děti, tak k lepšímu zapamatování. Jedno nebo dvě děti říkanku předvádí a ostatní doprovázejí hrou na tělo – udržují tak rytmus a plynulost řeči. (Příklad – „Po pěšině k lesíčku nese lišák mošničku, čeká liška s liščaty, co dostanou od táty“ – dítě pohybuje s prstovou loutkou lišáka, druhé dítě s liškou a liščaty).

Pohybová hra (PH) – jedná se o různé typy her (honičky, hry se zpěvem, tanečky, pohybové improvizace apod.)

Volitelná Logopedie 2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá způsoby zklidnění a koncentrace • rozvíjí motoriku mluvních orgánů • tvoří správně jednotlivé hlásky • rozvíjí smyslové a zrakové vnímání • rozvíjí slovní zásobu a schopnost vyjadřování • rozvíjí hrubou motoriku a rytmus • ovládá jemnou motoriku 	<ul style="list-style-type: none"> • Dechová cvičení • Gymnastika mluvidel • Artikulační cvičení • Smyslová cvičení • Rytmičká cvičení • Pohybová hra • Grafomotorická cvičení 	<p>OSV</p>

5.11.4 Pohybové a sportovní aktivity

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět: Pohybové a sportovní aktivity v 7. ročníku – 1 hodina týdně

Hlavním cílem předmětu Pohybové a sportovní aktivity je vybudovat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu, dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fair – play a prohlubovat dovednosti a znalosti získané při Tělesné výchově. Přejímá část výstupů ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví, zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova.

Předmětem prolínají průřezová témata

VDO – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování

OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

ENV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl svých aktivit
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracovává informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace a plánuje způsob řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
- uvědomuje si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

- je schopen obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- komunikuje na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině a podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- respektuje názory ostatních
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizuje svůj pohybový režim
- využívá znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Kompetence digitální

- poznává, jak pracovat s digitálními zařízeními a aplikacemi
- poznává, jak se získávají ze zařízení data a jak s nimi dále pracujeme

Volitelné Pohybové a sportovní aktivity 7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje jako rozhodčí utkání • zvládá jednotlivé herní činnosti a snaží se je uplatňovat při hře • pomáhá při organizaci a řízení sportovních her při školních kolech a turnajích • učí se základy taktiky ve hře a snaží se je dodržet • řídí se pravidly Fair play 	<p>Sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla sportovních her • herní role a funkce • základní herní činnosti jednotlivce v kopané, košíkové, vybíjené • doplňkové hry – přehazovaná, házená, florbal, frisbee, badminton, ringo a další 	<p>VDO</p>

5.11.5 Polytechnika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Polytechnika je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Digitální a komunikační technologie. Předmět je realizován na 2. stupni v devátém ročníku. Týdenní dotace vzdělávacího předmětu je 1 hodina týdně.

Charakteristika

Žáci jsou vedeni k dosažení základní úrovně digitální a technické gramotnosti. Získají základní vědomosti a dovednosti k ovládnutí programovatelných strojů za pomoci výpočetní techniky a moderních technologií, které uplatní v praktickém životě. Žáci jsou dále směřováni k orientaci programování v třírozměrném prostoru, pracovat s ním a využívat ho v reálném životě.

Obor rozvíjí digitální gramotnost, kde žáci jsou vedeni k využití digitálních technologií ve svém životě, ať už praktickém, tak školním. Jedná se např. o řešení úkolů a problémů, komunikace, spolupráce, vytváření a sdílení daného obsahu.

Rozvíjí logické a konstruktivní myšlení, kde žáci jsou schopni analyzovat, hledat strategie řešení problémů, přesněji vyjadřovat myšlenky a postupy.

Žáci jsou vedeni k porozumění základních pojmů v oblasti Polytechnika, k praktickému zvládnutí práce s grafikou a tabulkami hodnot.

Při dosahování cílů základního vzdělávání jsou zohledňovány potřeby a možnosti každého žáka s tím, že se žák učí to, co potřebuje. Získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

Výuka probíhá v odborné multimediální učebně. BOZP je dána zásadami řádu odborné učebny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají již získaných zkušeností ve spolupráci s ostatními žáky, literaturu apod.
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování do výuky a vedeme je k zodpovědnosti za výsledky své práce

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- pod vedením učitele jsou žáci vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- využíváme při výuce skupinové práce, kde žáci musí spolupracovat

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k vhodným formulacím a vyjádření svých myšlenek a názorů
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke vzájemné spolupráci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat

Kompetence digitální

- žák pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít

- žák běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení
- žák na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů
- žák využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem
- žák pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k plnění úkolů v termínech a v dohodnuté kvalitě
- způsob výuky je organizován podle potřeb žáků tak, aby byli zapojováni všichni žáci v co největší míře
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní a digitální technikou, modely pro výuku programování
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst (servery pro volbu povolání a volná pracovní místa)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v prostředí CAD programu • ovládá základní funkce programu • orientuje se v technickém výkresu • vytváří složitější tělesa v 3D prostoru • seznamuje se s problematikou programování CNC strojů a jejich činností • seznámí se s využitím a činností 3D scanu • podle instrukcí scanuje předlohu 	<p>Pokročilé polytechnické dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CAD program • CNC stroje • 3D scan 	

5.11.6 Seminář přírodovědných předmětů

Časová dotace: je vyučován v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Charakteristika předmětu

Seminář přírodovědných předmětů je volitelný předmět, bude vyučován podle zájmu žáků. Předmět navazuje na fyziku a přírodopis.

Seminář přírodovědných předmětů se vyučuje v odborné učebně přírodopisu či fyziky. Rovněž se využívá učebna výpočetní techniky a část výuky je realizována v přírodě. Podle možností se výuka doplňuje projektovým vyučováním, laboratorními pracemi a terénními cvičeními.

Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonů pomocí vlastních prožitků a rozumového poznání, poznání přírody jako systému, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, včetně člověka, na pochopení základních přírodních zákonitostí, souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a ekosystému ve vztahu k lidské společnosti, dotýká se problematiky vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí.

Průřezová témata

Kromě vlastního vzdělávacího obsahu se v semináři přírodovědných předmětů realizují některá průřezová témata Environmentální výchovy, Multikulturní výchovy, Mediální výchovy, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Osobnostní a sociální výchovy.

Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, pokus, frontální výuka s demonstrativními pomůckami, práce s informacemi (literatura, počítače), využití DVD a video ukázky, prezentace. Z dalších metod a forem jsou využívány školní projekty, besedy, skupinová práce, referáty, řešení problémových úkolů a další.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání, třídění a propojování informací. Žáky vedeme ke správnému používání terminologie. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost.

Kompetence k řešení problému – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů:

Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Pomáháme žákům při řešení teoretických i praktických problémů svými radami, názornou ukázkou. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci:

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě. Umožňujeme prezentaci práce žáků, učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých:

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou zdraví vlastního i ostatních.

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci. Při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech umožňujeme žákům pracovat s laboratorní technikou. Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními.

Kompetence digitální - ovládat běžně používané digitální technologie při sběru a zpracování naměřených dat, získávat a kriticky hodnotit nasbíraná data a jejich zpracování, vytvářet a upravovat získané informace.

Volitelný Seminář přírodovědných předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí, že vyšší rostliny se rozmnožují pomocí semen • umí popsat podmínky klíčení semen a vývinu nové rostlinky • pochopí, že podle stavby semene se krytosemenné rostliny dělí na dvě skupiny jednoděložné a dvouděložné • uvědomí si, že rostliny v jedné skupině mají stejné základní vlastnosti a způsob rašení • vlastními slovy popíše viditelné rozdíly ve stavbě a rašení • pochopí, že list umí hospodařit s vodou • porovná různé listy • pokusem zjistí, že různé typy listů pracují s vodou podobně 	<p>Zrození rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba semene • podmínky klíčení • stavby nové rostlinky <p>Rostliny jednoděložné a dvouděložné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klíčení u jednoděložných a dvouděložných rostlin • znaky klíčení jednoděložných a dvouděložných rostlin <p>Hospodaření rostlin s vodou:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fotosyntéza • dýchání <p>Badatelská činnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatnění jednotlivých kroků badatelské činnosti • prezentace výsledků 	<p>OSV</p> <p>- rozvoj schopností poznávání</p>

Volitelný Seminář přírodovědných předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí plochu listu (nepravidelného rovinného obrazce) různými matematickými metodami • vymyslí vhodný postup • naplánují a provedou pokus • zaznamenají výsledky • diskutují o různých způsobech řešení • porovnají výsledky získané různými metodami • utřídí dříve probrané učivo o bezobratlých živočiších • zopakuje si taxonomické třídění a jejich anatomii • ujasní si jejich vztah k životnímu prostředí i potravní vztahy 	<p>Určení plochy listu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užití různých metod k určování obsahu • nepravidelného tělese • metoda čtvercové sítě • určení plochy vážením • měření planimetrem <p>Bezobratlí v půdě a trávě:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba těla jednotlivých taxonů bezobratlých taxony bezobratlých • potravní řetězce 	

Volitelný Seminář přírodovědných předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí, že každý organizmus je jedinečný a přizpůsobený co nejdokonaleji svému prostředí a způsobu života. Např. bruslařka obecná se dokáže pohybovat po vodní hladině díky chloupkům na těle a nohách, k pohybu po vodní hladině využívá také povrchové napětí vody • vyjmenuje více druhů organizmů, které se pohybují po vodní hladině, a uvede jakým způsobem; • metodou pozorování zjistí, že bruslařka se pohybuje po vodní hladině pomocí spodní části těla a chodidel • při bližším zkoumání (pomocí mikroskopu) žák rozpozná chloupky na těle bruslařky • pomocí pokusu vysvětlí efekt – povrchové napětí vody • si uvědomí, že kouření významně ovlivňuje jejich život • debatují spolu a pohlédnou na problém kouření z více stran • uvědomí si rozdíl mezi vědeckými fakty a názory veřejnosti • provedou malou anketu mezi svými vrstevníky a rodinou a výsledky ankety dokážou vyhodnotit 	<p>Bruslařky bez bruslí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznatky o hmyzu pohybujícím se po hladině vody • povrchové napětí vody <p>Mýty a fakta o kouření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dýchací soustava • složení cigaretového kouře • sběr informací – vědecké x fámy 	<p>ENV</p>

Volitelný Seminář přírodovědných předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • na základě analýzy dostupných dat popíše změny, které nastaly a dále nastávají v druhovém složení českých lesů • pokusí se zdůvodnit příčiny a důsledky těchto změn • vytvoří alespoň 1 vhodný typ grafu, pomocí něhož může dokumentovat proměnu českých lesů <ul style="list-style-type: none"> • si uvědomí význam zraku pro život a význam jednotlivých částí oka pro schopnost vidění; • seznámí se s hygienou zraku; • umí charakterizovat jednotlivé oční vady; • provede jednoduché testy zrakových schopností; • naučí se pomoci pokusů určit některé vady, 	<p>Lesy ČR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kladení otázek a formulace vlastní hypotézy • porovnávání souborů dat týkajících se stavu lesů v minulosti, současnosti a budoucnosti • tvorba grafu • formulace závěrů a prezentace. <p>Oční vady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba oka • krátkozrakost • dalekozrakost • barvoslepost • testy zrakových možností • péče o zrak 	

Volitelný Seminář přírodovědných předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • se naučí vyhledávat informace o světovém klimatu • obhajovat vlastní postoj a diskutovat o něm • naučí se rozlišovat různé informační zdroje a pohlížet na ně kriticky • si uvědomí význam kůže jako smyslového orgán • seznámí se s různými čidly v kůži • seznámí se a prakticky ověří rozmístění různých čidel v kůži • se seznámí s tím, že rostliny dokážou přijmout energii ze Slunce • se seznámí s chloroplasty a s jejich funkcí • na základě pozorování popíše buňky rostlinných orgánů a pozná, kde se v rostlině nachází chloroplasty 	<p>Rozporuplné klima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informace o klimatu z různých částí světa <p>Kůže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba kůže • kožní čidla <p>Pátrání po chloroplastech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba listu • funkce chloroplastů • fotosyntéza 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • se seznámí s odlišnými pokryvy těla u zástupců různých tříd obratlovců • na základě svých pozorování popíše různé produkty kůže, ujasní si jejich funkci • prozkoumá několik kožních derivátů. Zjistí odlišnosti v přizpůsobení se životním podmínkám u různých tříd obratlovců • pochopí, proč jsou polévaté částice tak nebezpečné pro naše zdraví a proč jejich množství i nebezpečnost vzrůstá v některých fázích roku • uvede, co jejich výskyt způsobuje • dokáže porovnat data a vyvodit předpokládaný vývoj • vysvětlí pojmy: vzduch a inverze, znečištění ovzduší, atmosférické jevy • pojmy interpretuje a aplikuje do sdělení a zpráv z běžného života • popíše, jak se jeho osobně může dotýkat problém se znečištěním ovzduší • nalezne vztah mezi příčinou a následkem běžných činností a zdůrazní vliv těchto jevů na zdraví člověka 	<p>Pokryv těla obratlovců:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokryv těla ptáků – peří • pokryv těla savců – srst • pokryv těla ryb, obojživelníků, plazů <p>Znečištění ovzduší:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmy: vzduch a inverze, znečištění ovzduší, atmosférické jevy • problém se znečištěním ovzduší 	

5.11.7 Seminář společenských předmětů

Charakteristika volitelného předmětu

Volitelný předmět Seminář společenských předmětů seznamuje žáky se základy společenských, ekonomických, politických a kulturních aspektů současného života. Přípravuje žáky k odpovědnému převzetí sociálních rolí, rozvíjí jejich způsobilost k mravně odpovědnému jednání a k lepšímu poznání sebe i druhých. Učí žáky posuzovat různé přístupy k řešení problému, zvažovat různé možnosti řešení a odpovědně mezi nimi volit.

Volitelný předmět Seminář společenských předmětů je vyučován 1 hodinu týdně v 9. ročníku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – vybírat vhodné způsoby učení, vyhledávat a třídit informace, uvádět věci do souvislosti, využívat získané poznatky pro budoucnost, posoudit vlastní pokrok.

Kompetence k řešení problému – vnímat nejrůznější problémové situace, promýšlet způsoby řešení problému, vyhledávat informace vhodné k řešení problému, objevovat různé varianty řešení, řešit samostatně problém, uvědomovat si zodpovědnost svých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní – vyjadřovat své myšlenky souvisle a kultivovaně, obhajovat svůj názor, naslouchat a tolerovat názory jiných lidí, využívat získané dovednosti pro spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální – spolupracovat účinně ve skupině, přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, poskytnout pomoc v případě potřeby, oceňovat zkušenosti jiných lidí, rozvíjet svoji sebedůvěru.

Kompetence občanské – respektovat názory jiných lidí, vcítit se do situace jiných lidí, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, chovat se zodpovědně v krizových situacích, zapojovat se do kulturního dění, rozhodovat se v zájmu ochrany zdraví a životního prostředí.

Kompetence pracovní – využívá získaných znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, podílet se aktivně na zadaných úkolech.

Kompetence digitální – využívá aplikace a služby při zapojení do společnosti, spravuje a sdílí data, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, při spolupráci či komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Volitelný Seminář společenských předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní poznatky o předmětu • seznámí se s vývojem • na příkladu ukáže tvorbu ceny • hledá řešení deficitu příjmů a výdajů • vysvětlí pojem inflace • popíše činnost bank, uvede možnosti různých typů pojištění • popíše postup při reklamaci výrobku či služby • vyhodnocuje konkrétní rizikové situace • diskutuje o příčinách a nachází správné řešení • poskytne první pomoc • uvede příklady • diskutuje a názorně řeší korupci 	<p>Finanční gramotnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika předmětu • peníze – historie • cena, měna, hodnota • příjmy, výdaje • inflace, deflace • banky a pojištění • reklamace <p>Dopravní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rizika dopravy • příčiny nehod • první pomoc <p>Korupce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korupční jednání • příčiny a důsledky korupce 	<p>VDO</p> <p>MV</p>

Volitelný Seminář společenských předmětů 9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady největších mimořádných událostí • orientuje se v terénu • popíše simulovaný stav osamělého jedince v přírodě • uvede příklady, jak předejít úrazům <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak předejít šikaně a týrání a popíše poskytnutí psychosociální pomoci • rozpozná pozitivní a negativní vlivy • uvede příklady a vysvětlí • popíše nemoci přenášené pohlavním stykem • vysvětlí deviantní chování <ul style="list-style-type: none"> • na příkladu uvede povinnosti občana • objasní národní a mezinárodní úkoly Armády ČR a uvede příklady zahraničních misí 	<p>Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní charakteristika mimořádných událostí • přežití v přírodě • zásady bezpečného chování • prevence úrazů a nemocí související s prací <p>Prevence fyzického a duševního násilí</p> <p>Sexuální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlivy působící na zdravý sexuální vývoj • ochrana a prevence • nemoci • sexuální deviace 	<p>VDO</p> <p>ENV</p> <p>OSV</p> <p>MV</p>

5.11.8 Seminář výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy jako s nástroji poznávání a uvědomování si lidské existence. Učí žáky tomu, co říci o světě a nabízí jim možnosti, jak to vyjádřit. Motivací a hledáním myšlenek nebo je přivádí k aktivaci smyslového vnímání, estetického cítění i rozumového a citového hodnocení skutečností a jevů.

Výtvarná výchova v sobě spojuje dvě významné složky: složku výtvarně vzdělávací a složku výchovnou. Mimo ně využívá znalostí o světě a snaží se je představovat z různých úhlů pohledu.

Cílem předmětu je navázat na hodiny výtvarné výchovy a dále rozvíjet tvořivé schopnosti žáků a jejich estetické cítění, vkus a výtvarné myšlení, probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování, kultivování projevů. Podle jejich zájmu je seznamovat s výtvarnými nástroji, materiály a technikami, učit je také experimentovat a seznamovat je s některými představiteli výtvarného umění. Prohlubovat kladný citový vztah k umění a kultuře vůbec.

Chápat umělecké hodnoty v širších souvislostech, vést k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám, utvářet hierarchii hodnot, vést k pochopení umění jako způsobu poznání a komunikace, uvědomovat si sebe samého jako svobodného jedince, vést k tvořivému a osobitému přístupu ke světu, vytvářet základní pracovní návyky, učit se prezentovat vlastní práci a učit se naslouchat ostatním.

Časová dotace: 1 hodina týdně v devátém ročníku.

Klíčové kompetence

- k učení – žák si má osvojit vhodné strategie a různé způsoby učení, třídění informací, vedeme je k uplatňování nových poznatků v praktickém životě a tvůrčích činnostech, k vytváření si komplexnějšího pohledu na přírodní a společenské jevy
- k řešení problémů – podporovat tvůrčí myšlení ve škole i v životě, vybírat vhodné způsoby řešení podle svých zkušeností a dovedností
- komunikativní – chápat výtvarnou tvorbu jako jednu z forem komunikace, vyjadřovat se tímto způsobem, stávat se citlivějším k okolí a lidem, společnosti, přírodě i k sobě, vhodnou formou umět obhájit svou práci
- sociální a personální – rozvíjet schopnost tolerance a respektu k ostatním a jejich práci, využívat skupinové práce, učit se respektovat dohodnutá pravidla, rozvíjet vlastní osobnost

- občanské – poznávat důležitost ochrany kulturního a historického a přírodního dědictví, učit se chápat dospělost jako zodpovědné chování k sobě a okolí
- pracovní – zdokonalovat se v používání materiálů, technik a nástrojů, rozvíjení svých schopností
- digitální – vyhledávat a sdílet inspirační zdroje, umělecká díla i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Předmětem se prolínají tato průřezová témata

- OSV – rozvoj sebepoznání, vztahů ve společnosti a jejich výtvarné vyjádření, společné a skupinové práce
- MV – poznávat život, myšlení a tvorbu různých národů a etnik
- ENV – hlubší pronikání do poznání vztahů mezi lidmi, člověkem a přírodou, vazby v různých ekosystémech, využívání recyklovatelného materiálu pro práci
- MV – vyhledávání informací a námětů na internetu

Volitelný Seminář výtvarná výchova

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonaluje se v technice kresby a ve využití jejích prvků pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, snaží se o osobitost v práci • rozvíjí techniku malby, využívá znalostí o barvách • využívá k obraznému vyjádření zkušenosti získané při poznávání děl známých umělců minulosti i současnosti, a vjemů získaných různými smysly • využití znalostí a dovedností v použití grafických technik – dle možností školy • vytváří ornamentální práce podle jejich účelu a vzhledem k použité technice a materiálu • prostorové práce, kombinování materiálů, využití recyklovatelných materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> • kresba tužkou, tuší, perem, uhlem, rudkou, fixy, dřívkem apod. – rozmanité náměty, uplatnění individuálních představ • rozvoj poznání o perspektivě, kompozice obrazu, výtvarná zkratka • tradiční náměty i experimentování • inspirace prací známého umělce – nejen výtvarného a její další individuální interpretace, experimentování při hledání námětů • otisky různých materiálů, tisk z koláže, dle možností linoryt • náměty pro užité umění, architektonické detaily • skupinové práce, experimentování, hry s prostorem, pomoc při výzdobě školy 	

6 Hodnocení žáků

Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Úvodní ustanovení:

Tato pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků Základní školy Tomáše Šobra a Mateřské školy Písek, Šobrova 2070, jsou v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech povinné školní docházky. Pravidla hodnocení jsou závazná pro všechny pedagogické pracovníky školy a žáky školy. Případy, které neřeší tato pravidla, rozhoduje v rámci platných právních norem a v rámci své pravomoci ředitel školy.

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné. Vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných ve školním vzdělávacím programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodnitelné, odborně správné a doložitelné.
2. Při celkové klasifikaci a hodnocení na vysvědčení přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru z klasifikace za příslušné období, vyučující přihlíží i ke vztahu a přístupu žáků k předmětu a k jeho aktivitě v hodinách.

II. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žák má právo na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání. Má právo se vyjadřovat ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí svého vzdělávání, včetně možnosti svého sebehodnocení a možnosti vyjádřit se ke svému hodnocení, přičemž jeho vyjádření musí být věnována pozornost odpovídající jeho věku a stupni vývoje. Žák je spoluodpovědný za své vzdělávání.

III. Získávání podkladů pro hodnocení

1. Ústní zkoušení
 - a) odpovědi na daná témata

- b) samostatné zpracování zadaného tématu a jeho prezentace
- c) rozbor literatury
- d) skupinová práce na zadaném tématu, podíl jednotlivce na práci skupiny
- e) čtení textu s porozuměním, recitace

2. Písemné zkoušení

- a) čtvrtletní písemné práce
- b) dílčí prověrky probraného učiva
- c) opakovací prověrky větších učebních celků
- d) srovnávací prověrky mezi třídami v ročníku
- e) diktáty
- f) testy
- g) slohové práce
- h) laboratorní práce
- i) písemné referáty
- j) doplňovací cvičení

3. Výkony a výsledky práce v předmětech s převahou výchovného, uměleckého a činnostního charakteru

- a) sportovní výkony (tabulky, průměry, srovnávání), pohybové testy
- b) výtvarné práce
- c) jednoduché výrobky
- d) přístup k práci
- e) vedení sešitů
- f) praktické práce

4. Komplexní posuzování práce žáka v hodinách

- a) aktivita v hodině
- b) domácí příprava
- c) podíl na skupinové práci
- d) zájem o problematiku, vyhledávání informací
- e) zapojení se do komunikace kolektivu
- f) soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování

- g) konzultace s ostatními učiteli a podle potřeby i se školskými poradenskými zařízeními
- h) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci
- i) soustavné diagnostické pozorování žáka
- j) mimořádné výsledky v soutěžích a olympiádách
- k) schopnost klást otázky

5. Četnost a nejdůležitější obecné zásady pro hodnocení

- a) žák má zpravidla za jedno školní pololetí nejméně dvě známky z předmětů s dotací 1 hodina týdně, z toho, pokud to žák vyžaduje, nejméně jednu z ústního zkoušení. Z předmětů s dotací 2 hodiny týdně a více, má mít nejméně 3 známky, z toho nejméně jednu z ústního projevu
- b) čtvrtletní písemné práce se píšou od 6. ročníku včetně před každým čtvrtletím a na závěr pololetí v předmětech Čj, M. Tyto práce se archivují 3 roky po ukončení klasifikace žáka
- c) v jednom dni mohou žáci psát jen jednu čtvrtletní písemnou práci z Čj nebo M. O této práci informuje vyučující žáky zpravidla předem
- d) žákovi je oznámen výsledek každé klasifikace. Při ústním zkoušení okamžitě. Důležité je poukázat na klady a nedostatky žákova projevu, nejenom sdělit známku
- e) učitel je povinen vést evidenci o každé klasifikaci žáků
- f) za klasifikační období učitel musí prokazatelně doložit hodnocení žáka

6. Dodržování pedagogického taktu při získávání podkladů

- a) učitel neklasifikuje žáky v den návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
- b) žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za delší dobu nepřítomnosti, mohou si ji okopírovat a vlepít do sešitu
- c) účelem zkoušení je hodnotit, co žák umí a nikoli nacházet mezery ve vědomostech
- d) učitel klasifikuje pouze probrané učivo, žáci musí mít dostatek času k naučení a procvičení učiva. Učitel přihlíží k psychologickým a lékařským doporučením odborných pracovišť. Veškerá tato doporučení jsou důvěrná

IV. Stupně prospěchu v případě použití klasifikace

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí stupni prospěchu

- a) 1 – výborný
- b) 2 – chvalitebný

- c) 3 – dobrý
- d) 4 – dostatečný
- e) 5 – nedostatečný

2. Charakteristika stupňů prospěchu

ad a)

- žák si na výborné úrovni osvojí potřebné strategie učení
- žák je na výborné úrovni motivován k učivu
- žák na výborné úrovni používá tvořivé myšlení
- žák umí na výborné úrovni řešit přiměřené problémy
- žák na výborné úrovni účinně komunikuje a spolupracuje
- žák na výborné úrovni poznává své schopnosti a reálné možnosti a na výborné úrovni je uplatňuje spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

ad b)

- žák si na velmi dobré úrovni osvojí potřebné strategie učení
- žák je na velmi dobré úrovni motivován k učivu
- žák na velmi dobré úrovni používá tvořivé myšlení
- žák umí na velmi dobré úrovni řešit přiměřené problémy
- žák na velmi dobré úrovni účinně komunikuje a spolupracuje
- žák na velmi dobré úrovni poznává své schopnosti a reálné možnosti a na velmi dobré úrovni je uplatňuje spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

ad c)

- žák si na průměrné úrovni osvojí potřebné strategie učení
- žák je na průměrné úrovni motivován k učivu
- žák na průměrné úrovni používá tvořivé myšlení
- žák umí na průměrné úrovni řešit přiměřené problémy
- žák na průměrné úrovni účinně komunikuje a spolupracuje

- žák na průměrné úrovni poznává své schopnosti a reálné možnosti a na průměrné úrovni je uplatňuje spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

ad d)

- žák si na částečné úrovni osvojil potřebné strategie učení
- žák je na částečné úrovni motivován k učivu
- žák na částečné úrovni používá tvořivé myšlení
- žák umí na částečné úrovni řešit přiměřené problémy
- žák na částečné úrovni účinně komunikuje a spolupracuje
- žák na částečné úrovni poznává své schopnosti a reálné možnosti a na částečné úrovni je uplatňuje spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

ad e)

- žák si neosvojil potřebné strategie učení
- žák není motivován k učivu
- žák nepoužívá tvořivé myšlení
- žák neumí řešit přiměřené problémy
- žák účinně nekomunikuje a nespolečně pracuje
- žák nepozná své schopnosti a reálné možnosti a neuplatňuje je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

V. Hodnocení žáků na vysvědčení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze vydat žákovi místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
 - 1 – velmi dobré
 - 2 – uspokojivé
 - 3 – neuspokojivé

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

3. Při hodnocení žáka podle bodů 1), 2) se na 1. stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na 2. stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

4. Slovní hodnocení

- a) Text slovního hodnocení má formu vět, nikoliv hesel. Výsledky vzdělávání žáka jsou popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání, kterého žák dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným ve vzdělávacím obsahu jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k jeho věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání, v souvislostech, které ovlivňují jeho vývoj, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Z textu hodnocení musí jasně vyplývat, zda žák v daném klasifikačním období prospěl, či neprospěl.
- b) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Podkladem pro rozhodnutí ředitele školy je také zpráva pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení. Zákonní zástupci podají žádost o použití slovního hodnocení do 15. listopadu.
- c) Slovní hodnocení se zakládá do el-katalogového listu. Do klasifikace daného předmětu v katalogovém listu zapíše vyučující známku z daného předmětu podle zásad pro převedení slovního hodnocení do klasifikace a do rubriky údaje týkající se podstatných změn u žáka zapíše školní rok – předmět – slovní hodnocení.
- d) Třídní učitel použije při slovním hodnocení předepsaný platný formulář vysvědčení.
- e) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Pro účely přijímacího řízení, ke střednímu vzdělávání převede škola slovní hodnocení do klasifikace.

5. Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

- a) zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

b) Celkový prospěch se hodnotí těmito stupni:

Prospěl (a) s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1, 5 a jeho chování je hodnoceno stupněm 1 – velmi dobré nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Prospěl (a) – není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečným nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl (a) – je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm nedostatečný.

6. **Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.** K uděleným výchovným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

7. **Jednotlivé stupně klasifikace chování:**

Stupeň 1 (velmi dobré) – žák uvědoměle dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný domluvě a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) – chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Není přístupný domluvě, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob a zpravidla přes důtku třídního učitele a ředitele školy se dopustí dalších přestupků.

Stupeň 3 (neuspokojivé) – chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu. Dopustí se takových závažných přestupků, kterými je vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost jiných osob, záměrně narušuje hrubým způsobem vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopustí dalších přestupků.

8. Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně celkového hodnocení alespoň „prospěl“.

VI. **Další ustanovení z pohledu klasifikace**

1. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
2. Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

3. Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu, opakuje ročník.
4. Rodiče žáka jsou včas informováni, o možném nebezpečí, že žák bude klasifikován nedostatečnou za svou práci v daném předmětu za dané pololetí, a to v prvním pololetí nejpozději do 31. prosince a v druhém pololetí nejpozději do 31. května.

VII. Komisionální a opravné zkoušky, další náležitosti hodnocení vzdělávání žáků

1. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a. předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b. zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c. přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 Vyhlášky č. 48 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3 Vyhlášky č. 48. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
8. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
9. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, dovolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
10. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
11. Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
12. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
13. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
14. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 Školského zákona v jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

VIII. Výchovná opatření

1. Výchovná opatření jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

2. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
3. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
4. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a. napomenutí třídního učitele
 - b. důtku třídního učitele
 - c. důtku ředitele školyTato opatření předcházejí zpravidla před snížením stupně z chování.
5. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
6. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
7. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
8. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

IX. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. U žáka se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

2. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tito žáci po předchozí přípravě.
3. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Přístup vyučujících se zaměřuje na pozitivní výkony žáka a podporu poznávací motivace.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Klasifikovat lze i známkou tak, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden nebo více stupňů.
6. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací o žákovi a ve spolupráci se zákonnými zástupci.
7. Ředitel školy rozhodne na žádost zákonných zástupců, aby pro žáka se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět individuální vzdělávací plán.
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. Při hodnocení žáka SVP vyučující úzce spolupracuje se speciálním pedagogem školy.